

Programmabegroting 2019 Gemeente Beesel

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	3
1 Paragrafen	9
A Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
B Kapitaalgoederen	18
C Financiering	21
D Bedrijfsvoering	24
E Verbonden partijen	25
F Grondbeleid	33
G Lokale heffingen.....	34
2 Programmaplan	40
Programma 1: Strategie	42
Programma 2: Maatschappelijke Leefruimte.....	44
Programma 3: Ruimtelijke Ontwikkeling.....	52
Programma 4: Recreatie en Toerisme.....	53
Programma 5: Niet Raadspreferent	55
Algemene Dekkingsmiddelen	64
Overhead	66
Vennootschapsbelasting	68
Bedrag voor onvoorzien	68
Mutaties Reserves	69
Financiële positie.....	71
3 Bijlagen	75
3.1 Brondocumenten.....	76
3.2 Geprognostiseerde balans en EMU-saldo.....	86
3.3 Staat van Reserves en voorzieningen	89
3.4 Beleidsindicatoren.....	101
3.5 Baten en lasten per taakveld.....	102

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Meerjarenbegroting sluitend

Voor u ligt een sluitende meerjarenbegroting voor de jaren 2019 tot en met 2022. Het positieve saldo van deze conceptbegroting bedraagt per jaarschijf:

2019	€ 10.000
2020	€ 19.000
2021	€ 13.000
2022	€ 14.000

Ambitie Agenda als basis

De begroting is gebaseerd op 'Samen aan de slag! Ambitie Agenda 2018- 2022'. Deze Ambitie Agenda omvat de ambities van de vier raadspartijen CDA, VLP, Beeselse Lijst en Samen Verder. Ambities die opgehaald zijn in onze gemeenschap en bij onze partners, met als onderlegger de gemeenschapsvisie 'Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen' (2017).

Het hoofddoel vanuit de Ambitie Agenda is dan ook: we trekken samen op met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en partners om Beesel te maken tot een bloeiende, levendige, saamhorige en duurzame gemeenschap waar we trots op zijn.

Belangrijke uitgangspunten

De kaders van de begrotingsprogramma's staan per programma beschreven in het onderdeel 'wat willen we bereiken' (raadsbesluit juli 2018). In programma 1 vindt u de doelstelling van Blij in Beesel terug, gevolgd door een aantal uitgangspunten, die voor alle programma's gelden. Het gaat om zaken als verbinden (van mensen en van taken), samenhang met transparantie op inhoud en proces, duidelijkheid bieden over onze rol, snel schakelen en korte lijnen, bieden van maatwerk, toepassen van preventie waar mogelijk, eigen kracht en organiserend vermogen van de samenleving voorop en samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Stuk voor stuk uitgangspunten waarop ons college volop inzet in de komende periode.

Continuïteit van groot belang

In de Ambitie Agenda staan vooral nieuwe of hernieuwde ambities beschreven; met focus op wat we toevoegen in de nieuwe college- en raadsperiode. Dat is slechts het topje van de ijsberg. Want om die vitale Beeselse gemeenschap waar te maken, zetten we vanzelfsprekend in deze begroting ook in op alle wettelijke gemeentelijke taken, op 'de basis op orde' (organisatieontwikkeling) en op vanuit de vorige collegeperiode doorlopende ambities. Dit alles is al in gang zijn gezet en geven we de komende periode verder vorm of voeren we uit. Wij vinden continuïteit in ons handelen van groot belang; op die wijze zijn wij een betrouwbare overheid. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan:

- het project Oppe Brik; duurzame woningen/ buitenruimte en realiseren contextrijk onderwijs;
- het uitvoeren van het actieprogramma vrijetijdseconomie;
- het leer-werk bedrijf bij de buitendienst;
- samenwerking met zorgaanbieders (lokaal én regionaal waar nodig);
- korte lijnen met het onderwijs (doorgaande lijn voorschools-primair-voortgezet).

We nemen daarbij tevens onze verantwoordelijkheid in bovengemeentelijke samenwerkingen. Immers te realiseren taken overstijgen vaak het lokale en regionale niveau. Ook is het een manier om als Beesel actief in te kunnen springen op kansen die zich voordoen in de regio en waar wij ons voordeel mee kunnen doen voor onze gemeenschap.

Dynamisch en flexibel

De Ambitie Agenda is voor ons geen vaststaand gegeven. We werken onze ambities verder uit door in te spelen op de dynamiek in de samenleving. We halen onze informatie uit de nabijheid van ondernemers, verenigingen, partners en inwoners. Dat betekent ook dat we de periode van 4 jaar niet kunnen en willen dichttimmeren; wij staan voor een flexibele gemeente. Steeds opnieuw bekijken we wat er toegevoegd moet worden aan onze agenda, waar wellicht geen behoefte meer aan is of waar bijstelling op zijn plaats is. De prioritering die we het beste kunnen hanteren, bekijken we per begrotingsjaar.

In deze aanbiedingsbrief en in de presentatie beperken we ons tot het aanstippen van een aantal prioriteiten voor 2019. Voor meer details en alle overige maatregelen en voornemens voor 2019 e.v. verwijzen wij u naar de raadspreferente programma's.

Prioriteiten 2019

Vanuit de Ambitie Agenda benoemt ons college graag de volgende prioriteiten voor 2019. Met deze taken/ ambities gaan wij direct samen aan de slag.

Vitale gemeenschap en verbindende & faciliterende gemeente

Wij geven extra aandacht aan de ontwikkeling van een vitale gemeenschap waarvan de gemeente een onderdeel is (Blij in Beesel: gemeente in gemeenschap). Alle ambities draaien om samen: om het maken van sterke verbindingen, samen optrekken, gebruik maken van ieders kennis en kracht. Wat is voor ons als overheid? Wat is van de gemeenschap en de gemeente samen? En wat is sec van de gemeenschap? Wij zoeken steeds naar het antwoord op deze vragen. Een antwoord dat steeds anders kan uitvallen door bijvoorbeeld externe ontwikkelingen of de draagkracht van de samenleving. Dat vergt een flexibele opstelling van alle deelnemers.

Deze flexibiliteit willen we in de begroting als volgt laten terugzien. We willen meer ruimte geven aan de gemeenschap voor het uitvoeren van maatschappelijke opgaven of van oudsher gemeentelijke taken (right to challenge). Eigenaarschap geven aan inwoners, bedrijven, organisaties en verenigingen. Communicatie hierover zetten wij sterk neer.

Daarom stellen we voor € 500.000 uit de investeringsreserve te labelen voor gemeenschapsinitiatieven. Daarmee geven we een duidelijk signaal/ impuls voor initiatieven en kunnen we snel faciliteren. Het gaat ons daarbij niet alleen om mogelijke financiële steun, maar ook om het beschikbaar stellen van extra personele inzet. Dit kan via flexibele inzet van een medewerker of van een externe partner (bijvoorbeeld opbouwwerk). Ook werken wij aan onze organisatieontwikkeling om optimaal ruimte te hebben binnen de formatie voor het verder helpen van initiatieven.

Wij stellen voor de randvoorwaarden voor gebruik van deze € 500.000 zo beperkt mogelijk te houden. Wij denken daarbij aan:

- het initiatief past in de gemeenschapsvisie Blij in Beesel (het maakt Beesel tot een bloeiende, levendige, saamhorige en duurzame gemeenschap waar we trots op zijn);
- er is geen sprake van een winst oogmerk of persoonlijke verrijking;
- er wordt optimaal ingezet op verbindingen in de gemeenschap en verbindingen met bestaande initiatieven of andere ambities; te denken valt bijvoorbeeld aan gemeenschapsinitiatieven of wensen bij de integrale aanpak van wijken (zoals Hazenkamp of de markt in Offenbeek) of bij de aanpak van leegstand/ het toekomstbestendig centrumplan Reuver. Dit sluit ook aan op de visie Blijvend Voorzien.

Wat deze regeling op langere termijn voor onze begroting betekent, is niet aan te geven. Het is denkbaar dat overheidstaken worden overgenomen door de gemeenschap. Dan ontstaat er ruimte in de begroting, doordat wij de overgenomen taak niet meer zelf uitvoeren. Gaat het om een eenmalig iets, dan is er een stap gezet naar een vitale gemeenschap die een bijdrage heeft geleverd aan een Beesel waar we trots op zijn.

Winkelleegstand, toekomstbestendig centrumplan Reuver en BIZ

Op basis van de thema's fijn wonen en bedrijvig uit Blij in Beesel, stimuleren wij bruisende kernen met een balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

De aanpak van de winkelleegstand (gemeentebreed) heeft hierbij voor ons prioriteit. We zien de aanpak van de winkelleegstand in een breder verband. We zetten in op het vergroten van de uitstraling van onze centra (van winkelgebied naar duurzaam belevingsgebied) voor bezoekers vanuit de eigen gemeente en daarbuiten. Als dat lukt, wordt de aantrekkingskracht voor vastgoedeigenaren en winkeliers om hier te investeren, ook groter.

Om dit te bereiken starten we met het centrumplan Reuver. We inventariseren in 2019 de behoeften vanuit de gemeenschap en partners en halen we ideeën op. Als zich tussentijds kansen voordoen, spelen we daar direct op in. Het streven is te komen tot een concreet en gedragen uitvoeringsprogramma, dat we eind 2019 aan de gemeenteraad voorleggen. We zoeken in dit toekomstbestendig centrumplan Reuver naar een mix tussen de aanpak van de buitenruimte en de inzet van (stimulerings)instrumenten. Ook bekijken we de mogelijkheden van herbestemming van panden en regelgeving.

Actieve betrokkenheid vanuit ondernemers is daarbij van groot belang. Het tot stand komen van een nieuwe Bedrijven Investeringszone (BIZ) voor de hele gemeente met ruimte voor diversiteit per cluster

of gebied, is daarom de wens van ons college. Het is uiteindelijk aan de ondernemers of er een BIZ wordt opgericht en voor welk gebied en voor welke activiteiten zij het ondernemersfonds willen inzetten. De gemeente zorgt bij een BIZ slechts voor de juridische stukken omdat alleen wij belasting mogen heffen, die we één op één doorzetten naar het ondernemersfonds.

Om te stimuleren tot een BIZ te komen, gaan wij in overleg met de ondernemers over cofinanciering door de gemeente (een overeen te komen percentage bovenop de opgehaalde BIZ bijdrage, onder nog te bepalen voorwaarden). Omdat op dit moment de eventueel daarvoor benodigde middelen niet bekend zijn, hebben we hiervoor een P.M. post opgenomen in de begroting. We informeren u dit jaar of begin volgend jaar via een apart raadsvoorstel over het proces.

Mocht een BIZ niet haalbaar zijn, onderzoeken we de mogelijkheden voor een andere vorm van een ondernemersfonds, zoals reclamebelasting en een opslag op de WOZ-waarde. Aan alle vormen zitten voor- en nadelen. Bij de uitvoering van het project Toekomstbestendig Centrum Reuver nemen we de inzet van een ondernemersfonds mee.

Omgevingswet en woningbouw

In 2019 werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties verder aan ons doel om met de invoering van de Omgevingswet onze dienstverlening en samenwerking te verbeteren. We zetten in op optimale ruimte geven aan onze samenleving en op een integrale afweging van sociale, economische en ruimtelijke doelen en belangen. Dit vraagt een structurele afstemming en intensieve communicatie met stakeholders over alle ruimtelijke ontwikkelingen. De Omgevingswet raakt dan ook alle thema's van Blij in Beesel. Om ervaring op te doen met dergelijke processen werken we met een aantal pilots (o.a. energietransitie, wijkaanpak, werkproces bewonersinitiatieven).

We gaan op basis van de vast te stellen ambitie aan de slag met een integrale Omgevingsvisie ter vervanging van nu nog versnipperd beleid op het ruimtelijk domein en we gaan experimenteren met doelregels in plaats van verbodsbepalingen voor het nog op te stellen Omgevingsplan.

Ook fijn wonen heeft onze volle aandacht. Ons uitgangspunt is woningbouw naar behoefte; we onderzoeken regelmatig aan welke woningen behoefte is. Daarbij respecteren we de regionale afspraken voor woningbouw, maar maken ons daarnaast sterk om ruimte te bieden aan goede plannen. Dit doen we bijvoorbeeld door (regionaal) overleg met de provincie.

Integrale aanpak wijken

Bij wijkrenovatie kiezen we voor een integrale aanpak, samen met bewoners en partners. Vaak is de fysieke sector de aanleiding voor wijkrenovatie, bijvoorbeeld onderhoud aan riolering, wegen of verlichting. Wij combineren deze fysieke uitstraling met duurzaamheid en met sociale versterking. Te denken valt aan inzet op gezondheid en bewegen, op ontmoetings- en speelplekken, diversiteit in wonen, andere vormen van mobiliteit. Op die manier geven we onder andere invulling aan de thema's fijn wonen, beleven en saamhorigheid (veiligheid) door een positieve impuls te geven aan de leefomgeving.

In 2018 en 2019 passen we deze aanpak toe op de wijk Hazenkamp. Bewoners en partners (zoals Synthese en Woongoed 2-Duizend) staan centraal. In een gezamenlijk plan komen de wensen vanuit de wijk en de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld klimaat, sociaal domein en verkeersveiligheid bij elkaar. De aanpak en de leerervaringen die we opdoen, beschouwen we als pilot voor toekomstige werken en wijkverbeteringen in de gemeente.

Na Hazenkamp pakken we de wijk Spoorkamp op. Om optimaal gebruik te maken van de ervaringen van Hazenkamp, start planvorming de tweede helft van 2019 (uitvoering in 2020).

Parallel aan de aanpak van de wijk Hazenkamp gaan we met het initiatief van de werkgroep Markt Offenbeek aan de slag. Een mooi voorbeeld van ruimte geven aan de gemeenschap: het initiatief komt vanuit de gemeenschap en wij zijn volgend. Zo komen we tot een plan van aanpak voor verbeteringen in het centrum van Offenbeek.

Integrale duurzaamheidsvisie

Het opstellen van de integrale duurzaamheidsvisie is in volle gang. Daarbij houden we rekening met ecologische, sociale en economische aspecten. De planning is dat de visie begin 2019 aan u wordt aangeboden. Een duurzaamheidsvisie die breed wordt ingestoken en daarmee alle thema's uit Blij in Beesel raakt.

In deze duurzaamheidsvisie komen de visies op energie (energie neutraal 2030), klimaatadaptatie/ toekomstbestendig waterbeleid, biodiversiteit, circulaire economie (waaronder grondstoffen en afval) en sociale duurzaamheid (zoals inclusieve samenleving, gezondheid, JOGG, participatie, armoedebestrijding en zelfredzaamheid) samen.

Tegelijkertijd werken we aan een beleidskader voor opwek van duurzame energie. En regionaal werken we samen aan een regionale energiestrategie (RES), warmtevisie (aardgasloos) en duurzame mobiliteit (Trendsportal).

Communicatie en participatie zijn belangrijke pijlers bij het opstellen van de duurzaamheidsvisie. Door samenwerken vergroten we de kwaliteit van oplossingen en zorgen we dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit samenkomen. We stellen de duurzaamheidsvisie om die reden samen met de gemeenschap op. Door deze aanpak is dit tevens een pilot voor de Omgevingswet. De (brede) ambities op het gebied van duurzaamheid zijn vergaand. Een ieder zal beseffen dat hiermee een aanzienlijk budget gepaard gaat. Vooruitlopend op de visie is echter nog niet aan te geven wat dit bedrag zal zijn en wanneer welke maatregelen uitgevoerd worden. Om die reden stellen we voor om € 1.000.000 uit de investeringsreserve te labelen voor duurzaamheid. Bij het vaststellen van de duurzaamheidsvisie vullen we samen de besteding van dit bedrag verder in.

Doorpakken in de zorg voor onze jeugd

Om mede invulling te geven aan de thema's fijn wonen, saamhorigheid en jong uit Blij in Beesel, willen we in 2019 een extra slag maken in de integrale aanpak van de jeugdzorg. Dit doen we samen met alle netwerkpartners, op alle gebieden (werk, wonen, onderwijs). Zo investeren we in samenwerking tussen onderwijs, jeugdpartners en ondernemers, bijvoorbeeld het aansluiten van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Ook zetten we krachtig in op preventie. Door aan de voorkant op preventie te investeren, voorkomen we op de langere termijn dat kostbare en vaak op zichzelf staande maatwerkoplossingen nodig zijn. Bij een preventieve aanpak valt te denken aan het nog meer meenemen van de hele gezinssituatie om te komen tot een passend zorg aanbod; we investeren in het meenemen van ouders/ verzorgers in het gezinsplan. Daarnaast trekken we regionaal op om afstemming in de keten met andere zorg- en hulpverleners verder te verbeteren. Hierbij willen we de goede positie, van goed bereikbare en benaderbare teams, die Beesel kenmerken zeker behouden. In 2019 bekijken we of we samen met onze partners binnen het bestaande woningaanbod tot flexibel inzetbare woningen kunnen komen. Deze woningen willen we waar nodig inzetten voor jeugdzorg, voor beschermd wonen of als respijt voorziening (bijv. voor het even op adem komen in mantelzorgsituaties).

Inclusieve samenleving

Ook de inclusieve samenleving heeft voor ons prioriteit in 2019 (Blij in Beesel thema's saamhorigheid, bedrijvig, fijn wonen, samenwerking). Een samenleving waarin iedereen kan meedoen, jong en oud, ongeacht culturele achtergrond, economische status of beperking. Een samenleving die omkijkt naar elkaar. Door het ontwikkelen van samenkracht is het vangnet van de gemeente voor mensen in kwetsbare posities, steeds minder vaak nodig.

In de inclusieve samenleving komen diverse beleidsvelden samen. Zo zetten we samen met partners in op een gezonde leefomgeving en leefstijl. We investeren daarvoor in preventie: sportbeoefening tegenaan roken/ overgewicht/ eenzaamheid en we werken aan pijlers van positieve gezondheid. Op gebied van zorg en ondersteuning werken we met zorgprofessionals aan preventie en maatwerk. We werken mensgericht en niet taakgericht. En we zetten in op sluitend zorgnetwerk, waarin professionals, gemeente, vrijwilligers en mantelzorgers op basis van gelijkwaardigheid participeren. Voor de Participatiewet werken we in gedeelde verantwoordelijkheid samen met het bedrijfsleven en organisaties aan participatie van inwoners met een beperking.

We streven er naar om nog meer mensen die nu zijn aangewezen op de bijstand te activeren om mee te doen naar vermogen. In onze huidige aanpak kijken we welke mogelijkheden iemand heeft. Dat kan betekenen dat iemand deels bijstand blijft houden, maar daarin wel ontwikkeling laat zien. We streven ernaar dat in 2019 tenminste 50% van ons bestand (circa 90 inwoners) op die manier in beweging is. Op basis van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is het kansrijk en noodzakelijk om nu te zoeken naar passende invullingen. We nemen deel aan het provinciale actieplan Ieder Talent Telt (breed kijken naar mogelijkheden tot activering van mensen).

Long Course Weekend Holland - Beesel (LCW)

In 2019 vindt het LCW in onze gemeente plaats. Een groot evenement, dat wij als vliegwiel zien voor een aantal thema's, zoals de inzet op breedtesport, gezondheid, recreatie & toerisme, cultuur en natuurbeleving. Dit verbindende evenement past binnen het thema beleven uit Blij in Beesel.

Doorontwikkeling sport

In onze gemeente zijn ruim 3000 inwoners aangesloten bij sportverenigingen; belangrijk om onze inwoners in beweging te hebben en te houden. In de nieuwe sportnota gaan we voor de ambitie om

nog meer mensen in beweging te krijgen. Dat kan via bestaande sportverenigingen, maar ook via een vernieuwend aanbod. In samenspraak met inwoners en aanbieders werken we in 2019 de plannen uit voor een aanbod waar nog meer inwoners gebruik van maken. Hiervoor ramen we vanaf 2020 een extra budget van jaarlijks € 80.000.

Communicerende gemeente

Een gemeente die benaderbaar en bereikbaar is, meedenkt en faciliteert (Blij in Beesel thema's dorp en gemeente in gemeenschap). Dat vergt een goed communicerende gemeente, die inspeelt op technologische ontwikkelingen. Hierbij zoeken we de balans tussen optimale dienstverlening en informatiebeveiliging/ privacy. Wij komen tot een integrale communicatievisie en geven deze in 2019 handen en voeten. Enerzijds gaat dit over een toegankelijke manier van informatieverstrekking (denk aan website en sociale media). Anderzijds gaat dit om interactieve en transparante communicatie; het op allerlei manieren in gesprek zijn met onze gemeenschap. Ook de profilering en promotie van onze mooie gemeente pakken wij samen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en partners op.

Financiële aanpak

Proces begroting

Een dynamische en flexibele gemeente vraagt om een andere manier van begroten. We streven naar een begroting waar beleid en integraal werken leidend is in plaats van de middelen. We streven naar eenvoud en transparantie zodat de begroting voor iedereen leesbaar is. De begroting in een-oog-opslag is daarvoor een opstap. In het vierde kwartaal 2018 werken we deze nieuwe manier van begroten verder uit. We kijken dan ook naar de programma-indeling. Voor de begroting 2020 passen we de nog te ontwikkelen nieuwe manier van werken toe. De begroting 2019 is hierin een overgangsjaar.

Risicovol begroten doorzetten

Net als afgelopen jaren ramen we risicovol maar verantwoord. Met onze reservepositie vangen we eventuele tekorten op. Risicovol begroten zit met name op de dure verblijfsvormen voor Jeugd (zie programma 2.3.)

Indexeringen

Verantwoord begroten houdt ook in, dat we rekening houden met loon- en prijsstijgingen in de komende jaren. We schatten deze stijging in op jaarlijks 2%.

Labeling bedragen uit Investeringsreserve

Bij de omschreven prioriteiten in 2019 is ingegaan op de voorgestelde labeling van gelden uit de Investeringsreserve voor duurzaamheid (€ 1.000.000) en voor gemeenschapsinitiatieven (€ 500.000). Daarnaast is het voorstel om € 300.000 te labelen voor uitvoeren van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). Het gaat daarbij vooral om maatregelen voor een vitaal platteland. Dit, omdat we verwachten dat er geen andere financiële stromen ter beschikking komen voor het LOP.

Door een deel van de Investeringsreserve te reserveren voor duurzaamheid, gemeenschapsinitiatieven en LOP, maken we financiële ruimte voor onze ambities. Wanneer, waarvoor en hoeveel middelen we exact inzetten, bepalen we niet in deze begroting. Bij het uitvoeren van de ambities geven we hier invulling aan.

Wij houden hierbij de benutting van de Investeringsreserve scherp in de gaten. Onze financiële positie is nog altijd sterk, maar vanzelfsprekend niet onuitputtelijk. Mocht de inzet van incidentele lasten, bijvoorbeeld bij de bekostiging van gemeenschapsinitiatieven, een besparing opleveren voor andere posten in de begroting, dan laten we dit terugvloeien naar de Investeringsreserve.

Belastingen

Wij stellen voor om de onroerende zaakbelasting (OZB) in 2019 te laten stijgen met 3%. Voor een gemiddeld gezin met een eigen woning is dit een stijging van € 7 per jaar. De tarieven voor riolering en afvalheffing blijven ongewijzigd. In totaal betaalt een gemiddeld gezin in 2019 voor alle gemeentelijke heffingen samen circa € 543. Hoewel dit voor ons geen doel is, is Beesel daarmee in Limburg nog steeds veruit de goedkoopste gemeente. Meerjarig kiezen we voor een geleidelijke jaarlijkse stijging van de OZB met 3%.

Voor de toeristenbelasting zijn met onze partners meerjarige afspraken gemaakt die tot en met 2020 doorlopen (stijging naar € 1,30 p.p.p.n in 2020). Wij stellen voor hieraan vast te houden. In 2019 onderzoeken we of differentiatie in tarief (naar soort accommodatie) een goede en gedragen optie is.

Financiële positie

Meerjarig hebben we een structureel en reëel sluitende begroting. We hebben een stevige weerstandscapaciteit waardoor we risico's op kunnen vangen met reserves.

Tot slot

Met trots presenteren wij u de sluitende begroting 2019- 2022 waarin een stevige basis is gelegd voor de realisatie van de gezamenlijke Ambitie Agenda. Wij wensen u succes met de voorbereidingen op de begrotingsbehandelingen.

1 Paragrafen

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat een uitwerking van de uitgangspuntennota paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor een toelichting op de gehanteerde methodieken in deze paragraaf verwijzen we naar de kadernota “Weerstandsvermogen”.

1. Risico's

Voor 2019 e.v. voorzien we een aantal (mogelijk) risicovolle ontwikkelingen. In deze paragraaf gaan we in op de volgende onderwerpen:

- 1.1 Sociaal domein
- 1.2 Claims / Verzekeringen
- 1.3 Drakenrijk
- 1.4 APPA-fonds
- 1.5 ICT
- 1.6 Gemeenschappelijke regelingen
- 1.7 Grondexploitatie
- 1.8 Dreigend faillissement van verbonden partijen
- 1.9 Dreigend faillissement van derden bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan
- 1.10 Tegenvallende realisatie op begrote subsidieverwachtingen.

Voor het schatkestbankieren en Drakenrijk kunnen we het maximaal risico onderbouwen. Voor de overige onderwerpen hebben we geen cijfers om de financiële gevolgen te onderbouwen.

1.1 Sociaal domein (programma 2)

Met ingang van 1 januari 2015 hebben we er een aantal taken en verantwoordelijkheden bijgekregen in het kader van de Jeugdzorg, WMO en de Participatiewet. De uitvoering van deze taken brengt risico's met zich mee omdat het hier om open eind regelingen gaat. Voor alle drie de taken zien wij de volgende risico's:

- De transformatie naar een nieuw stelsel, bewustzijn van verantwoordelijkheden die bij deze veranderingen horen en het realiseren van collectieve voorzieningen kost tijd en capaciteit.
- Het Rijk heeft bezuinigingen ingeboekt, terwijl de gemeente de taken wel moet uitvoeren.

Bovenstaande risico's brengen met zich mee dat het beleidsuitgangspunt van de gemeente Beesel, beleidskeuzes moeten passen binnen de vastgestelde financiële budgetten, onder druk staat. Om mensen niet uit te sluiten van zorg hebben we een reserve “Open einde regelingen Sociaal Domein”.

WMO (oude en nieuwe taken) (programma 2.1)

We blijven ook de komende jaren bezig met projecten en initiatieven met burgers en netwerkpartners om de transformatie verder door te voeren en meer collectieve voorzieningen te realiseren. De (incidentele) kosten van deze projecten en initiatieven kunnen we dekken uit de reserve “Project realisatie collectieve voorzieningen” waardoor we de reguliere budgetten niet extra hoeven te belasten.

In 2017 hebben we binnen de WMO te maken gehad met een overschrijding van budgetten als gevolg van onjuiste inschattingen in het bijstellen van de ramingen. Deze overschrijding waren niet het gevolg van een sterk toegenomen vraag om WMO voorzieningen. Voor 2019 verwachten we, op basis van de werkelijke lasten in de afgelopen jaren, geen grote risico's. De maximale financiële gevolgen schatten we in op € 100.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 50.000.

Sociale uitkeringen en Participatiewet (programma 2.2)

Voor de prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden gaan wij uit van de cijfers van het UWV, CBS de ontwikkeling van ons eigen klantenbestand en de informatie van het werkgeversservicepunt. We zien dat onze uitkeringsbestand de laatste jaren tegen de landelijke ontwikkelingen in daalt. Dit komt doordat we strak en consequent handhaven en omdat we veel energie in de toeleiding naar werk stoppen. De verwachting van het Werkgeversservicepunt is dat het aantal banen voor laaggeschoolde arbeid in de regio Venlo de komende jaren stijgt. Juist onze doelgroep maakt aanspraak op deze banen. In 2018 zien we dat het aantal uitkeringen stabiel blijft ondanks de instroom van de nieuwe

doelgroepen in de Participatiewet. Voor 2019 en de daarop volgende jaren nemen we aan dat het volume van het aantal uitkeringen gelijk blijft aan 2018. We beseffen dat deze aanname geen absolute wetenschap is maar vinden deze prognose wel passen bij het uitgangspunt risicovoller en realistisch begroten. We schatten de maximale financiële gevolgen in op € 300.000. Het risico voor het weerstandsvermogen schatten we op € 150.000.

WSW / Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid (WAA) (programma 2.2)

Het aantal bij WAA werkzame WSWers neemt verder af als gevolg van uitstroom en het feit dat er sinds 2015 geen nieuwe instroom meer plaatsvindt. De (interne) afdelingen van WAA zijn vervreemd of verkocht. Wat resteert, is het sociaal duurzaam detachingsbedrijf. Zij voert de WSW uit voor de groep met een hoge loonwaarde. Daarnaast blijft de WAA de formele werkgeverstaken uitvoeren voor alle WSWers. Vanaf 2018 hebben wij zelf de verantwoordelijkheid om de doelgroep met een lage loonwaarde (beschutte WSWers) passend werk en passende begeleiding te bieden. Inmiddels is deze overgang tijdig afgerond. De overgang is geslaagd. In 2019 moet nog een aantal keuzes worden gemaakt om grip en sturing te kunnen krijgen en houden op de WSW-uitvoering

We hebben de ramingen in onze begroting 2019-2022 gebaseerd op de begroting 2019-2022 van de WAA. Gelet op de resultaten uit het verleden blijft overschrijding een reëel risico. Door de ingezette ontwikkelingen en het feit dat wij nu zelf verantwoordelijk zijn voor de doelgroep met een lage loonwaarde verwachten we wel dat het risico minder groot zal zijn. We schatten het maximum risico op € 150.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 75.000.

Jeugdzorg (programma 2.3)

Vanaf 1 januari 2015 zijn we financieel verantwoordelijk voor vrijwel alle taken die met Jeugdzorg te maken hebben. Een van de grootste risico's is het feit dat wij niet de enige verwijzers zijn. We hebben geen invloed op bepaalde vormen van specialistische hulp die heel erg duur zijn maar die we als gevolg van een rechterlijke machtiging wel moeten uitvoeren (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg met verblijf-behandeling in residentiële instellingen).

Ook kunnen huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen doorverwijzen naar jeugdzorg trajecten. Daarnaast zien we dat de verwijzingen onvoldoende afgebakend zijn, waardoor zorgaanbieders de ruimte krijgen hier een eigen invulling aan te geven.

Risicovol ramen dure verblijfsvormen

De afgelopen jaren hebben we voor verschillende jeugdigen duurdere verblijfsvormen ingezet. Omdat de problematiek bij deze jeugdigen veelal vrij complex is, worden naast verblijf zeer specialistische behandeltrajecten ingezet. Ook in 2019 zullen we nog jeugdigen in deze dure trajecten hebben of plaatsen. Op basis van de gemiddelde kosten voor deze dure verblijfsvormen over de laatste 3 jaar hebben we de structurele kosten voor jeugdzorg vanaf 2019 risicovoller geraamd.

De maximale financiële gevolgen op basis van de historische cijfers en het risicovoller ramen schatten wij in op € 600.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 426.000.

Leerlingenvervoer (programma 5.2)

De verordening leerlingenvervoer regelt het vervoer van leerlingen tussen hun woonadres in de gemeente Beesel en een (speciale) school buiten de gemeente. Deze verordening regelt ook het vervoer van leerlingen met een (fysieke) handicap die het reguliere onderwijs bezoeken. Als gevolg van deze verordening regelt en betaalt de gemeente het vervoer van deze leerlingen.

Leerlingenvervoer is een open eindregeling met een wettelijke verplichting. Op basis van huidige leerlingenprognoses en beschikbare gegevens over leerlingen die gebruik maken van deze voorziening verwachten dat het aantal leerlingen dat in 2018 gebruik maakt van het leerlingenvervoer stabiel blijft.

De maximale financiële gevolgen schatten wij in op € 30.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen in 2019 op € 15.000.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van genoemde risico's in het sociaal domein.

Risicoscore = inschaling waarschijnlijkheid x inschaling impact gevolg

(bedragen x € 1.000)

Open einde regelingen sociaal domein	Maximaal risico	Klasse		Risico score	Risico 2019
		Waarschijnlijkheid	Impact		
WMO	€ 100	2	2	4	€ 50
WWB / Participatie wet	€ 300	2	2	4	€ 150
WSW / WAA	€ 150	2	2	4	€ 75
Jeugdzorg	€ 600	3	3	9	€ 426
Leerlingenvervoer	€ 30	2	1	2	€ 15
Totaal	€ 1.180				€ 716

Het totale risico in het sociaal domein schatten we voor 2019 in op € 716.000.

We hebben een reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein". Deze reserve zetten we in als buffer voor onvoorziene budgettaire risico's van de diverse open einde regelingen binnen het sociaal domein (WWB, IOAZ, IOAW, Bbz starters en niet-starters, langdurigheidstoelage, re-integratieactiviteiten, bijzondere bijstand, WMO, jeugdzorg, exploitatietekorten WAA en leerlingenvervoer). Het minimumbedrag in deze reserve wordt bepaald op 12,5 % van het budget van de lasten van de open einde regelingen. Het maximum bedrag in deze nieuwe reserve is vastgesteld op € 500.000 boven dan het minimumbedrag. Per 31 december 2018 zit er naar verwachting een bedrag van € 1.308.000 in deze reserve. Dit bedrag hebben we berekend op basis van de geraamde lasten 2019 van de open einde regelingen in het sociaal domein.

Het bedrag in de reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein" is groter dan het ingeschatte risico. In de berekening van het weerstandsvermogen voor 2019 nemen we daarom geen bedrag mee voor de open einde risico's in het sociaal domein. Vanaf 2020 lopen we mogelijk wel een risico omdat het bedrag in de reserve dan misschien niet meer toereikend is om budgettaire risico's op te vangen.

1.2 Claims / Verzekeringen (programma 5.4)

1.2.1 Onderverzekering

Het voornaamste risico bij verzekeringen is het risico op onderverzekering. Voor de brandverzekering voorkomen we dit door elke drie jaar de inventaris te laten taxeren en de gebouwen elke zes jaar. In de tussenliggende jaren indexeren we de waarde van inventaris en gebouwen. De meeste verzekeringen betalen niet de werkelijke schade uit, maar een vooraf bepaald maximum. We lopen daardoor een risico op onderverzekering.

We schatten het maximum risico op € 1.000.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 100.000.

1.2.2 Natuurrampen

We kunnen ons niet verzekeren voor natuurrampen zoals een overstroming van de Maas. Als er een natuurramp plaats vindt dan draagt de gemeente in principe alle kosten tenzij het Rijk middelen ter beschikking stelt.

We schatten het maximum risico op € 1.000.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 100.000.

1.3 Drakenrijk (programma 3)

We hebben met de ontgronder van Drakenrijk afgesproken dat de Gemeente vanaf 2011 gedurende 14 jaar, jaarlijks € 139.000 van de ontgronder ontvangt. Dit hebben we vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. De nakoming kunnen wij niet bij de rechter afdwingen (natuurlijke verbintenis tot betaling). Toch loopt de gemeente er slechts een klein risico mee. De imagoschade voor de ontgronder is namelijk groot bij niet-nakoming.

Vanaf 2019 gaat het nog om maximaal 6 termijnen. Het maximale financiële risico bedraagt € 833.000, nl. 6 jaartermijnen. Gelet op het klein risico schatten we het risico bedrag op 1 termijn (€ 139.000). Dit bedrag nemen we op bij de berekening van het weerstandsvermogen.

1.4 Appa-fonds (programma 5.4)

We gebruiken voor 2018 een rekenrente van 1,65% voor de berekening van de pensioenvoorziening voor wethouders. Bij een verplichte overdracht van de wethouderspensioenen aan een pensioenfonds tegen een lagere rekenrente dan 1,65% hebben we niet voldoende middelen in onze voorziening. We schatten het maximale risico op € 300.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2019 op € 100.000.

1.5 ICT (overhead)

We onderkennen de volgende risico's:

- Projecten van hogere overheden zorgen voor overbelasting en kennen een gebrekkige samenhang.
- De samenhang van systemen, de koppelingen tussen die systemen en de afhankelijkheid van leveranciers zijn voor ons een punt van zorg.
- Hackers kunnen een risico's vormen voor onze systemen. We hebben passende maatregelen genomen om de veiligheid te borgen. Echter risico's kunnen we niet uitsluiten.

We schatten het maximum risico op € 300.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 50.000.

1.6 Gemeenschappelijke regelingen (div. programma's)

Als deelnemende gemeente aan een Gemeenschappelijke regeling (GR) zijn we verplicht om zorg te dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Het algemeen bestuur van een GR kan geldleningen of rekening courant overeenkomsten aangaan in verband met de uitvoering van haar taken. Ook kan het algemeen bestuur van een GR besluiten garant te staan voor de door derden aangegane kredietfaciliteiten. Wij als deelnemende gemeente kunnen aangesproken worden inzake het terugbetalen van deze verplichtingen (de balansrisico's van een GR). We wijzen erop dat we onder punt 1.2 het risico op het gebied van de *exploitatie* van de WAA hebben opgenomen. Dit punt betreft het *balansrisico* van de GR's.

WAA

In de overeenkomst met de WAA staat dat gemeenten gezamenlijk garant staan voor de juiste betaling van rente en aflossing in verhouding tot het aantal inwoners van deze gemeenten per 1 januari van het jaar van sluiting van de lening of het aangaan van de rekening-courant overeenkomst. Concreet betekent dit dat we voor ca. 10% van een schuld aangesproken kunnen worden. WAA heeft ultimo 2017 € 4,2 mln. aan geldleningen op de balans staan. In het meest ongunstige scenario worden we voor € 420.000 aangesproken.

MGR SDLN

De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN) heeft geen eigen reserves om risico's af te dekken. De begroting bevat wel een post onvoorzien om financiële tegenvallers te compenseren. Het algemeen bestuur beslist over de benutting van deze post. Als zich grotere financiële risico's manifesteren zal aan de deelnemende gemeenten aan de module RBO naar rato een aanvullende bijdrage worden gevraagd. De MGR SDLN heeft geen (langlopende) leningen afgesloten.

GR DGV Omnibuzz

Per deelnemende gemeente is een bedrag gestort voor de vorming van een (weerstand)reserve om fluctuaties in de bedrijfsvoering op te vangen. Deze reserve is gebaseerd op een risico inschatting. De GR DGV Omnibuzz heeft geen (langlopende) leningen afgesloten.

VRLN

In de overeenkomst met de Veiligheidsregio staat dat gemeenten hoofdelijk aangesproken kunnen worden. Dit betekent dat we in het meest ongunstige scenario aangesproken kunnen worden voor het saldo van de aangegane geldleningen (€ 39,4 mln. ultimo 2017).

GR Maasveren

In de GR Maasveren staat dat de deelnemende gemeenten bij tekorten samen verantwoordelijk zijn voor de dekking van de kosten middels een evenredige verdeling op basis van inwoneraantal. Dit komt voor Beesel overeen met ongeveer 7%. Er is momenteel geen sprake van schulden of leningen.

BsGW

Indien BsGW niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen, is de gemeente Beesel aansprakelijk voor 1% van de schulden van BsGW. Eind 2017 had BsGW een totale schuld van € 5,4 mln. In het meest ongunstige geval worden we voor € 54.000 aangesproken.

De gezamenlijke schuld van alle gemeenschappelijke regelingen samen waarvoor Beesel aansprakelijk is, is € 45 mln. We schatten het maximale risico op € 4,5 mln. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2019 op € 500.000

1.7 Grondexploitaties (programma 3)

De marktomstandigheden in de bouw laten zien dat de bouwrijzen stijgen. Vooral nog is dat voor de grondexploitatie van de koopwoningen niet aan de orde. Op langere termijn kan het eventueel gevolgen hebben voor de V.O.N.-prijs van de woningen.

Vooralsnog nemen we hiervoor geen risico op.

1.8 Dreigend faillissement van verbonden partijen

Is niet aan de orde.

1.9 Dreigend faillissement van derden bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan

Is niet aan de orde.

1.10 Tegenvallende realisatie op begrote subsidieverwachtingen

Is niet aan de orde.

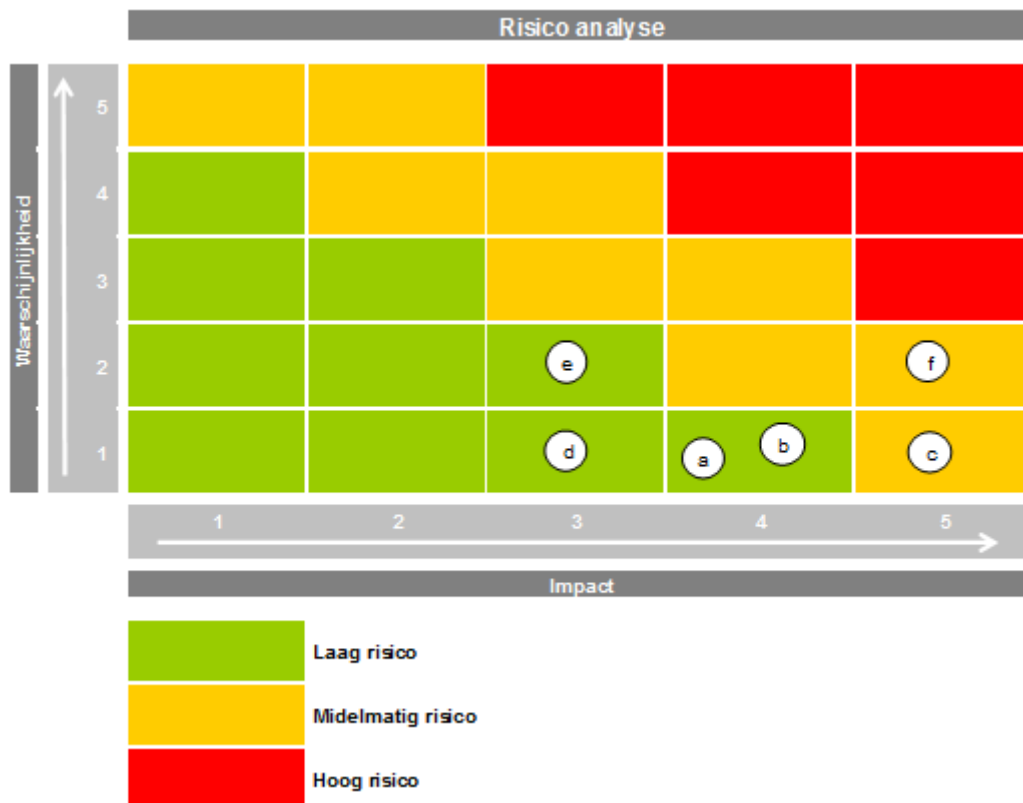
In onderstaande tabel geven we een overzicht van genoemde risico's.

Risicoscore = inschaling waarschijnlijkheid x inschaling impact gevolg

Bedragen x € 1.000

Risico's	Maximaal risico €	Klasse		Risico score	Risico 2019 €
		Waarschijnlijkheid	Impact		
a 1.2.1 Claims / verzekeringen / Onderverzekering	1.000	1	4	4	100
b 1.2.2 Claims / verzekeringen / Natuurrampen	1.000	1	4	4	100
c 1.3 Drakenrijk	833	1	5	5	139
d 1.4 APPA-fonds	300	1	3	3	100
e 1.5 ICT	300	2	3	6	50
f 1.6 Gemeenschappelijke regelingen	4.500	1	5	5	500
Totaal	7.933				989

Op basis van het indelen van de risico's in bovenvermelde klassen stellen we een risicomatrix op. De risicomatrix geeft een indicatie van de potentiële impact van het risico. Hieronder geven we een risicomatrix weer die we baseren op bovenvermelde risicoklassen. Hierbij geldt bij het intekenen van een risicoscore dat hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is.

Voor alle risico's in de rode vlakken (score 15 of hoger) geeft het college aan welk beleid we (gaan) voeren om deze risico's te beheersen in overeenstemming met de strategie van onze gemeente. Voor deze begroting zijn er geen risico's in de rode vlakken. We geven dit keer dus ook niet in een tabel weer welke gewijzigde beleidskeuzen we maken.

2. Weerstandscapaciteit

Post voor onvoorziene uitgaven

In de begroting 2019 ramen we geen post onvoorzien meer. De laatste 5 jaren hebben we op jaarbasis de post onvoorzien niet nodig gehad. We bepalen bij elke begroting opnieuw of we een post onvoorzien ramen.

Stille reserves

In deze periode zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de uitgangspuntennota.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt voor Beesel € 975.000. Dit bedrag specificeren we als volgt:

1. € 520.000 OZB; het betreft het verschil tussen onze OZB-percentages en het normpercentage-OZB voor toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingenwet (Fvw). Het normpercentage voor de begroting 2019 bedraagt 0,1905 % van de WOZ-waarde.
2. € 0 Rioolrechten en afvalstoffenheffing: deze zijn 100% kostendekkend.
3. € 0 Overige: de jaarlijkse inkomsten in het kader van de woonforensenbelasting, baatbelasting en hondenbelasting zijn zo marginaal dat een eventuele onbenutte belastingcapaciteit nihil is. Binnen de toeristenbelasting zit wellicht nog wel een gedeeltelijk onbenutte belastingcapaciteit die echter moeilijk in een bedrag is uit te drukken.
4. € 112.000 Legestarieven titel 1 (paspoorten, rijbewijzen etc.).
5. € 343.000 Legestarieven titel 2 (omgevingsvergunningen).

Stand van de reserves en voorzieningen

De ultimo-stand van de reserves en voorzieningen is meerjarig als volgt:
Bedragen x € 1.000

Saldo 31 december	2019	2020	2021	2022
Algemene Reserve	€ 1.900	€ 1.900	€ 1.900	€ 1.900
Bestemmingsreserves	€ 18.622	€ 17.804	€ 17.262	€ 17.101
Waarvan bruteringsreserves	€ 8.659	€ 8.318	€ 7.971	€ 7.625
Voorzieningen	€ 8.336	€ 8.513	€ 8.818	€ 9.166
Totaal	€ 28.858	€ 28.217	€ 27.979	€ 28.167

We actualiseren alle reserves en voorzieningen jaarlijks op aspecten zoals onderbouwing, noodzaak en toereikendheid. Op basis van de laatste nota reserves en voorzieningen zijn wij van oordeel dat onze reservepositie voldoende is. De buffers voor risico's in de algemene reserve en de reserve sociaal domein zijn voldoende.

Overige elementen weerstandscapaciteit

Uiteraard kunnen ook andere elementen in de weerstandscapaciteit een rol spelen: de aanwezige nog niet bestemde budgettaire ruimte, de flexibiliteit van het uitgavenpatroon, en het niveau van de gemeentelijke materiële en immateriële voorzieningen. De flexibiliteit van het uitgavenpatroon is beperkt. Een groot gedeelte van de uitgaven ligt vast als gevolg van investeringsbesluiten in het verleden, contracten en wettelijke verplichtingen (salariskosten, kosten overhead zoals huisvesting e.d.). Het niveau van de gemeentelijke materiële en immateriële voorzieningen is moeilijk te kwalificeren, maar heel behoorlijk voor een gemeente van deze omvang.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de weerstandscapaciteit waarbij een onderscheid is gemaakt naar incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	€ 1.900.000
Reserve sociaal domein *)	€ 592.000
Stille reserves	PM
Onvoorzien incidenteel	€ -
Subtotaal incidentele weerstandscapaciteit	€ 2.492.000
Structurele weerstandscapaciteit	
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 975.000
Subtotaal structurele weerstandscapaciteit	€ 975.000
<u>Totaal weerstandscapaciteit</u>	<u>€ 3.467.000</u>

*) = ultimo stand reserve - benoemde risico's (€ 1.308.000 - € 716.000).

In voorstaand overzicht is de waarde van de stille reserves als PM-post meegenomen, omdat deze vooralsnog niet inzetbaar zijn voor de weerstandscapaciteit. Het bedrag dat we meenemen bij de incidentele weerstandscapaciteit uit de reserve sociaal domein betreft het meerdere dat er in de reserve zit t.o.v. de gekwantificeerde risico's.

Uit het overzicht blijkt dat er veel meer incidentele capaciteit beschikbaar is dan structurele capaciteit.

3. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is opgebouwd uit de relatie tussen risicoscore en weerstandscapaciteit.

Deze relatie drukken we uit in een verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risicoscore}}$$

Wanneer we het weerstandsvermogen van de gemeente Beesel aan de hand van bovenstaande formule berekenen, komt deze uit op 3,5 (€ 3.467.000 / € 989.000) voor 2019.

4. Kengetallen

Het BBV verplicht ons onderstaande kengetallen op te nemen in paragraaf A. Deze kengetallen zijn niet extern genormeerd.

Begroting 2019		Verloop van de kengetallen				
Kengetallen:	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
netto schuldquote *	-43%	-43%	-19%	-25%	-27%	-31%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-43%	-39%	-15%	-20%	-23%	-27%
solvabiliteitsrisico **	58%	61%	61%	60%	59%	59%
grondexploitatie	0%	4%	4%	0%	0%	0%
structurele exploitatieruimte	-1%	3%	1%	1%	1%	1%
belastingcapaciteit	75%	74%	75%	76%	77%	78%

* Netto schuldquote = (schulden -/- vorderingen) / totaal van alle baten

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

** Solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal vermogen

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Beoordeling kengetallen

Op basis van de hierboven genoemde kengetallen en van de conclusie in de financiële positie beoordelen we de gemeente financieel als goed.

Zo is de netto schuldquote negatief. Dat wil zeggen dat de vorderingen groter zijn dan de schulden.

B Kapitaalgoederen

Overzicht plannen

In onderstaande tabel vindt u de onderhoudsplannen, hun jaar van vaststelling, of er sprake is van achterstallig onderhoud en of het plan is doorvertaald in de begroting.

Onderhoudsplannen	Jaar Vaststelling	Achterstallig onderhoud	Financiële doorvertaling in begroting	Jaar actualisatie
Wegen	2016	Nee	Ja	2021
Openbare Verlichting	2016	Nee	Ja	2023
Groenvoorzieningen	-	Nee	-	Nnb
Begraafplaatsen	2005	Nee	Ja	Nnb
Riolering	2018	Nee	Ja	2022
Gebouwen en binnensportaccommodaties	2017	Nee	Ja	2020
Buitensportaccommodaties	2014	Nee	Ja	2020

Wegen

In juni 2016 stelde de gemeenteraad het nieuwe "Wegenbeheerplan Beesel 2017-2021" vast. De opgenomen bedragen in de begroting 2019 komen voort uit het meerjarenonderhoudsprogramma zoals aangegeven in het collegevoorstel van mei 2015. Deze werkzaamheden combineren we zo mogelijk met andere projecten.

De kwaliteit van de wegen toetsen we aan de landelijke, door de CROW (centrum regelgeving en onderzoek in grond-, water- en wegebouw) vastgestelde kwaliteitsniveaus, zoals hieronder aangegeven.

Landelijke norm	Kwaliteitsniveau	Rapportcijfer	Omschrijving
A+	Zeer hoog	9 - 10	Vrijwel perfect, kwaliteit direct na aanleg
A	Hoog	7 - 8	Nauwelijks iets op aan te merken, mooi en comfortabel
B	Basis	6 - 7	Voldoende, kan er mee door, enige schade, lichte verontreiniging, functioneel
C	Laag	4 - 5	Zichtbare schade of vervuiling, enige kans op schadeclaims, onrustig, discomfort, hinder
D	Zeer laag	1 -3	Ernstige schade, sterke vervuiling, gegronde kans op schadeclaims, kapitaalvernietiging

Inspecties

Eens per twee jaar voeren we op het wegenareaal een "Globale visuele inspectie" uit. Zo krijgen we een goed globaal beeld over de onderhoudstoestand. De inspectieresultaten gebruiken we als leidraad bij het opstellen van het jaarprogramma onderhoud wegen voor het middelgroot tot groot onderhoud en voor de raming van de jaarlijkse kosten voor instandhouding van het wegenareaal. Uit de inspectie volgt voor elke weg een kwaliteitsbeoordeling. Bij de beoordeling zijn er drie categorieën: voldoende, matig en onvoldoende. De inspectie van voorjaar 2017 gaf het volgende resultaat: voldoende 81 %, matig 9 %, en onvoldoende 10 %.

Dit resultaat staat gelijk aan de score B van de beeldkwaliteitssystematiek van CROW. De toelichting van de score B zegt: "Alles is nog wel in orde, maar er is al de nodige schade aanwezig. Het betreft een basisniveau, maar het is nog niet onveilig." In vergelijking met het landelijke gemiddelde is dit een goed resultaat.

Het onderhoudsniveau is voldoende. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Type onderhoud

In het onderhoud van ons wegenareaal maken we onderscheid in:

- Klein onderhoud:
uitvoering van dagelijks kleinschalig onderhoud om kleine schades aan de verharding te herstellen
- Groot onderhoud:
uitvoering van grootschalige onderhoudsmaatregelen waarmee de kwalitatieve achteruitgang van de weg(constructie) wordt vertraagd en de levensduur wordt verlengd. bijvoorbeeld scheuren vullen, oppervlaktebehandeling, vervangen deklaag, herstraten van elementenverharding e.d.)
- Rehabilitatie:
uitvoering van grootschalig vervanging van complete wegen of (onder)delen daarvan. Hierdoor brengen we de verharding weer op het oorspronkelijke functionele niveau.

Onderhoud wegen

Klein en groot onderhoud is correctief-onderhoud en betalen we uit het budget onderhoud wegen. In 2019 ramen we € 231.000 in de begroting voor jaarlijks klein en groot onderhoud. Dit is een verhoging van € 11.000 ten opzichte van de begroting 2018.

Groot onderhoud (elementen) verharding op wijkniveau

We hebben geïnventariseerd welke oude wijken met (klinker)verharding we in de komende jaren gaan aanpakken. De wijken zijn integraal bekeken vanuit de disciplines groen, verkeer, speeltoestellen, openbare verlichting, riolering enz. Naast onderhoud hebben we gekeken naar functies als veiligheid, toegankelijkheid, duurzaamheid en het klimaatbestendig maken van deze woonwijken. Uit de inventarisatie volgt dat we in 2019 de wijk Spoorcamp voor € 275.000 en onder handen nemen. De bedragen van de overige wijken worden opgenomen in de begrotingen van de respectievelijke jaren.

Rehabilitatie

Voor de komende jaren hebben we een raming gemaakt van de globale kosten voor rehabilitatie:

2019	€ 389.000 (Burg. Janssenstraat buiten bebouwde kom)
2020	€ 336.000 (Keulseweg viaduct t/m grens)
2021	€ 270.000 (Sint Lambertusdijk, tussen Mouterdijk en Bergerhofweg)
2022	Geen uitgaven

Voor rehabilitatie storten we jaarlijks € 255.000 in een onderhoudsvoorziening. Voor 2022 en volgend worden bedragen opgenomen in de begrotingen van de respectievelijke jaren.

Bij calamiteiten of andere onvoorziene omstandigheden waarvoor het reguliere onderhoudsbudget niet voldoende is, benutten we de investeringsreserve. In de begroting 2019 hebben we hiervoor binnen deelprogramma 5.3 voor onderhoud wegen € 941.000 opgenomen.

Openbare verlichting

In de begroting van 2019 hebben we voor de openbare verlichting binnen deelprogramma 5.3 € 128.000 opgenomen voor onderhoud en vervanging. Dit bedrag vloeit voort uit het beleidsplan Openbare Verlichting dat de raad in 2016 heeft vastgesteld.

Riolering en pompgemalen

In 2019 hebben we voor het onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel € 933.000 nodig. De stand van de voorziening bedraagt per 1 januari 2019 € 4.237.000.

In het GRP 2018-2022 is voor de jaren 2019 en verder jaarlijks een bedrag opgenomen ter grootte van € 30.000 om het afkoppelen van private terreinen te stimuleren.

Vanuit de provincie Limburg hebben we begin 2018 uit het Deltaplan Hoge Zandgronden(DHZ) een projectsubsidie ontvangen van € 50.000 voor de uitvoering van het project "Stimuleringsregeling Wateropgave stedelijk gebied". Hiervan kunnen we de private afkoppelprojecten subsidiëren met een bedrag van € 10/m2 zonder een eigen gemeentelijke bijdrage hoeven te leveren. Een verzoek tot bijdrage uit de DHZ subsidie mogen we nog twee maal indienen.

Groenvoorzieningen

In 2014 zijn we gestart met de invoering van een groenbeheersysteem. Door vertraging bij de invoering van de Basiskaart Grootschalige Topografie (BGT) hebben we het groenbeheersysteem nog niet kunnen vullen. In 2018 en de eerste helft van 2019 gaan we dit beheerpakket met alle data vullen. Om deze reden verschuift de actualisatie van het beheerplan groenvoorzieningen naar eind 2019.

Vanaf 2019 gaan we planmatig aan de slag met het vervangen van bomen die voor te veel overlast zorgen en het planten van bomen die de hoofdgroenstructuur versterken.

Om de biodiversiteit te bevorderen starten we vanaf eind 2018 met een gewijzigd maaibeheer, waarmee we tot vershraling van onze bermen willen komen, waardoor kruiden beter gaan floreren. En ook gaan wij in de jaren 2019 tot en met 2021 projecten uit ons Landschapsonwikkelingsplan uitvoeren en daarmee bijdragen aan de vitalisering van ons buitengebied. Bij alle activiteiten op het gebied van onderhoud openbaar groen betrekken we onze inwoners.

Voor het onderhoud van openbaar groen hebben we in 2019 binnen deelprogramma 5.3 € 567.000 opgenomen.

Begraafplaatsen

We willen in 2019 een beheerplan opstellen voor het onderhoud van onze twee algemene begraafplaatsen.

Voor het jaarlijkse onderhoud van onze begraafplaatsen ramen we in 2019 binnen deelprogramma 2.4 € 103.000. Ook gaan we in 2018 aan de slag met de realisatie van de actiepunten uit de visie op de begraafplaatsen, die de raad in mei 2016 heeft vastgesteld.

Speeltoestellen

In 2019 vervangen we volgens het vervangingsschema een aantal speeltoestellen in de openbare ruimte. Hiervoor ramen we binnen deelprogramma 2.4 € 55.000.

Voor het reguliere onderhoud van speeltoestellen hebben we in 2019 binnen deelprogramma 2.4 € 85.000 geraamd.

Buitensportaccommodaties

Voor 2019 staat de vervanging van hekwerken op sportpark Dijckerhof op het programma voor € 12.000

De stand van de voorziening is per 1 januari 2019 naar verwachting € 29.000. Dit is toereikend. Voor het reguliere onderhoud aan de buitensportaccommodaties hebben we in 2019 € 66.700 geraamd.

Gebouwen en binnensportaccommodaties

Volgens de planning staat in 2019 het volgende groot onderhoud op de rol:

Gemeentehuis	€ 2.000
Gemeenteloods	€ 2.000
Kantoor milieupark	€ 0
Brandweerkazerne	€ 2.000
Bergingen begraafplaatsen	€ 0
De Schakel	€ 59.000
Gymzaal Beesel	€ 13.000
Gymzaal Offenbeek	€ 0
Sporthal De Schans	€ 10.000
Molen De Grauwe Beer	€ 27.000
Vleermuistoren	€ 0

De totale stand van de voorzieningen voor het onderhoud van de gebouwen en binnensportaccommodaties is per 1 januari 2019 € 1.419.000.

C Financiering

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de financiering van de gemeente. Het treasurystatuut is de kadernota voor deze paragraaf.

Risicobeheer

Voor het risicobeheer zijn wettelijke normen ontwikkeld die zijn vastgelegd in de wet Fido (Financiering decentrale overheden). Het betreft: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden hebben als doel om de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan financiering.

Kasgeldlimiet (voor kort geld met looptijd korter dan 1 jaar)

De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Dit komt neer op afgerond € 2,5 mln. (begroting 2018). Voor dit bedrag mogen we met kort geld financieren.

Bedragen x € 1.000

Stappen (1-4)		3e kwartaal 2017	4e kwartaal 2017	1ste kwartaal 2018	2e kwartaal 2018
(1) Vlottende schuld	ultimo maand 1	24	264	23	152
	ultimo maand 2	204	16	47	138
	ultimo maand 3	153	12	23	43
(2) Vlottende middelen	ultimo maand 1	8.009	7.594	7.358	7.102
	ultimo maand 2	8.440	7.528	6.502	6.855
	ultimo maand 3	8.170	8.553	6.585	6.975
(3) netto vlottend (+) of overschot middelen (-)					
	ultimo maand 1	7.985-	7.330-	7.335-	6.950-
	ultimo maand 2	8.236-	7.512-	6.455-	6.717-
	ultimo maand 3	8.017-	8.541-	6.562-	6.932-
(4) gemiddelde van (3)		8.079-	7.794-	6.784-	6.866-
Stappen (5-9)					
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)	2.535	2.535	2.549	2.549
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder KGL	10.614	10.329	9.333	9.415
(6b) = (4 > 5)	Overschijding van de KGL				
Berekening kasgeldlimiet (5)					
(7)	Begrotingstotaal	29.822	29.822	29.991	29.991
(8)	Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(5) = (7) x (8)/100	Kasgeldlimiet	2.535	2.535	2.549	2.549

Rente risiconorm

In de onderstaande tabel rapporteren we over het renterisico voor de komende vier jaren. Het renterisico op de vaste schuld mag de rente risiconorm niet overschrijden. Naast renteherzieningen zijn hiervoor ook aflossingen van belang. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. De rente risiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend 2019

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar T: 2019	Jaar T+1: 2020	Jaar T+2: 2021	Jaar T+3 2022
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	0	0	0	0
(3)	Renterisico (1+2)	0	0	0	0
(4)	Renterisiconorm	6.629	6.629	6.629	6.629
(5a) = (4 > 3)	Ruimte onder renterisiconorm	6.629	6.629	6.629	6.629
(5b) = (3 > 4)	Overschrijding renterisiconorm				
Berekening	Renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal jaar T	33.144			
(4b)	Percentage regeling	20%			
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm (alleen van jaar T)	6.629			

Voor de komende 4 jaar overschrijdt het renterisico de norm niet. Dit betekent, dat we uit financieringsoogpunt geen renterisico lopen.

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar.

Eind juni 2018 bedroegen de tegoeden bij de banken ca. € 6,9 mln.

- € 6,7 mln. op de rekening courant bij het Agentschap (schatkist)
- € 0,2 mln. op lopende rekeningen bij BNG.

In 2019 vallen een aantal beleggingen (totaal ca. € 3,1 mln.) regulier vrij:

- € 2,5 mln. in een fonds van Oyens & van Eeghen
- € 0,6 mln. een 10-jaars deposito bij de Rabobank

Zodra deze gelden vrijvallen c.q. de looptijd is verstreken vallen ook deze gelden onder schatkist-bankieren.

Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar.

- € 1,8 mln. in het APPA-fonds bij ASR

Leningen

In onderstaand overzicht hebben we de leningen aan de woningbouwvereniging niet meegenomen. De leningen t.b.v. de woningbouwvereniging zijn doorverstrekingen. Per saldo zijn deze voor de begroting neutraal.

Momenteel hebben we nog 1 gemeentelijke lening. Deze lening lossen we af in 2022. In de leningvoorwaarden zijn geen mogelijkheden voor vervroegde aflossing opgenomen.

In onderstaande tabel staan de bedragen die betrekking hebben op de gemeentelijke leningen.

Bedragen x € 1.000

Leningen Gemeente	2019	2020	2021	2022
primo jaar	€ 566	€ 424	€ 282	€ 140
aflossingen	€ 142	€ 142	€ 142	€ 140
ultimo jaar	€ 424	€ 282	€ 140	€ -
rente	€ 31	€ 23	€ 15	€ 6

Rente

Conform artikel 13 BBV geven we in het onderstaande schema inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Renteschema:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 35.000
b.	De externe rentebaten (-/-)	<u>€ 76.000</u>
	Totaal door te rekenen externe rente	-€ 41.000
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (-/-)	€ 0
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	<u>€ 0</u>
		<u>€ 0</u>
	Saldo door te rekenen externe rente	-€ 41.000
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	<u>€ 0</u>
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	-€ 41.000
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente ,renteomslag (-/-)	<u>€ 0</u>
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	<u><u>-€ 41.000</u></u>

D Bedrijfsvoering

Deze paragraaf bevat informatie over de dagelijkse bedrijfsvoering om de programma's te kunnen realiseren. De bedrijfsvoering betreft de hele gemeentelijke organisatie, de ambtelijk en bestuurlijk. De kaders voor de bedrijfsvoering zijn opgenomen in de kadernota bedrijfsvoering.

Er is een samenhang tussen het deelprogramma 5.4 "Middelen en bedrijfsvoering", de overhead en de paragraaf "Bedrijfsvoering".

Personele en organisatie-ontwikkeling

Bij al ons werk is het uitgangspunt dat we werken aan het Merk Beesel: een gemeente die bruist en waar je blij bent om er te mogen wonen, werken of recreëren. We zetten onze gemeente sterk neer omdat we externen als bewoners, ondernemers en partnerorganisaties, maar ook interne (nieuwe) medewerkers vanuit die trots aan ons willen binden en blijven boeien en verrassen.

Op dit moment bestaat de ambtelijke organisatie Beesel uit ca. 135 personen. Hierbij zitten ook voormalige WAA-medewerkers en andere inhuurconstructies. Samen vormen deze personen Team Beesel. Teamwerk staat centraal en is onmisbaar om de (wettelijke) taken en maatschappelijke opgaven die we als gemeente hebben gericht en goed op te pakken, in een wereld waarin zich diverse trends, ontwikkelingen en innovaties voordoen. Andere centrale uitgangspunten in de werkwijze van team Beesel zijn flexibel, integraal, dichtbij, duidelijk, veilig.

Verder geldt voor Team Beesel als lijfspreuk 'gemeente in gemeenschap'. Dit betekent dat we altijd nagaan hoe we een opgave met externen samen kunnen oppakken, om vanuit ieders eigen kracht en kennis samen tot een sterker en duurzamer beklijvend resultaat te komen dat bijdraagt aan het Merk Beesel.

Het op deze wijze werken sluit aan bij een verandering die de afgelopen jaren vanuit het 'Ontwikkel- en actiehuis' in de organisatie ingezet is. Met op een aantal plaatsen een accent of versnelling. Zoals het principe 'gemeente in gemeenschap' dat we op nog meer manieren tot uiting (willen) laten komen. Waarvoor het goed is om netwerken met bewoners en partnerorganisaties te onderhouden en uit te breiden. Dit vergt tijd en energie om er op terug te kunnen vallen als het nodig is of kansen te benutten die zich voordoen. Daarbij komt dat er grotere en complexere opgaven (decentralisaties, transities, wijzigende wetgeving) zijn die om meer inzet vragen. Dit alles vergt ook een basis die nog beter op orde kan. Met als doel een wendbare en gezonde organisatie creëren die paraat is om in te spelen op de dynamische wereld om ons heen en de onzekerheden die daar gewoonweg bij horen.

Om op deze wijze te kunnen werken is het nodig om een kwantitatief en kwalitatief goede personeelsbezetting te hebben. In 2018 hebben er diverse verschuivingen in het MT plaatsgevonden en is een start gemaakt met het vergroten van het zelforganiserend vermogen van alle teams. Om tot een echt kloppend Team Beesel te komen is het, mede gezien de ambities van het huidige college, nodig om op diverse plekken in de organisatie tot formatieuitbreiding over te gaan. Deels is deze structureel, deels tijdelijk. De insteek is immers de basis op orde te brengen, nieuwe werkprocessen te ontwikkelen, slim samen te werken in de regio etc.

Kortom: Beesel ontwikkelt door terwijl de winkel open is. Dat kost (tijdelijk) extra inspanning.

E Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf geven we een toelichting op de verbonden partijen. In de kadernota "Verbonden partijen" geven we de kaders voor de verbonden partijen aan. Deze kadernota hebben we in 2017 voor het laatst geactualiseerd.

Verbonden partijen

Wettelijk gezien is er alleen sprake van een verbonden partij als er sprake is van een rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De verbonden partijen worden opgenomen in onderstaande tabel. Het BBV is gewijzigd. Voor de paragraaf verbonden partijen betekent dit dat de lijst met verbonden partijen wordt opgesplitst in: Gemeenschappelijke regelingen; Stichtingen/Verenigingen; Coöperaties / Vennootschappen en Overige verbonden partijen.

Naam verbonden partij	Progr.	Belang begin jaar/ bijdrage 2019	Wijziging Belang in verslagjaar	Eigen Vermogen begin jaar	Eigen Vermogen einde jaar	Vreemd Vermogen begin jaar	Vreemd Vermogen einde jaar	Resultaat
Gemeenschappelijke regelingen								
BsGW	2.4, 5.3 en 5.4	€ 158	-	-/- € 998	€ 160	€ 5.441	€ 5.930	-/- € 433
Veiligheidsregio Limburg Noord	2.4 en 5.1	€ 1.287	-	€ 2.774	€ 2.839	€ 51.343	€ 52.733	€ 0
WAA	2.2	€ 135	-	€ 3.451	€ 2.401	€ 7.707	€ 4.202	€ 416
MGR Sociaal Domein Limburg Noord	2.2	€ 78	-	€ 0	€ 0	€ 1.046	€ 962	€ 0
Omnibuzz	2.1	€ 63	-	€ 1.185	€ 1.138	€ 1.499	€ 1.451	€ 0
GR Grenspark Maas-Swalm-Nette	4	€ 1	-	€ 51	€ 54	€ 163	€ 245	€ 3
GR Maasveren	5.3	€ 0	-	€ 1.905	€ 2.013	€ 0	€ 0	€ 108
Vennootschappen en Coöperaties								
BNG Bank	5.4	66.300 aandelen	-	€ 4.486	€ 4.953	€ 149.483	€ 135.041	€ 393
Enexis Holding N.V.	5.3	180.900 aandelen	-	€ 3.704.000	€ 3.808.000	€ 3.580.000	€ 3.860.000	€ 207.000
Vordering op Enexis B.V.	5.3	2.417	-	€ 24	€ 9	€ 356.261	€ 356.320	- € 15

		aandelen						
CBL Vennootschap B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 788	€ 147	€ 149	€ 17	- € 19
CSV Amsterdam B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 3.209	€ 870	€ 171	€ 65	- € 110
Publiek belang electriciteitsproductie B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 1.639	€ 1.620	€ 51	€ 18	- € 18
Verkoop Vennootschap B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 1.243	€ 151	€ 37	€ 20	- € 67
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	5.3	5 aandelen	-	€ 195	€ 203	€ 384	€ 377	€ 8
Overige verbonden partijen								
Ons WCL	2.4	€ 40	-	€ 435	€ 446	€ 141	€ 145	€ 11
Bodemzorg Limburg		-	-	€ 3.209	€ 3.852	€ 27.062	€ 27.426	€ 643

In deze tabel hebben we de bedragen uit de begroting 2019 van de GR's opgenomen. Indien de begroting 2019 niet beschikbaar is, nemen we de bedragen uit de jaarrekening 2017 op. Voor de vennootschappen, coöperaties en overige verbonden partijen zijn de jaarrekeningcijfers 2017 opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

Visie

BsGW dient op adequate en doelmatige wijze de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen te verzorgen namens de gemeente Beesel.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

BsGW behartigt als uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten en het Waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/ prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Uit efficiencyoogpunt is het heffen en innen van lokale belastingen via BsGW voordeliger dan het zelf uitvoeren van die taken.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Visie

Samenwerken waar dit meerwaarde heeft waarbij wordt deelgenomen aan gemeenschappelijke regelingen. Strategische wordt dit niet alleen bekeken vanuit de voordelen die het oplevert voor de eigen inwoners, maar ook vanuit de bijdrage die de gemeente kan leveren voor de burgers in de regio.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel:

I. De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van:

- a) de brandweezorg;
- b) de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- c) de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d) het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
- e) het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.

II. De behartiging van die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op het gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg en waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid (WAA)

Visie

WAA heeft als beleidsvisie dat zij voor alle personen in de regio die zijn aangewezen op de WSW, passende arbeid wil realiseren in een zoveel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De doelstelling van het WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten- als gemeenschappelijke regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet sociale werkvoorziening (WSW) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Het WAA voert de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) uit in opdracht van de gemeenten Beesel, Bergen en Venlo. De organisatie WAA en RSW zijn met ingang van 2004 in twee delen geknipt en ondergebracht in een publiekrechtelijke organisatie (WAA Gemeenschappelijke regeling) en een private uitvoeringsorganisatie (WAA groep NV). Het WAA is 100% aandeelhouder van de WAA groep NV. De gemeente wordt in het bestuur van het werkvoorzieningschap vertegenwoordigd door een lid van ons college.

Risico's

De financiële resultaten van het werkvoorzieningschap zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)

Visie

De MGR SDLN behartigt de belangen van de deelnemers ten aanzien van de uitvoerende taken binnen het sociaal domein.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De MGR SDLN is per 1 november 2014 opgericht door de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray. De MGR is een samenwerkingsverband dat uitsluitend gericht is op uitvoerende taken, taken die onder de zeggenschap van colleges vallen. De gemeenteraad heeft geen besluitvormingsbevoegdheid. Hij mag deelname alleen weigeren als de regeling in strijd is met de wetgeving of het algemeen belang. De MGR SDLN kent op dit moment slechts één module, het Regionaal Bureau Opdrachtgeven (RBO). Deze werkorganisatie is gericht op het gezamenlijk aanbesteden en inkopen van diensten met betrekking tot de gedecentraliseerde taken in het sociale domein.

Risico's

De MGR SDLN brengt de totale kosten in rekening bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage wordt hierbij verdeeld op basis van inwoneraantallen per 1-1 van het jaar t-1. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Omnibuzz

Visie

De GR DGV zorgt dat klanten (ook degene die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. Het efficiënter organiseren van vervoer zorgt verder dat het vervoer binnen de gemeentelijke begroting mogelijk blijft.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Gemeenten zijn per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het brede doelgroepenvervoer waaronder WMO vervoer, leerlingenvervoer en vervoer in het kader van dagbesteding en –opvang en jeugdwet). Per 1 april 2016 zijn we toetgetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Hieraan nemen 32 Limburgse gemeenten deel.

De GR Omnibuzz voert het doelgroepenvervoer voor de gemeente Beesel uit.

Risico's

De uitvoeringskosten van het vervoer (directe kosten) komen voor het werkelijke gebruik voor rekening van de betreffende gemeente. De regiekosten, de indirecte kosten (personeel en beheer), worden voor de helft verdeeld over het aantal inwoners per gemeente en voor de helft naar rato van het aantal pashouders per gemeente. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemenschappelijke regeling openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Visie

Het openbaar lichaam heeft tot doel de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende zin te behartigen, waarbij de meerwaarde van de grensoverschrijdende samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en ordening daarvan, met inachtneming van belangen van economische, culturele en sociale aard.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er zijn verder geen risico's bekend.

GR Maasveren

Visie

Het in stand houden van een vijftal veerverbindingen over de Maas.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Het in stand houden van een vijftal veerverbindingen over de Maas.

De veerdiensten zijn van oudsher onderdeel van het Noord-Limburgse wegennet.

De Maasveren kennen een tweeledig gebruik:

- het regionale verkeer door de bewoners van de regio zelf, woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer, sociaal maatschappelijk verkeer en overige economisch verkeer met in het bijzonder landbouwverkeer;
- toeristisch-recreatief verkeer, zowel een belangrijk als attractief onderdeel van fietsroutes (alle veerdiensten zijn onderdeel van het regionaal fietsroutenetwerk), als ook voor het autoverkeer, wandelaars en motoren.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vennootschappen en Coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Visie

De BNG is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder.

Het dividend zetten we in de begroting als structureel dekkingsmiddel in. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De NV Bank Nederlands Gemeenten (BNG) is de bank van en voor de overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die de gemeente bezit.

Risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaan we nader in op de risico's als gevolg van het schatkistbankieren. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Enexis Holding NV

Visie

ENEXIS is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder.

Het dividend hebben we in de begroting in als structureel dekkingsmiddel. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De vennootschap heeft ten doel:

1. het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
2. het in stand houden, (doen) beheren, doen exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
3. het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
4. het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

Risico's

Gezien de huidige economische situatie zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Vordering op Enexis BV

Visie

Vordering op ENEXIS B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De rente op de verstrekte leningen zetten we in de begroting in als structureel dekkingsmiddel. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

In de Wet Onafhankelijk Netbeheer staat opgenomen dat het niet wenselijk is dat na splitsing van Essent financiële kruisverbanden blijven bestaan en omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is derhalve besloten om de lening (vordering) niet mee te verkopen aan RWE, maar over te dragen aan de aandeelhouders. Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland dient Essent uiterlijk vòòr 1 januari 2011 gesplitst te zijn in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Levering Bedrijf. Deze verplichte splitsing is inmiddels al doorgevoerd per 30 juni 2009. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en electriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis B.V. over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze onverschuldigd gebleven en omgezet in een lening van Essent Nederland B.V.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

CBL Vennootschap BV (Cross Border Leases)

Visie

CBL Vennootschap B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De functie van deze CBL Vennootschap B.V. is dat zij de Verkopende Aandeelhouders zal vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Enexis en Essent) van het CBL Fonds en in eventuele andere relevante CBL-aangelegenheden en zal fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen namens aandeelhouders in en uit het CBL Fonds. Ter voorkoming van misverstanden: het CBL Fonds zelf is niets meer dan een bankrekening die wordt aangehouden bij een gerenommeerde bank waarop het afgesproken bedrag is gestort en aangehouden. Voor zover na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingvergoedingen nog geld overblijft in het CBL Fonds, wordt het resterende bedrag eveneens in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

CSV Amsterdam BV (voorheen: Claim Staat Vennootschap BV)

Visie

CSV Amsterdam B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- a) namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- b) namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
- c) het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Risico's

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (EUR 13,5 mln.) op de escrow-rekening. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE)

Visie

PBE is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

PBE wikkelt zaken af die voortkomen uit de verkoop van EPZ (o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele). Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrowfonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

Visie

De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in Limburg door winning, zuivering en distributie. De N.V. WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de gehele Provincie Limburg.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

Overige Verbonden Partijen

Stichting Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL)

Visie

De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.

De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel:

- het adviseren en ondersteunen bij- en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten;
- het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten;
- het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Instandhouding waardevolle landschapselementen.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er zijn verder geen risico's bekend.

Nazorg Limburg / Bodemzorg Limburg

Visie

Nazorg Limburg B.V. / Bodemzorg Limburg (verder Nazorg Limburg B.V.) is een verbonden partij

waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Alle gemeenten in Limburg zijn aandeelhouder van Nazorg Limburg B.V.. De activiteiten van Nazorg Limburg B.V. bestaan uit het verzorgen van de nazorgactiviteiten van een aantal gesloten voormalige stortplaatsen in de Provincie Limburg. De aandeelhouders betalen 10 jaar lang in de periode 2012–2022 jaarlijks een vrijwillige solidariteitsheffing van € 0,25 per inwoner. De vrijwillige solidariteitsheffing van de gemeenten wordt door Nazorg Limburg B.V. belegd. Op deze wijze wordt door Nazorg Limburg B.V. een doelvermogen opgebouwd. Dit doelvermogen wordt vervolgens door Nazorg Limburg B.V. ingezet om de nazorgactiviteiten van gesloten voormalige stortplaatsen, die in beheer zijn bij Nazorg Limburg B.V., te kunnen verzorgen.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse solidariteitsheffing. Er zijn verder geen risico's bekend.

F Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid heeft een invloed op en samenhang met de raadspreferente programma's 3. Ruimtelijke ontwikkeling en 4. Recreatie en toerisme en met het niet-raadspreferente deelprogramma 5.3 Wonen en leefomgeving. In de programmabegroting hebben we het grondbeleid ondergebracht in programma 3. Ruimtelijke ontwikkeling.

In de kadernota "Grondbeleid" hebben we de kaders voor het grondbeleid vastgelegd.

Financiële positie

Als uit een exploitatieberekening van een grondexploitatie blijkt dat er een verlies is te verwachten, dan dekken we dit risico door middel van het treffen van een voorziening.

Het saldo van deze algemene reserve bedraagt per 1 januari 2018 € 1.900.000. De maximale limiet van deze reserve is € 1.900.000. Het minimumsaldo is bepaald op € 1.500.000.

Overzicht lopende complexen

We schetsen over de lopende complexen het volgende totaalbeeld:

Einde looptijd	2020
Boekwaarde eind 2017	€ 3.316.000
Eindwaarde (-) is nadelig	- € 437.000

Restcapaciteit	Koopwoningen	Appartementen	Patiohuur	Woon/Werk	Totaal
kavels	24	2	1	10	37
m ²	10.711	1.521	1.059	6.902	20.193

Ontwikkeling Oppe Brik

Wij hebben de afspraak met WoonGoed 2-Duizend dat zij de grond voor de bouw van het tweede appartementengebouw in 2018 afnemen. Dit gebouw zal naar verwachting in 2019 worden opgeleverd. Daarna richten we het omliggende gedeelte van het park in. Afhankelijk van het aantal potentiële kopers ontwikkelen we de nog resterende koopwoningen en de woonwerkseenheden.

Overige zaken

In 2016 heeft de gemeenteraad de Woonvisie gemeente Beesel 2016-2022 vastgesteld. Deze visie is opgesteld aan de hand van cijfers uit 2014. Sinds 2014 is de situatie op de woningmarkt veranderd. Ontwikkelingen gaan sneller dan verwacht. Dit maakt een herijking van het woningbouwprogramma noodzakelijk. Dit doen we in 2018, met mogelijke uitloop naar 2019.

In 2016 heeft de raad de Structuurvisie wonen Regio Venlo vastgesteld. Uit de woonvisie is inmiddels een regionaal afwegingskader uitgewerkt, dat dient ter toetsing van bouwinitiatieven en bouwlocaties. De regionale Structuurvisie wonen en ook de Woonvisie gemeente Beesel 2016-2022 bevatten een uitvoeringsprogramma.

Een van de actiepunten uit het uitvoeringsprogramma is het terugbrengen met 40% van het teveel aan plancapaciteit voor woningbouw. Om planschadeclaims te voorkomen is gestart met het creëren van voorzienbaarheid voor eigenaren van bouwlocaties in de gemeente. In 2019 gaan we verdere stappen zetten in het proces voor het terugbrengen van het aantal bouwtitels.

De vastgestelde Woonvisie gemeente Beesel 2016-2022 is de basis voor het maken van (meerjarige) prestatieafspraken.

G Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de tarieven van de lokale heffingen voor de begrotingsperiode. De kaders voor de lokale heffingen hebben we opgenomen in de kadernota "Lokale heffingen".

Onroerende Zaak Belasting

In de begroting 2019 verhogen we de OZB opbrengsten met een jaarlijkse indexering van 3%.

Tabel ontwikkeling OZB

	totaal
2018	0%
2019	3%
2020	3%
2021	3%
2022	3%

In de onderstaande tabel geven we de OZB tarieven in % van de WOZ-waarde aan.

Tabel tarieven OZB

	2018 Na vaststelling WOZ-waarden	2019 Voor vaststelling WOZ-waarden
Gebruikers niet-woningen	0,1759%	0,1812%
Zakelijke gerechtigden woningen	0,1324%	0,1364%
Zakelijke gerechtigden niet-woningen	0,2226%	0,2293%

Reinigingsheffing / Afvalstoffenheffing

Het tarief vastrecht is op dit moment € 86,00. De variabele tarieven zijn op dit moment zoals opgenomen in onderstaande tabel. Een gemiddeld gezin betaalt op basis van deze tarieven ca. € 45,00 voor de ledigingen.

Tekorten of overschotten verrekenen we met de egalisatiereserve afvalstoffenheffing. De reinigingsheffingen zijn 100% kostendekkend.

Tabel variabele tarieven afvalstoffen

	Tarief 2019
Tarieven reguliere containers	
Restafval	
25 liter container	€ 1,25
60 liter container	€ 3,00
140 liter container	€ 7,00
240 liter container	€ 12,00
GFT-afval	
25 liter container	€ 0,15
60 liter container	€ 0,40
140 liter container	€ 1,00
240 liter container	€ 1,70
Tarieven ondergrondse voorziening	
Volume 20 liter	€ 0,10
Volume 40 liter	€ 2,00
Volume 60 liter	

Rioolheffing

Het tarief voor rioolheffing handhaven we op € 162.

Hondenbelasting

Het tarief voor de hondenbelasting blijft in 2019 ongewijzigd.

Tabel ontwikkeling tarief hondenbelasting

Tarief 2019	
Eén hond	€ 40,00
Twee honden	€ 95,00
Drie honden	€ 155,00
Kennel	€ 95,00

Toeristenbelasting

Conform de begroting 2017 en 2018 handhaven we het tarief toeristenbelasting op € 1,20 p.p.p.n. Vanaf 2020 verhogen we het tarief met een index van € 0,10 naar € 1,30 p.p.p.n.

Belastingdruk

De belastingdruk voor een gemiddeld gezin met een eigen woning ziet er als volgt uit.

Belastingdruk Beesel	2018	2019	2020	2021	2022
OZB zakelijk gerechtigde	€ 242,40	€ 249,67	€ 257,16	€ 264,88	€ 272,82
Rioolheffing	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00
Afvalstoffenheffing (vast recht)	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00
Ledigingen	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00
Totaal	€ 535,40	€ 542,67	€ 550,16	€ 557,88	€ 565,82
Stijging absoluut		€ 7,27	€ 7,49	€ 7,71	€ 7,95
Stijging procentueel		1,36%	1,38%	1,40%	1,42%

In de provincie Limburg zijn wij al jaren een van de goedkoopste gemeenten qua belastingdruk. Hierbij tekenen we aan dat enkele van deze gemeenten geen 100% kostendekkendheid doorrekenen wat betreft afvalstoffenheffing en/of rioolrecht.

In onderstaande tabel geven we de gemiddelde lasten in Limburg in vergelijking met Beesel. We houden de gemiddelde lasten in de provincie voor 2019 tot en met 2022 gelijk aan de ramingen voor 2018 omdat we voor 2019 tot en met 2022 geen informatie hebben.

Belastingdruk Provincie	2018	2019	2020	2021	2022
OZB zakelijk gerechtigde	€ 297	€ 297	€ 297	€ 297	€ 297
Rioolrechten	€ 215	€ 215	€ 215	€ 215	€ 215
Afvalstoffenheffing / ledigingen	€ 216	€ 216	€ 216	€ 216	€ 216
Totaal Provincie	€ 728	€ 728	€ 728	€ 728	€ 728
Totaal Beesel	€ 535	€ 543	€ 550	€ 558	€ 566
Verhouding Beesel t.o.v. provincie	73%	75%	76%	77%	78%

Uit deze tabel blijkt dat de gemiddelde belastingdruk in Beesel ruim onder het provinciale gemiddelde blijft. In deze vergelijking laten we de provinciale tarieven op het niveau 2018 staan. Het is realistisch om te stellen dat de provinciale tarieven in 2019 tot en met 2022 stijgen. De verhouding tussen de belastingdruk in Beesel en het provinciale gemiddelde zal daarom in de praktijk gunstiger voor Beesel uitvallen.

Toelichting kostendekkendheid leges en lokale heffingen

Op grond van het BBV moeten we met ingang van 2017 in de paragraaf lokale heffingen een overzicht opnemen, waarin we de kostendekkendheid van leges en lokale heffingen inzichtelijk maken. Dit doen wij voor de volgende onderdelen:

1. Leges
2. Lijkbezorgingsrechten
3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
4. Rioolheffing

Periodiek berekenen we de kostendekkendheid van de leges en lokale heffingen. Bij deze berekening maken we onderscheid in de volgende kostencomponenten:

- Personeelskosten
- Materiële kosten
- Automatiseringskosten
- Huisvestingskosten
- Overhead

De personeelskosten, materiële kosten en automatiseringskosten (gedeeltelijk) betreffen kosten die we direct kunnen toerekenen aan het product. De huisvestingskosten, overhead en (restant) automatiseringskosten kunnen we indirect toerekenen aan het product. De manier waarop we deze indirecte kosten toerekenen, hebben we opgenomen in de financiële verordening.

Hieronder geven we de kostendekkendheid per onderdeel weer.

1. Leges

De legestabel is opgebouwd uit drie titels. In onderstaande tabellen geven we per titel het dekkingspercentage weer.

Titel 1 Algemene dienstverlening (o.a. burgerlijke stand, paspoorten, rijbewijzen)

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	245.625
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	245.625
Toe te rekenen kosten	
Overhead	85.504
Compensabele BTW	0
Totale kosten	331.129
Totaal opbrengst heffingen	218.505
Dekkingspercentage	66%

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	370.850
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	370.850
Toe te rekenen kosten	
Overhead	202.233
Compensabele BTW	0
Totale kosten	573.083
Totaal opbrengst heffingen	230.351
Dekkingspercentage	40%

Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	12.844
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	12.844
Toe te rekenen kosten	
Overhead	1.113
Compensabele BTW	0
Totale kosten	13.957
Totaal opbrengst heffingen	1.700
Dekkingspercentage	12%

2. Lijkbezorgingsrechten

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	12.340
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	12.340
Toe te rekenen kosten	
Overhead	97.885
Compensabele BTW	1.743
Totale kosten	111.968
Totaal opbrengst heffingen	48.600
Dekkingspercentage	43%

3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	601.094
Inkomsten taakvelden	242.851
Netto kosten taakvelden	358.243
Toe te rekenen kosten	
Overhead	352.011
Compensabele BTW	120.233
Totale kosten	830.487
Totaal opbrengst heffingen	830.487
Dekkingspercentage	100%

4. Rioolheffing

Omschrijving	Bedrag begroting 2019
Kosten taakvelden	758.584
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	758.584
Toe te rekenen kosten	
Overhead	285.884
Compensabele BTW	50.328
Totale kosten	1.094.796
Totaal opbrengst heffingen	1.094.796
Dekkingspercentage	100%

2 Programmaplan

Tabel programmaplan

Bedragen x €1.000

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1 Strategie				
Lasten	142	142	142	142
Baten	0	0	0	0
Saldo	142	142	142	142
2 Maatschappelijke leefruimte				
Lasten	16.037	16.205	16.293	16.323
Baten	-3.284	-3.284	-3.262	-3.263
Saldo	12.753	12.920	13.031	13.060
3 Ruimtelijke ontwikkeling				
Lasten	116	124	120	128
Baten	-155	-155	-155	-155
Saldo	-39	-31	-35	-27
4 Recreatie en Toerisme				
Lasten	279	282	170	174
Baten	-3	-3	-3	-3
Saldo	276	279	167	170
5 Niet Raadspreferent				
Lasten	8.732	8.474	8.575	8.561
Baten	-3.246	-2.989	-2.914	-2.927
Saldo	5.486	5.484	5.661	5.633
Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	66	68	70	71
Baten	-22.717	-23.481	-23.985	-24.493
Saldo	-22.652	-23.413	-23.916	-24.422
Overhead				
Lasten	5.331	5.369	5.433	5.548
Baten	-60	-60	-60	-60
Saldo	5.271	5.309	5.372	5.488
Vennootschapsbelasting				
Lasten	5	5	5	5
Baten	0	0	0	0
Saldo	5	5	5	5

Onvoorzien				
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0
Totaal LASTEN vóór mutaties reserves	30.707	30.669	30.807	30.952
Totaal BATEN vóór mutaties reserves	-29.466	-29.973	-30.380	-30.902
Totaal SALDO vóór mutaties reserves	1.241	696	427	50
Mutaties reserves	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1 Strategie				
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0
2 Maatschappelijke leefruimte				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-306	-163	-123	-10
Saldo	-306	-163	-123	-10
3 Ruimtelijke ontwikkeling				
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0
4 Recreatie en Toerisme				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-115	-115	0	0
Saldo	-115	-115	0	0
5 Niet Raadspreferent				
Lasten	2.437	0	0	0
Baten	-3.162	-486	-441	-354
Saldo	-725	-486	-441	-354
Overhead				
Lasten	0	100	125	300
Baten	-105	-52	-1	0
Saldo	-105	48	124	300
Totaal LASTEN	33.144	30.769	30.932	31.252
Totaal BATEN	-33.154	-30.788	-30.945	-31.266
GERAAMD RESULTAAT	-10	-19	-13	-14

Programma 1: Strategie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling Blij in Beesel

De gemeenschapsvisie 'Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen' geeft op de acht benoemde thema's de doelen aan voor het handelen van de gemeentelijke organisatie. De rode draad daaruit is:

We **werken samen** met onze inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners aan een sterke gemeenschap met veel voorzieningen en **bedrijvigheid**. Een **saamhorige** gemeenschap waar het **fijn wonen** is, waar veel te **beleven** is en waar het **dorpse** karakter behouden blijft. Een gemeenschap die ook oog heeft voor de wensen en behoeften van **jongeren**. We staan **midden in de gemeenschap**, met korte lijnen en een luisterende en faciliterende houding en een hoge kwaliteit van dienstverlening.

Uitgangspunten

De te bereiken maatschappelijke effecten op de acht bovenstaande doelen uit de gemeenschapsvisie, staan opgenomen in de overige programma's. Om maatschappelijk effect te bereiken, hanteren we de volgende algemene uitgangspunten. Deze uitgangspunten passen we dus toe in alle programma's.

- Eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, organisaties en verenigingen staat voorop. Gevolgd door organiserend vermogen van de samenleving (samenkracht). Wij stimuleren ontwikkelingen/ initiatieven die van onderop komen.
- Wij zoeken naar sterke verbindingen (binnen en buiten de gemeente) en maken gebruik van ieders kennis en kracht; we faciliteren waar nodig.
- Samenwerking tussen inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en overheden is gebaseerd op gelijkwaardigheid van de deelnemers.
- We schakelen snel en houden de lijnen kort, denken mee en zijn betrokken. Daar waar mogelijk passen we preventie toe.
- We leveren maatwerk.
- We kijken naar de samenhang tussen programma's en beleidsvelden.
- We houden rekening met economische, menselijke en sociale aspecten (duurzaamheid breed).
- We hebben oog voor de identiteit van de kernen én oog voor dat de gemeenschap groter is dan een kern.
- We doen lokaal wat lokaal kan en benutten kansrijke bovenlokale allianties.

Wat gaan we ervoor doen?

Stelpost uit begroting 2018 vervalt (voordeel € 50.000 in 2019 naar € 290.000 in 2022)

In de begroting 2018 hebben we stelposten opgenomen voor ambities nieuw College / Raad.

Bedragen x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
Stelpost ambities	50	250	290	290

In de begroting 2019 hebben we voor de ambities nieuw college en Raad ramingen opgenomen. Daarom kan de stelpost uit de begroting 2018 vervallen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

1 Strategie	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal Lasten	142	142	142	142
Totaal Baten	0	0	0	0
Geraamd resultaat programma 1	142	142	142	142

Programma 2: Maatschappelijke Leefruimte

Wat willen we bereiken?

Doelstelling algemeen

De algemene doelstellingen gebaseerd op de gemeenschapsvisie Blij in Beesel staan omschreven in programma 1, met de daaruit voortvloeiende algemene uitgangspunten.

Maatschappelijke effecten

Het programma maatschappelijke leefruimte kent de volgende beoogde maatschappelijke effecten. Met dit programma dragen we bij aan het bouwen van een saamhorige gemeenschap. Sociale verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid staan voorop. Een inclusieve, toegankelijke en zelfredzame gemeenschap waarin iedereen meedoet naar eigen behoefte en op eigen manier, ongeacht leeftijd, achtergrond of leefwijze. Een samenleving waar eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners en hun netwerk voorop staat en waar we talenten benutten en ontwikkelen. En een samenleving waarin vanuit samenkracht zorg voor kwetsbare mensen en groepen geborgd is en mensen iets betekenen voor elkaar. Waar inwoners in staat zijn langer zelfstandig te wonen binnen hun eigen leefomgeving met kwaliteit van leven en met laagdrempelige voorzieningen. Daarbij gaan collectieve voorzieningen boven individuele voorzieningen. Door inzet op preventie zetten we in op vroegtijdige signalering en het voorkomen van (gezondheids)problemen. Inwoners hebben een (minimum)inkomen en kunnen groeien naar een betaalde baan of maatschappelijke participatie. We zetten in op een veilige en gezonde leefomgeving, waarbij we verbinden met beleidsvelden als wonen/ Omgevingswet en duurzaamheid. Een samenleving met maatschappelijke voorzieningen voor sport, cultuur, cultureel erfgoed, zorg en onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen?

Deelprogramma 2.1: WMO Decentralisatie

Algemene voorzieningen WMO

Welzijn op Recept

In 2018 starten we in samenwerking met de huisartsen met Welzijn op Recept. Dit is een aanpak waarbij mensen met lichte psychosociale problemen met een welzijnscoach zoeken naar passende welzijns- en beweegactiviteiten die een positieve bijdrage leveren aan het welbevinden. De huisarts schrijft hier een 'welzijn op recept' voor uit. Het Samenlevingsloket is de plek waar inwoners van Beesel terecht kunnen met o.a. vragen over ontmoeten van anderen en meedoen in de samenleving. De medewerkers van het loket zijn ervaren in het voeren van vraagverhelderingsgesprekken en zijn bekend met de sociale kaart. Daarom is ervoor gekozen om de welzijnscoach te positioneren in het Samenlevingsloket. We starten in 2018 met een pilot van 1 jaar voor 6 uur per week. Na dit jaar besluiten we of dit een structurele functie wordt binnen het Samenlevingsloket. In de begroting ramen we hiervoor 0,2 fte aan formatie.

Opvang en vervoer personen met verward gedrag

Alle gemeenten en regio's starten per 1 oktober 2018 met een goed werkende aanpak voor mensen met verward gedrag. Ook als die mensen strafbare feiten pleegden, gevaarlijk (b)lijken, zorg mijden en geen netwerk (meer) hebben. Inzet is om met elkaar in te zetten op het voorkomen van persoonlijk leed en maatschappelijke overlast. De aandacht voor de persoon zelf en zijn of haar directe omgeving staat dan voorop. Initiatieven op het gebied van herstel en eigen kracht, van en door mensen zelf, worden breed ondersteund. En als iemand acuut hulp nodig heeft, dan is de opvang en beoordeling geregeld en werken alle schakels in de keten van ondersteuning, zorg en veiligheid samen in het belang van de mensen om wie het gaat. Door het ontbreken van historische gegevens hebben we nog geen beeld van de kosten waarmee we als gemeente te maken krijgen en de middelen die we hiervoor mogelijk vanuit het Rijk gaan ontvangen.

Maatwerkvoorzieningen WMO (voordeel € 18.000)

Begeleiding individueel (voordeel € 52.000)

Regionaal gezien hebben we gemerkt dat de nieuwe manier van werken met trajecten duurder uitvalt. Ook in Beesel heeft dit in 2017 tot een nadeel geleid. Toch ramen we nu een bedrag van € 52.000 af. Er worden regionaal nieuwe prijsafspraken gemaakt en gekeken naar een nieuwe manier van werken. De verwachting is dat de kosten daarmee iets naar beneden kunnen worden bijgesteld. Daarnaast zal er meer gebruik gemaakt worden van voorzieningen op voorliggend vlak en behandeling. We verwachten hier een voordeel van ca. € 12.000.

Bovendien is de oorspronkelijke raming 2019 en meerjarig zoals die is opgenomen in de begroting 2018-2021 gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2016 omdat we bij het opstellen van de begroting 2018 nog onvoldoende cijfers over 2017 beschikbaar hadden. Omdat de zorgaanbieders in 2015 en 2016 nog veel problemen hadden met de nieuwe manier van werken en factureren (via berichtenverkeer e.d.) bleek achteraf dat in de werkelijke uitgaven 2016 ook nog kosten van 2015 zaten. Hierdoor was de raming te hoog. Dit passen we dit nu aan.

Mobiliteitsvoorzieningen WMO (nadeel € 30.000)

We verwachten dat de kosten licht zullen stijgen. Als gevolg van vergrijzing zal de hoeveelheid aanvragen mogelijk licht toenemen en meer specialistisch van aard (en dus iets duurder) zijn. We ramen € 30.000 bij.

ADL Huishouden WMO (voordeel € 50.000)

We hebben de raming op basis van de werkelijk gemaakte kosten in 2017 naar beneden bijgesteld. We verwachten verder dat de kosten licht zullen dalen doordat minder inwoners hulp in de huishouding nodig hebben en het aantal uren per inwoner ook licht zal dalen. De kostprijs van een uur hulp in de huishouding zal stijgen (nieuwe cao). Het is nog onduidelijk in hoeverre de gemeente gecompenseerd gaat worden voor de nieuwe cao. We ramen vooralsnog € 50.000 af. Mocht de compensatie onvoldoende zijn betekent dit een tegenvaller in het nieuwe jaar en stellen we het budget dan bij.

Indexering Maatwerkvoorzieningen WMO (nadeel € 50.000)

In de begroting hebben we vanaf 2020 jaarlijks een indexering van 2% opgenomen voor alle kosten die betrekking hebben op de maatwerkvoorzieningen WMO. Dit komt neer op een bedrag van € 50.000 per jaarschijf. Concreet betekent dit € 50.000 in 2019, € 100.000 in 2020 en € 150.000 in 2021 en € 200.000 in 2022).

Enkele kleinere aanpassingen in de ramingen voor maatwerkvoorzieningen leveren per saldo nog een nadeel op van € 4.000

PGB's WMO (voordeel € 199.000)

We passen de ramingen voor de PGB's WMO begeleiding en HH aan op basis van de werkelijke uitgaven in 2017. Voor PGB's WMO ramen we € 99.000 af en voor PGB's HH € 100.000. Door het aanbieden van PGB's kunnen we burgers keuzevrijheid geven.

Deelprogramma 2.2: Participatiewet Decentralisatie

Inkomensvoorzieningen WWB, IOAW, IOAZ (voordeel € 226.000)

In Beesel is het aantal uitkeringen in 2017 fors afgenomen. In 2018 is het aantal uitkering stabiel. We verwachten dat dit ook meerjarig zo blijft. Meerjarig houden we de ramingen voor WWB, IOAW en IOAZ daarom gelijk aan de raming die we hebben verwerkt in de 1e bestuursrapportage van 2018. Voor de WWB betekent dit dat we meerjarig € 2.250.000 opnemen en voor de IOAW nemen we meerjarig een bedrag van € 351.000 op.

Loonkostensubsidies (nadeel € 182.000)

De loonkostensubsidie (LKS) is een vrij nieuwe regeling die wij inzetten om mensen aan het werk te helpen. Met deze subsidie compenseren wij de werkgever voor de verminderde loonwaarde van mensen die zij in dienst nemen. De werknemer krijgt dus gewoon salaris, de werkgever een subsidie. In de oorspronkelijke raming 2019 en meerjarig zoals die is opgenomen in de begroting 2018-2021 hadden we nog geen bedrag voor de LKS geraamd. Inmiddels is duidelijk hoe de LKS en de loonwaardebepaling dient plaats te vinden. In de uitvoering wordt de LKS nu regelmatig ingezet. We nemen daarom een structurele raming van € 182.000 voor op. Het inzetten van LKS zorgt voor een vermindering van uitkeringslasten

BUIG budget (baten) (nadeel € 193.000)

We hebben de afgelopen jaren een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden gerealiseerd die hoger is dan het landelijk gemiddelde. Dit heeft gevolgen voor het Beesels deel van het landelijk Macrobudget BUIG. Omdat het budget voor Beesel op basis van de werkelijke lasten in het verleden wordt vastgesteld, behoren wij tot de top vier van de Nederlandse gemeente voor wat betreft de procentuele daling van het budget. We worden budgettair dus niet beloond voor onze inspanningen en resultaten. Omdat we de uitkeringslasten meer jarig gelijk houden aan de raming 2018 houden we ook de baten gelijk aan de raming op basis van de voorlopige beschikking 2018. We nemen meer jarig een bedrag van € 2.794.000 aan baten op.

Sociale werkvoorziening / WAA (voordeel € 107.000)

Met ingang van 1 januari 2018 zijn er wijzigingen in de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. De medewerkers met een loonwaarde onder 40% zijn niet langer werkzaam op de interne werkplek bij de WAA op de locatie Edisonstraat. Deze medewerkers zijn herplaatst en hebben nu lokaal een zo regulier mogelijke werkplek. Voor enkele medewerkers zijn afspraken gemaakt met SW bedrijf Westrom in Roermond. WAA blijft wel de formele werkgever voor alle medewerkers. Voor 2019-2022 passen we de ramingen aan conform de begroting 2019-2022 van de WAA.

Scholings- en activeringsbudget (nadeel € 78.000)

Voor de begeleiding van de medewerkers die vanuit de WAA lokaal herplaatst zijn zetten we job coaches in die voor rekening van de gemeente komen. In de praktijk werken WSW medewerkers samen in lokale trajecten. Voor de lokale uitvoering van de WSW ramen wij € 78.000.

Bijzondere bijstand, uitgaven minimabeleid (nadeel € 33.000)

In 2018 start de stichting Leergeld Beesel in onze gemeente. De stichting zet zich in om kinderen in gezinnen met een laag inkomen in de gelegenheid te stellen mee te doen met activiteiten op gebied van school, sport, cultuur etc.

Deelprogramma 2.3: Jeugdzorg Decentralisatie**Jeugdzorg**

Net als in 2018 zetten we in op meer preventie activiteiten alsook verdere versterking van en samenwerking met de basisvoorzieningen. Het gezinscoachteam is actief betrokken bij de uitvoer van de preventie agenda. Zo bieden zij o.a. trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders. Door het volgen van opleidingen, zoals systeemgericht werken en positief opvoeden, neemt de expertise van het gezinscoachteam toe. Daarnaast wordt onderzocht hoe we het team nog laagdrempeliger voor inwoners kunnen maken.

Op regionaal niveau ligt de focus op de inkoop van maatwerkvoorzieningen. Er wordt onderzoek gedaan naar de behoefte van cliënten, waardoor aanbod hier nog beter op afgestemd kan worden. Net als in 2018 zetten we in op transformatie van het gedwongen kader en van de crisisdienst jeugd.

Eerstelijnsloket Jeugd (nadeel € 30.000)

Gezinscoachteam (voordeel 20.000)

De gezinscoaches zijn inmiddels in vaste dienst van gemeente Beesel. Dat geldt ook voor de ondersteuning van het gezinscoachteam. We verlagen daarom de raming voor inhuur naar € 22.000. Met dit budget kunnen we externe deskundigen inzetten op piekmomenten

Gedragswetenschapper (nadeel € 50.000)

Vanaf 2019 willen we structureel gebruik gaan maken van de inzet van de gedragswetenschapper. Met de inzet van de gedragswetenschapper zetten we in op een versteviging van de samenwerking tussen onderwijs (zowel basis als voortgezet onderwijs) en gemeente en verwachten we op termijn een besparing op inzet van geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen te realiseren.

Algemene voorzieningen Jeugd (nadeel € 38.000)

Pilot "pedagogisch spreekuur" (nadeel 18.000)

In 2018 is gestart met de pilot "pedagogisch spreekuur" bij Kinder- en jeugdpraktijk de Roos. Dit spreekuur is bedoeld voor ouders en jeugdigen met een redelijk eenvoudige vraag die de

gemeentelijke toegang niet weten te vinden of hierbij een drempel ervaren. Het pedagogisch spreekuur wordt samen met een gezinscoach uitgevoerd. Met deze pilot hopen we inwoners met een vraag in een zo vroeg mogelijk stadium weer verder te kunnen helpen. De pilot behelst een periode van een half jaar (tot eind 2018). We gaan er vanuit dat dit vanaf 2019 wordt gecontinueerd.

Veilig Thuis (nadeel € 20.000)

Door de uitbreiding van de taken van Veilig Thuis met een radar- en monitorfunctie nemen de uitgaven toe.

Individuele voorzieningen (ZIN) Jeugd (nadeel € 758.000)

We stellen de ramingen voor zorg in natura jeugd bij op basis van de werkelijke uitgaven 2017 (€ 2.685.000) Dit is een nadeel van € 758.000 ten opzichte van de oorspronkelijke raming 2019 zoals die is opgenomen in de begroting 2018-2021.

We zien dat het aantal multiprobleem gezinnen en het aantal klanten waarbij de kosten in kader van ggz-problematiek hoog liggen stijgt. Vorig jaar hadden we een stijging van 13 klanten met een zorgkosten boven de € 50.000. We verwachten dat het, gelet op de signalen die we nu hebben (veel crises, veel zaken bij beschermingstafel) niet aannemelijk is om te veronderstellen dat het aantal cliënten gaat dalen.

Verder zien we dat het aantal doorverwijzingen naar specialistische zorg door huisartsen en specialisten fors is. We verwachten hier de komende jaren nog geen significante daling. We merken op dat onze inspanningen in de relatie en contacten met lokale huisartsen het effect hebben, dat we in onze gemeente minder doorverwijzingen hebben dan regionaal en landelijk.

Risicovol ramen dure verblijfsvormen (voordeel € 426.000)

Ook in 2019 worden voor verschillende jeugdigen duurdere verblijfsvormen ingezet. Omdat de problematiek veelal vrij complex is, worden naast het verblijf zeer specialistische behandeltrajecten ingezet. In de totale raming van € 2.685.000 zijn ook deze duurdere trajecten o.b.v. de realisatie 2017 meegenomen. Het ging in 2017 in totaal om een bedrag van € 1.034.000.

De kosten voor deze dure verblijfsvormen hebben de laatste drie jaar (2015 t/m 2017) sterk geschommeld. Als we ons voor de dure trajecten baseren op de totale gemiddelde kosten over de laatste drie jaren (zijnde € 608.000 per jaar) hebben we een beeld van de kosten die we als "structureel" kunnen beschouwen. De resterende kosten (€ 426.000) kunnen we als incidenteel beschouwen en dekken uit de reserve open einde regelingen sociaal domein als dit nodig mocht zijn.

Indexering zorgkosten Jeugd (nadeel € 60.000)

In de begroting hebben we vanaf 2020 jaarlijks een indexering van 2% opgenomen voor alle kosten die betrekking hebben op de individuele voorzieningen Jeugd en de kosten voor veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd. Dit komt neer op een bedrag van € 60.000 per jaarschijf. Concreet betekent dit € 60.000 in 2019, € 120.000 in 2020 en € 180.000 in 2021 en € 240.000 in 2022).

PGB's Jeugd (voordeel € 54.000)

Afgelopen jaren is ingezet op afname van het aantal en de uitgaven aan PGB's. Daar waar nodig werden verstrekkingen omgezet naar ZIN. We passen de raming aan op basis van de werkelijk verstrekte PGB's in 2017.

Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd (voordeel € 34.000)

De bovenregionale kosten jeugdzorg betalen we via de MGR. We passen de ramingen aan op basis van de facturen over het 1^e half jaar 2018. Deze facturen zijn gebaseerd op de werkelijke kosten in de afgelopen jaren en gemaakte afspraken met de aanbieders van de bovenregionale jeugdzorg.

Formatie uitbreiding in het sociaal domein

Beleidsmedewerker team Welzijn, Beschermd wonen (18 uur, € 39.000)

We krijgen als gemeente een nieuwe taak op het gebied van beschermd wonen. Dit zijn extra werkzaamheden. We werken daarin wel regionaal samen en moeten ook lokaal dingen veel gaan doen. Het voordeel van regionaal samenwerken is dat niet iedere gemeente het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Het betekent wel dat ook wij een verplichting hebben hier mensen voor te leveren.

Vooralsnog is nog niet bekend hoeveel middelen we van het Rijk voor deze nieuwe taak gaan krijgen.

Dit geldt zowel voor de uitvoeringskosten als trajectkosten en de daarbij behorende lokale investeringen.

Beleidsmedewerker team Welzijn (20 uur, € 44.000)

Een medewerker van team Welzijn gaat in 2019 op verzoek van regio en met instemming van het college een taak oppakken in de regio als trekker van de werkgroep Excellent Leven. Hierdoor is vervanging voor de reguliere taken noodzakelijk. Deze kosten dekken we uit de Investeringsreserve.

Project Kwaliteitsimpuls Sociaal Domein (36 uur, € 78.000)

Afgelopen jaar hebben we een analyse uitgevoerd naar de stand van zaken van onze juridische kwaliteitszorg. Hieruit is gebleken dat we bij de ondersteuning van de 3D's en het inkoopproces binnen het sociaal domein capaciteit tekort komen om de kwaliteit en risico's op een aanvaardbaar niveau te krijgen. De huidige kwaliteitsmedewerker (0,5 fte) richt zich voornamelijk op het WIZ-gedeelte. Binnen WMO en Jeugd hebben we nog geen kwaliteitsmedewerker.

We willen een extra impuls geven aan het stroomlijnen van processen, monitoren kwaliteit en budgetten, verankeren rechtmatigheid en juridische kwaliteit en opleiding. Als we niet investeren in deze kwaliteitsimpuls gaan we risico's lopen.

De kosten voor dit project dekken we de komende 3 jaar uit de investeringsreserve. Na deze periode maken we een inschatting van de stand van zaken en beoordelen we of we de formatie structureel willen handhaven.

Transformatieproject Welzijn (18 uur, € 35.000)

In het kader van de transformatie 3-D's, visie Blij in Beesel en koers toekomstbestendige accommodaties ontwikkelen we veel nieuwe plannen met de buitenwereld. Om door te kunnen pakken op de plekken waar de behoefte ontstaat, is extra capaciteit nodig. Enerzijds omdat dit intensieve trajecten/projecten zijn. Anderzijds omdat de vraag steeds meer toeneemt (binnensport, doorontwikkeling Pro-Vita, preventiejeugd, toekomstvisie kerkdorp Beesel etc.). Omdat het vooral inzet op projecten betreft kunnen we deze kosten de komende 3 jaar dekken uit de investeringsreserve. Na 3 jaar kijken we wat nodig is qua capaciteit in totale perspectief van personeelsbestand en projecten.

Onderzoek naar vervanging Pink / werkzaamheden zelf uitvoeren.

Huidige overeenkomst loopt tot 31-12-2019. Komend half jaar gebruiken wat de consequenties zijn als we dit in eigen beheer gaan doen. De inschatting is dat we daardoor effectiever kunnen gaan werken en dat dit vanaf 2020 een mogelijke bezuiniging van € 80.000 per jaar kan leveren.

Deelprogramma 2.4: Blijvend Voorzien

Openbare Gezondheidszorg, GGD (nadeel € 60.000)

Conform de begroting 2019 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord ramen we € 38.000 bij voor de uitvoering van de taken van de GGD. Hiervan is € 20.000 voor het Rijksvaccinatieprogramma. Via het Gemeentefonds krijgen we voor het Rijksvaccinatieprogramma € 20.000 gecompenseerd.

Verder ramen we € 20.000 bij voor de kosten van de inspecties kinderopvang. Deze kosten zijn niet meegenomen in de begroting van de veiligheidsregio maar worden door de veiligheidsregio apart bij ons in rekening gebracht. Hierbij is rekening gehouden met de extra kosten als gevolg van de nieuwe inspectie eisen.

Voorschoolse voorzieningen peuters (voordeel € 40.000)

Sinds mei 2017 vallen alle peuterspeelzalen in gemeente Beesel onder de wet kinderopvang. Hiermee is ook de financieringsstructuur veranderd. De gemeentelijke subsidiëring is afhankelijk van het aantal ouders van peuters dat niet in aanmerking komt voor kinderopvangtoeslag en het aantal peuters dat een VVE-programma volgt. We baseren de raming op de werkelijke subsidiëring in 2017.

Bibliotheek (nadeel € 46.000)

Op 30 oktober 2017 heeft de raad besloten de subsidie aan de bibliotheek structureel te verhogen van € 202.000 naar € 220.000. De structurele subsidie verhogen we conform het raadsbesluit vanaf 2019 bovendien jaarlijks op basis van het inflatiepercentage van het CBS.

Daarnaast is, onder nadere voorwaarden, voor 2018 en 2019 een transformatiebudget van € 25.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag dekken we uit de investeringsreserve.

Leges begraafplaatsen (nadeel € 37.000)

De huidige trend van afname van het aantal begravingen en reserveringen zet zich voort. Wat opvalt, is dat er meer gebruik gemaakt wordt van het lichten van een lijk voor een andere bestemming.

Mensen laten hun dierbare bijvoorbeeld opgraven, cremieren, of ze hebben een andere bestemming voor de asbus. Deze trend is meegenomen in de raming. Vanaf 2017 zijn de termijnen voor verlenging en begraving gewijzigd. Reserveringen van 10 jaar en verlengen voor 5 jaar zijn nu ook mogelijk. Dit is terug te zien in de inkomsten van deze twee posten omdat de kosten voor een reservering van 10 jaar de helft zijn van de kosten voor een reservering van 5 jaar.

Het aantal crematies neemt toe, maar er wordt weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een asbus bij te zetten in een columbarium of graf. Ook het verstrooien van as op de begraafplaats wordt weinig gedaan. Nabestaanden maken nauwelijks gebruik van het strooiveld op de begraafplaats en kiezen voor een eigen plek om de as uit te strooien of te bewaren.

Storting voorziening onderhoud Sporthal en gymzalen (voordeel € 35.000)

In 2017 hebben we de onderhoudsvoorzieningen voor de gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. Op basis hiervan verlagen we de storting in de onderhoudsvoorziening voor sporthal De Schans en de gymzalen in Beesel en Offenbeek.

Gemeenschapsinitiatieven (€ 500.000 labelen binnen de investeringsreserve)

In de gemeente Beesel staan de inwoners centraal. De afgelopen jaren hebben we veel gedaan om een beweging mogelijk te maken naar een andere overheid en een andere gemeenschap, ieder in zijn eigen nieuwe aanvullende rol. We hebben onze inwoners gefaciliteerd of geïnspireerd of simpelweg de ruimte gegeven om op hun eigen kracht te vertrouwen en hun initiatieven te laten groeien. In dit proces hebben we gemerkt dat gemeentelijke financiële steun voor deze initiatieven belemmerd wordt door onze interne procedures. Om de financiële middelen in de toekomst voor onze inwoners, gemeenschappen, ondernemers, coöperaties etc. snel te kunnen regelen, stellen we voor om een post van € 500.000 binnen de investeringsreserve te reserveren voor deze initiatieven.

Doorontwikkeling sport (nadeel € 80.000, vanaf 2020)

In onze gemeente zijn ruim 3000 inwoners aangesloten bij sportverenigingen; belangrijk om onze inwoners in beweging te hebben en te houden. In de nieuwe sportnota gaan we voor de ambitie om nog meer mensen in beweging te krijgen. Dat kan via bestaande sportverenigingen, maar ook via een vernieuwend aanbod. In samenspraak met inwoners en aanbieders werken we in 2019 de plannen uit voor een aanbod waar nog meer inwoners gebruik van maken. Hiervoor ramen we vanaf 2020 een extra budget van jaarlijks € 80.000.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

2 Maatschappelijke Leefruimte	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten				
2.1 WMO Decentralisatie	4.240	4.232	4.303	4.330
2.2 Participatiewet Decentralisatie	6.019	6.074	6.038	5.943
2.3 Jeugdzorg Decentralisatie	3.732	3.779	3.854	3.930
2.4 Blijvend Voorzien	2.045	2.120	2.097	2.119
Totaal Lasten	16.037	16.205	16.293	16.323
Baten				
2.1 WMO Decentralisatie	-231	-231	-231	-231
2.2 Participatiewet Decentralisatie	-2.924	-2.926	-2.929	-2.929
2.3 Jeugdzorg Decentralisatie	0	0	0	0
2.4 Blijvend Voorzien	-129	-127	-103	-103
Totaal Baten	-3.284	-3.284	-3.262	-3.263
Geraamd resultaat programma 2	12.753	12.920	13.031	13.060

Nieuw beleid

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Blijvend Voorzien				
Doorontwikkeling sport, vanaf 2020	0	80	80	80
Jeugdzorg Decentralisatie				
Index Jeugd/WMO 2% per jaarschijf	60	120	180	240
Risicovol ramen dure trajecten jeugdzorg	-426	-426	-426	-426
Backoffice sociaal domein in eigen beheer vanaf 2020	0	-30	-30	-30
Participatiewet Decentralisatie				
Project kwaliteitsimpuls 2019 tm 2021, dekking uit investeringsreserve	78	78	78	0
Backoffice sociaal domein in eigen beheer vanaf 2020	0	-25	-25	-25
WMO Decentralisatie				
Index Jeugd/WMO 2% per jaarschijf	50	100	150	200
Project Welzijn 2019 tm 2021, dekking uit investeringsreserve	35	35	35	0
Bel medew. B in dienst 1-1-2019 Welzijn 18 uur Beschermd wonen	39	39	39	39
Tijdelijke vervanging bel medew. Welzijn 20 uur	44	0	0	0
Backoffice sociaal domein in eigen beheer vanaf 2020	0	-25	-25	-25
Overige mutaties < 25.000				
WMO Decentralisatie	16	16	16	16

n dit programma hebben we de volgende investeringen opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Investering	Nut	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Dekking
2.3 JEUGDZORG DECENTRALISATIE						
Vervanging speeltoestellen	E1	55	47	47	44	Exploitatie

E1: Economisch nut

E2: Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

M: Maatschappelijk nut

Programma 3: Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Doelstelling algemeen

De algemene doelstellingen gebaseerd op de gemeenschapsvisie Blij in Beesel staan omschreven in programma 1, met de daaruit voortvloeiende algemene uitgangspunten.

Maatschappelijke effecten

Het programma ruimtelijke ordening kent de volgende beoogde maatschappelijke effecten.

We streven een optimale en evenwichtige indeling en inrichting van woon-, werk-, leefmilieu en natuur na. Een fysieke leefomgeving die veilig en gezond is. We maken ontwikkelingen mogelijk, waarbij we rekening houden met economische, menselijke en sociale aspecten (duurzame inrichting). Een circulaire economie, energieneutraal bouwen, klimaatadaptatie, vraaggerichte woningbouwontwikkeling, opwekken duurzame energie en gezondheid zijn belangrijke items. We zetten in op een openbare ruimte van hoge kwaliteit, die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen, sociale verbondenheid, zelfredzaamheid, verblijven en recreëren.

Wat gaan we ervoor doen?

Ruimtelijke Ontwikkeling

Projecten landschapsontwikkelingsplan (€ 300.000 labelen binnen investeringsreserve)

Het LOP kent 15 concrete projecten/activiteiten. Hiervan zijn 4 projecten min of meer uitgevoerd. Deze projecten kunnen op onderdelen nog wel enige impuls/versterking gebruiken, maar dat doen we op het moment dat dit aan de orde is en bekostigen we uit reguliere begrotingsposten.

Van een 4-tal projecten/activiteiten is de conclusie dat deze te weinig toevoegen om noodzakelijkerwijs uitgevoerd te moeten worden. Eén project (Leeuwen/De Weerd) vraagt om een separate aanpak.

Dan resteren 6 projecten die een grote bijdrage leveren aan ambitie 4 uit het IBP (vitaal platteland):

- Aanleg en onderhoud landschapselementen
- Aanleg bloemrijke akkerranden en kruidenrijke weideranden
- Bos- en bosrandbeheer
- Erf- en dorpsrandbeplanting
- Landschappelijke inpassing ommetjes/knopen lopen
- Opwaarderen laanstructuren.

Onze inschatting is dat we deze projecten in de jaren 2019, 2020 en 2021 kunnen afronden. Ons voorstel is dan ook om een totaal projectbudget voor 3 jaar van in totaal € 300.000 uit de investeringsreserve ter beschikking te stellen voor "uitvoeren projecten LOP".

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

3 Ruimtelijke Ontwikkeling	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal Lasten	116	124	120	128
Totaal Baten	-155	-155	-155	-155
Geraamd resultaat programma 3	-39	-31	-35	-27

Programma 4: Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken?

Doelstelling algemeen

De algemene doelstellingen gebaseerd op de gemeenschapsvisie Blij in Beesel staan omschreven in programma 1, met de daaruit voortvloeiende algemene uitgangspunten.

Maatschappelijke effecten

Het programma recreatie & toerisme kent de volgende beoogde maatschappelijk effecten. Met dit programma dragen we bij aan een gemeente waar veel te beleven valt, met verschillende activiteiten voor jong en oud. Het neerzetten van een aantrekkelijke toeristische gemeente met gelijkblijvende of stijgende aantallen overnachtingen. Recreëren voor inwoners en bezoekers, waarbij we samen met de R&T ondernemers inzetten op diversiteit in aanbod voor zowel gezinnen met (kleine) kinderen als senioren (drie generaties). We zetten Beesel verder op de kaart als Drakengemeente. En we zetten gezamenlijk in op het beleven van de Limburgse cultuur (bourgondisch, gastvrij, gemoedelijkheid) en op een groen landschap (bos en Maas).

Wat gaan we ervoor doen?

Nieuwe beleidsvisie Recreatie en Toerisme

In 2018 zijn wij een traject gestart waarbij de gemeenteraad eind van dat jaar een nieuwe beleidsvisie Recreatie & Toerisme vaststelt. Deze visie komt tot stand in samenspraak met alle stakeholders op het terrein van R&T. Voortvloeiend uit de visie bepalen wij ook op welke wijze deze 'stip op de horizon' bereikt wordt.

In afwachting van concrete actiepunten, die voortvloeien uit de visie, ramen wij geen extra gelden. In de meerjarenbegroting staat al een raming opgenomen van € 35.000 voor de uitvoering van het actieprogramma Vrijtijdseconomie van de Regio Noord-Limburg. Dit bedrag gebruiken wij in eerste instantie voor beide doeleinden, te weten regionale en lokale actiepunten. Het bedrag van € 35.000 brengen wij ten laste van de investeringsreserve.

Twee speerpunten voortzetten

Een tweetal speerpunten blijft belangrijk in de profilering van de gemeente Beesel op het terrein van Recreatie & Toerisme, namelijk Beesel als Drakengemeente en de drie generaties.

Het Draaksteken en de Draak zijn unieke elementen om Beesel eenduidig te promoten. De focus qua promotie ligt op Beesel Drakengemeente. Profilering aan de hand van dit thema ligt bij het kerkdorp Beesel en de R&T ondernemers. Zij dragen deze eenduidige profilering uit; de gemeente faciliteert deze waar nodig.

De focus op de doelgroep van recreanten en toeristen ligt vooral op de drie generaties ook wel familierecreatie genoemd. We maken deze drie generaties samen met de ondernemers meer concreet door de Leisure leefstijlen toe te passen. Aan de hand van zeven kleuren (leefstijlen) krijgen ondernemers meer inzicht in de toerist/ recreant. Hierdoor kunnen ze (nog) beter op de vraag van de consument inspelen.

Samenwerken Moet/toeristische samenwerking

Op basis van vastgestelde actieprogramma Vrijtijdseconomie van de Regio Noord-Limburg werken de zeven gemeenten aan de vijf actiepunten die in het programma centraal staan: vitale verblijfsrecreatie, vitale dagrecreatie, vrijetijdslandschappen, crossovers en effectieve regiomarketing. Voor de uitvoering van het actieprogramma is een gezamenlijke, regionale investering vereist. Hiervoor investeren ondernemers en de gemeenten tijd en middelen. Voor elke gemeente komt dit neer op een bedrag van € 35.000 per jaar. De bijdrage komt ten laste van investeringsreserve. Zodra de uitvoering definitieve vormen krijgt, nemen we een structurele bijdrage hiervoor in onze gemeentebegroting op.

Periodiek organiseren wij bijeenkomsten voor de R&T ondernemers. Op deze wijze stimuleren wij de onderlinge informatie-uitwisseling en de samenwerking. Via digitale media stimuleren wij dit verder.

Op het terrein van promotie/ marketing en informatieverstrekking werkt Beesel samen met de Midden-Limburgse gemeenten in Limburg Marketing. Deze organisatie verzorgt de promotie en marketing van Midden-Limburg voor recreanten en toeristen. De organisatie verstrekt onder de noemer van VVV informatie via de winkel en een tweetal digitale informatiezuilen.

In Midden-Limburg werken we, vanwege de promotie/marketing/informatie, samen in het werkveld Recreatie & Toerisme van SML (Samenwerking Midden-Limburg). Doel van de samenwerking is een uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de toeristische recreatieve voorzieningen in combinatie met een effectieve marketingcampagne.

Met de Duitse gemeente Brüggen en met de gemeente Peel & Maas blijven we zoeken naar projecten cq activiteiten die wij afzonderlijk en gezamenlijk kunnen realiseren. Waar nodig en mogelijk gebeurt dit in overleg met ondernemers. De relatie met onze Duitse buurgemeente gaan we verder intensiveren. Er worden voorbereidingen getroffen om een 'partnerschaft' aan te gaan tussen Beesel en Brüggen. Samen met uw raad wordt de 'partnerschaft' in het najaar van 2018 in workshops uitgewerkt. Verdere concretisering en ondertekening van de 'partnerschaft vindt plaats in het voorjaar van 2019. Recreatie & Toerisme projecten vormen een wezenlijk onderdeel van deze samenwerking.

Producten in beweging

Verbetering en optimalisering van het vrijetijdslandschap en de routestructuren (o.a. fietsen en wandelen) is een continu proces. Immers, de basis moet op orde zijn.

Long Cours weekend (neutraal € 80.000 investeringsreserve)

Jaarlijks wordt voor de jaren 2019 tot en met 2021 een bedrag geraamd van € 80.000 voor de host city free voor dit evenement. De bedragen betalen we in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het long course weekend wordt gehouden. Als gemeente Beesel willen wij ons tijdens de wedstrijdweekenden komende jaren nadrukkelijk profileren. Denk hierbij aan het promoten van de breedte sport, het gemeentelijk beleid "Gewoon samen fit " maar ook van uit de insteek recreatie en toerisme e.d. Samen met Bessel Bruist en particuliere initiatieven willen wij side events organiseren. Er bestaat nog geen concrete duidelijkheid over deze events en de kosten daarvan, vandaar dat wij een PM-post opvoeren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

4 Recreatie en Toerisme	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal Lasten	279	282	170	174
Totaal Baten	-3	-3	-3	-3
Geraamd resultaat programma 4	276	279	167	170

Programma 5: Niet Raadspreferent

Wat willen we bereiken?

Doelstelling algemeen

De algemene doelstellingen gebaseerd op de gemeenschapsvisie Blij in Beesel staan omschreven in programma 1, met de daaruit voortvloeiende algemene uitgangspunten.

Maatschappelijke effecten

Het programma niet raadspreferent kent de volgende beoogde maatschappelijk effecten.

Met dit programma dragen we bij aan een saamhorige en veilige gemeenschap. Het gaat om een goed bereikbare en verkeersveilige gemeenschap. En om veilig voelen (openbare orde) in de wijk/gemeente.

Verder draagt dit programma bij aan fijn wonen en bedrijvig: een mooie, groene, goed onderhouden en duurzame leefomgeving met veel voorzieningen. Met een gedifferentieerd woningaanbod voor jong en oud. En met een goed ondernemersklimaat ter behoud en ontwikkeling van bedrijfsleven en detailhandel. Ambities met betrekking tot duurzaamheid behoren tot dit programma (waaronder energieneutraal 2030, klimaatadaptatie, duurzaam vervoer, natuur, gezondheid, afval, riolering). Ook zetten we met dit programma in op onderwijs toegang voor alle kinderen

Onze opgave daarbij is het zijn van een betrouwbare, transparante, communicerende en participatieve overheid: een gemeente in de gemeenschap. Met een klantgerichte dienstverlening van hoge kwaliteit. En met een solide financieel beleid en een beperkte belastingdruk.

Wat gaan we ervoor doen?

Deelprogramma 5.1: Openbare orde en veiligheid

Trendsportal/Gemeenschappelijk duurzaam deelvervoer (nadeel € 10.000)

Dit jaar zal Trendsportal verdere uitwerking geven aan de ambitie en de gemeenschappelijke doelen, die de raad begin 2018 heeft vastgesteld. Verder werken we een aantal gemeenschappelijke projecten uit.

Eind 2018 starten we met een pilot voor het project Gemeenschappelijk duurzaam deelvervoer.

Doel is te komen tot een structureel aanbod van duurzaam deelvervoer in de Noord Limburgse gemeenten middels de inzet van duurzame vervoermiddelen in de acht gemeenten. Het gaat hier om elektrische deelauto's en fietsen. Het streven is om autokilometers te verschuiven naar fiets- en ov-kilometers. De gemeente is hoofdgebruiker waarbij niet wordt uitgesloten dat andere organisaties op termijn ook gebruik kunnen maken van deelvoertuigen.

Voor 2019 ramen wij € 10.000 voor de verdere ontwikkeling van dit project. Uiteindelijk is het de bedoeling dat dit gezamenlijk project budgettair neutraal wordt.

Budget ad hoc infrastructurele maatregelen (neutraal € 30.000 investeringsreserve)

Binnen de begroting van afgelopen jaren waren geen middelen voorhanden om ad hoc in te spelen op incidentele maatregelen voor verbetering van de verkeersveiligheid. In de begroting van 2019 nemen wij hiervoor voor de jaren 2019 en 2020 een bedrag op van € 30.000. Na 2 jaar bezien we of dit bedrag bijgesteld moet worden en structureel moet worden opgenomen. We dekken deze lasten uit de investeringsreserve.

Brandweer en crisisbeheersing (nadeel € 51.000)

We ramen € 25.000 bij conform de begroting 2019 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord voor de brandweezorg en de crisisbeheersing.

Daarnaast ramen we € 26.000 bij voor de dekking van de structurele kosten a.g.v. de autonome loonontwikkeling uit de CAO 2017 en 2018..

Deelprogramma 5.2: Onderwijs

Kapitaallasten onderwijs Oppe Brik (neutraal € 123.000 reserve dekking kapitaallasten)

In verband met de bouw van de school in de oud gresfabriek hebben we € 123.000 hogere kapitaallasten. Deze kosten dekken we uit de reserve dekking kapitaallasten school gresfabriek

Leerlingenvervoer (nadeel € 30.000)

We verhogen de raming voor de kosten van leerlingenvervoer op basis van de werkelijke uitgaven in de afgelopen jaren en de voorlopige uitgaven 2018 van € 320.000 naar € 350.000.

Er zijn een aantal vaste indicatoren die leiden tot deze kostenverhoging:

- Het uurtarief voor leerlingenvervoer is bij de aanbesteding voor de periode 2017 t/m 2020 gestegen van € 43 naar € 49.
- BTW verhoging van 6 % naar 9 % met ingang van 1 januari 2019.

Deelprogramma 5.3: Wonen en Leefomgeving

RUD inkomsten werkzaamheden RUD partners (voordeel € 61.000)

We voeren voor de gemeenten van RUD Limburg-Noord werkzaamheden uit op het gebied van energie advisering bij bedrijven en instellingen in de regio. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van de energie opgave uit de milieuwetgeving. Declaratie van deze specialistische uren vindt plaats buiten de reguliere verrekening van werkzaamheden welke de RUD partners voor elkaar uitvoeren. Deze werkzaamheden leveren ons structureel een jaarlijks bedrag op van € 61.000. Dit is bovenop het bedrag van € 15.000 dat al geraamd was voor het uitvoeren van werkzaamheden voor onze partners bestaande uit het leveren van specialistisch advies.

Deelname aanbesteding gezamenlijke VTH applicatie (neutraal € 108.600 investeringsreserve)

De noodzaak om informatie uit te wisselen en te delen wordt steeds groter en ontwikkelingen zoals de Omgevingswet dwingen ons om onze informatievoorziening te standaardiseren, processen op elkaar af te stemmen en aan te sluiten op landelijke voorzieningen. Voor de RUD Limburg Noord is het gemis aan proces- en sturingsinformatie de aanleiding om een gemeenschappelijke VTH applicatie aan te besteden. We gaan deelnemen aan deze gezamenlijke VTH applicatie. Wij willen in het 2e kwartaal van 2019 aansluiten. Voor de eenmalige bijdrage hebben we een bedrag van € 108.600 opgenomen. We dekken de eenmalige bijdrage uit de investeringsreserve. In verband met noodzakelijke besluitvorming in 2018 over deelname is de gemeenteraad hierover door middel van de raadsinformatiebrief d.d. 16 april 2018 geïnformeerd

Invoering Omgevingswet gemeente Beesel

De Omgevingswet zal naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treden. De Omgevingswet wordt wel gezien als de 4de decentralisatie na de 3 eerdere decentralisaties op het sociaal domein.

De 4 doelen van deze wet zijn: Het vergroten van de afwegingsruimte, inzicht in wat wel en niet kan, snellere besluitvorming en een integrale benadering van de leefomgeving.

De wetgever beoogt met deze wet het brede scala aan wet- en regelgeving in de fysieke leefomgeving te stroomlijnen en te vereenvoudigen. Tegelijkertijd introduceert de Omgevingswet nieuwe beleidsinstrumenten en een andere benadering van de fysieke leefomgeving. Voor de gemeente Beesel liggen hier kansen op het fysieke domein om de dienstverlening verder te verbeteren. Om dit mogelijk te maken worden 3 onderdelen in de begroting opgenomen:

a. Implementatiekosten algemeen (neutraal € 25.000 investeringsreserve)

In 2017 zijn we gestart met de voorbereiding op het in werking treden van de Omgevingswet. De implementatie van de Omgevingswet bestaat uit de stappen 'bewustwording', 'strategie' en 'toepassen'. We hebben met de raad een aantal bewustwordingssessies gehouden. Met de organisatie hebben we een aantal workshops gehouden. Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 hebben we er voor gekozen om eerst aan de slag te gaan met de stap 'bewustwording' en de stappen 'strategie' en 'toepassen' later met de raad op te pakken. Dit traject krijgt in de komende jaren tot aan de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021 haar vervolg. We ramen hiervoor incidenteel voor 2019 een bedrag van € 25.000. We dekken deze kosten uit de investeringsreserve.

b. Tijdelijke ondersteuning op ruimtelijk domein, (neutraal € 78.000 investeringsreserve)

In toenemende mate zien we rondom de fysieke leefomgeving het takenpakket verschuiven naar cocreatie met inwoners en bedrijven als het gaat om het opstellen van beleid, procesbegeleiding naast toetsen van plannen en een steeds integralere benadering zowel intern als extern en (verplichte) regionale en provinciale afstemming. Dit neemt de komende jaren nog grotere vormen aan door de komst van de Omgevingswet waarin deze ontwikkelingen ook een wettelijke grondslag krijgen. In verband met deze ontwikkelingen, de inzet op het project Invoering Omgevingswet en uitvoering van het 'reguliere' werk is ondersteuning gewenst. We ramen hiervoor structureel 3 jaar € 78.000.

c. Omgevingswet - instrumenten (neutraal € 80.000 investeringsreserve)

Enerzijds vraagt de Omgevingswet een andere werkwijze van de gemeente en anderzijds verplicht de Omgevingswet ons om met een aantal nieuwe instrumenten te gaan werken: De Omgevingsvisie, het omgevingsplan en een aantal programma's op thema's en gebieden. De omgevingsvisie moet alle afzonderlijke beleidsstukken die over de fysieke leefomgeving gaan vervangen zodat 1 integraal beleidsstuk over blijft. Daarnaast dient deze participatief tot stand te komen. Het Omgevingsplan gaat de vindplaats worden van alle voorschriften en regels die we in de fysieke leefomgeving willen hanteren waarbij we lokaal maatwerk kunnen leveren. Het vervangt o.a. alle huidige bestemmingsplannen, losse beleidsregels waarin voorschriften zijn opgenomen en delen van de APV. In 2019 zal worden gestart met het opstellen van deze instrumenten en zullen een aantal pilots worden gestart. Voor het opstellen van deze instrumenten wordt een bureau ingeschakeld om dat proces samen met onze organisatie en onze inwoners en bedrijven te doorlopen. De kosten hiervan zullen ca. € 80.000 bedragen in 2019. We dekken deze lasten uit de investeringsreserve.

Duurzaamheid (€ 1 miljoen labelen binnen investeringsreserve)

Nederland en dus ook Beesel heeft een grote opgave op het gebied van duurzaamheid. En Beesel wil zelf voorop lopen door als eerste gemeente in Limburg aardgasloos te willen zijn. Om de brede ambities waar te kunnen maken hebben we in de komende jaren financiële ruimte nodig voor het maken van plannen (denk aan een warmteplan, klimaatadaptie-uitvoeringsplan, etc.), voor het ondersteunen en snel inspringen op initiatieven uit de samenleving (zoals Groene Vogel, Joris wekt op), voor het uitvoeren van concrete projecten (denk aan het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, laadpaleninfrastructuur, voertuigenpark, etc), voor co-financieren van projecten en het opzetten van financiële arrangementen.

Daarnaast hebben we de opgave om onze woningvoorraad levensloop bestendig te maken en tot slot willen we tegelijkertijd onze inwoners helpen sociaal duurzaam te zijn. Dit betekent voor de komende jaren dat we veel effort moeten steken in voorlichting, communicatie, verbindingen maken, arrangementen organiseren, vraagbaak zijn voor met name de particuliere woningbezitter (ca 4.000). Het bewustwordingsproces dat hiermee gepaard gaat zal veel van de organisatie vergen (veel communicatie, veel vragen om informatie en advies vanuit de particuliere eigenaren; maatwerkgesprekken, samenwerking met Groene Vogel en Joris wekt op, bemiddelen in arrangementen met aannemers en installateurs).

We kunnen nu nog niet overzien wanneer en in welke omvang we middelen moeten of willen inzetten. Daarom stellen we voor om binnen de investeringsreserve een bedrag van € 1 miljoen te reserveren voor de duurzaamheidsopgave zodat het college snel kan beschikken over de middelen en daarmee slagvaardig kan aanhaken op initiatieven en ontwikkelingen. Het college zal samen met de raad een geschikte werkvorm bepalen voor wat betreft de samenwerking en afstemming in het kader van de integrale aanpak van het dossier duurzaamheid.

Voor de komende periode denken we, als start, concreet aan:

- Opstellen warmteplan	€ 50.000
- Netwerk laadpalen voor elektrische auto's	pm
- Realiseren zonnepaneelvelden	pm
- Korting bouwleges duurzaamheidsinvesteringen	pm
- Bestrijden energiearmoede	pm
- Regionale aanpak klimaatverandering	€ 10.000
- Opzetten revolverend fonds leningen	
- Levensloopbestendig maken woningen	€ 300.000
- Circulair aanbesteden gebouwen en infrastructuur	pm
- Toekomstbestendig wonen	pm
- Inhuur externe expertise	pm

Woonvisie (nadeel 2021 incidenteel € 17.000)

In 2021 wordt een lokale woonvisie opgesteld. Hiervoor ramen we eenmalig € 17.000 extra.

Bouwleges

De ramingen voor de te ontvangen bouwleges voor de jaren 2019 t/m 2023 zijn aangepast aan de te verwachten bouwaanvragen van de betreffende jaren. We ramen voor de komende jaren de volgende bedragen:

2019 € 237.000

2020 € 140.000

2012 t/m 2023 € 75.000

Bovenstaande bedragen zijn een prognose omdat niet van alle bouwplannen zekerheid bestaat of ze worden ingediend en wanneer ze worden ingediend.

Het plan Oppe Brik loopt tot en met 2020. Het merendeel van de bouwleges komen in 2019 en 2020 van de woningen in Oppe Brik.

Na 2018 verwachten we dat nagenoeg geen nieuwe particuliere woningen meer worden gebouwd.

Voor elk jaar is een bedrag aan € 75.000 aan bouwleges opgenomen voor de te verwachten bouwleges van overige bouwwerken anders dan woningen (zoals bijvoorbeeld duurzaamheidsmaatregelen). In vergelijking met de vorige meerjarenbegroting betekent dit

2019 voordeel € 75.000

2020 voordeel € 2.000

2021 nadeel € 25.000

2022 nadeel € 25.000

Wet Private Kwaliteitsborging

Het is nog niet duidelijk of de Wet Private Kwaliteitsborging in de huidige vorm doorgaat en zo ja wanneer deze wordt ingevoerd. Deze wet kan gevolgen hebben voor de hoogte van de te heffen bouwleges.

Afval (neutraal)

Vermindering restafval

We hebben de ambitie de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar terug te brengen van 119 kg nu naar 30 kg in 2025.

We hebben gekozen de afvalinzameling te wijzigen in wekelijkse inzameling van het GFT en vierwekelijkse inzameling van het restafval. Daarnaast hebben we de ledigingstarieven van het restafval verhoogd en de tarieven van het GFT verlaagd. Einddoel is 30 kg restafval in 2025.

Daarnaast zijn we in 2018 gestart met de aparte inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. In de loop van 2018 zal duidelijk worden wat de resultaten hiervan zijn op zowel afvalscheidings- als financieel vlak.

Verder hebben we de inwoners de gelegenheid geboden grof huishoudelijk restafval en grof tuinafval tijdelijk gratis aan te laten bieden. Het college geeft hier uitvoering aan in de vorm van een proef die tot eind april 2019 zal duren. In het eerste kwartaal van 2019 vindt de evaluatie plaats. In de loop van 2018/2019 zal duidelijk worden wat de resultaten hiervan zijn op zowel afvalscheidings- als financieel vlak.

De onderstaande mutaties zijn opgenomen op basis van het raadsvoorstel nieuwe afvalinzameling:

- Ophalen van huisvuil € 25.000
- Aanschaf van de aanrechtbakjes € 22.000
- Aanschaf van minicontainers € 28.000
- Verwerking van gft € 12.000
- Verwerking restafval € -55.000

We ramen voor deze posten in totaal € 32.000 bij.

Onderhoud ondergrondse containers

We hebben een nieuw contract afgesloten voor het onderhoud van de ondergrondse containers. De kosten bedragen € 26.000. De kosten voor het onderhoud van de perscontainers zijn € 8.000. In vergelijking met de huidige raming van € 21.000 betekent dit een verhoging van € 13.000j.

Kosten Emmaus inzameling grof afval

We ramen € 19.000 af op basis van de werkelijke kosten in 2017.

Inkomsten in het kader van producentenverantwoordelijkheid

We ramen € 49.000 bij op basis van de werkelijke inkomsten van de voorgaande jaren. Het is onzeker of deze inkomsten structureel zijn.

Luiers/incontinentiemateriaal

We zamelen van 2018 luiers in. Er is nog geen zicht op de hoeveelheid luiers die ingezameld worden. We ramen voorlopig een bedrag van € 20.000.

Bovenstaande mutaties verwerken we neutraal via de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing

Riolering (neutraal)

De ramingen zijn aangepast op basis van het GRP 2018-2022.

Vervanging riolering/verharding Karel Doormanlaan (riolering neutraal, wegen nadeel € 7.000)

Op basis van de inspectiegegevens is het nodig om de oude gresrioleringen in het gedeelte van de Karel Doormanlaan, tussen de Pastoor Rijnderslaan en het kerkhof nabij Rustoord te vervangen. Het rioolstelsel is begin jaren 50 aan weerszijden van de weg aangelegd en doorgroeit met boomwortels. Als gevolg van deze wortelingroei komen verstoppingen hier meer dan gemiddeld voor. We gaan dit gemengd rioolstelsel vervangen door een gescheiden stelsel dat midden in de weg komt te liggen. Dit heeft tot gevolg dat alle huis- en kolkaansluitingen doorgelegd moeten worden tot in het midden van de weg. Als we de bovenliggende verharding niet in zijn geheel vervangen ontstaat het patroon van een lappendeken. Bovenliggende verharding vervangen we daarom ook en we richten deze in zoals in het Reuversveld.

De totale kosten voor de rioolvervanging, inclusief het vervangen van de verharding ramen we op € 600.000. Hiervan brengen we € 400.000 ten laste van de post vervangen vrijvervalriolering en de overige € 200.000 ten laste van de post wegen.

Vervanging bomen (nadeel € 41.000 2019 en € 25.000 structureel)

Uit een inventarisatie komt naar voren dat er op dit moment ongeveer 20 straten in de gemeente zijn waar een renovatie nodig is, vanwege overlast door bomen. In de meeste gevallen gaat het om overmatige wortelopdruk waardoor de bestrating wordt beschadigd of door ziekte van bomen. Zoals het er naar uitziet is het niet in alle gevallen mogelijk om de vervanging van bomen samen te laten oplopen met de renovatie van de bestrating, of de vervanging van het riool. We geven prioriteit aan de straten waar de problematiek het grootste is.

In 2019 staan drie straten op het programma voor renovatie:

- De Broeklaan
De bomen geven hier een grote wortelopdruk, waardoor de banden en de trottoirs worden opgedrukt. Dit levert regelmatig herstelkosten op. Op zich zijn hier wel voldoende brede plantvakken voor de bomen aanwezig. We vermoeden dat de ondergrond verdicht is. Bij de renovatie verbeteren we eveneens de ondergrond.
- Burgemeester Claessenstraat
Deze weg is opgenomen in de hoofdgroenstructuur van de gemeente. De hemelbomen die in de groenstrook aanwezig zijn, hebben al enige tijd een onbekende ziekte en moeten we vervangen. De Spoorkamp wordt in 2019 gerenoveerd. Om te voorkomen dat de woonwijk twee keer wordt aangepakt, sluiten we met de vervanging van de bomen aan bij de renovatie van de woonwijk.
- Omgeving station
De Paardekastanjes die in de stationsomgeving staan, hebben de bloedingsziekte en moeten we vervangen. Omdat de bomen voor een deel in verharding staan, moeten we ook een ondergrondse groeiruimte aanbrengen.

We ramen structureel een bedrag van € 25.000 voor de vervanging. Voor 2019 hebben gelet op de bovenstaande plannen incidenteel € 16.000 extra nodig (dus totaal € 41.000). Het bedrag dat we in 2019 incidenteel extra nodig hebben dekken we uit de investeringsreserve.

Planvorming groen (nadeel € 8.000)

In de huidige begroting is geen post opgenomen voor externe adviezen die betrekking hebben op het groen. Om beleid op te stellen of bij te stellen, is het nodig om af en toe extern advies in te winnen op

ecologisch, groenhistorisch, juridisch of cultuurtechnisch gebied, of ontwerp, beleid- en beplantingsadviezen. We ramen hiervoor € 8.000.

Natuurvriendelijk maaien van bermen en watergangen (nadeel € 50.000)

We hebben besloten om het maaien van bermen en watergangen natuurvriendelijk uit te voeren en daarmee een impuls te geven aan de biodiversiteit. U bent hierover geïnformeerd via een RIB. Deze manier van het beheer is duurder dan alleen het klepelen van de wegbermen. De meerkosten in de exploitatie bedragen in 2018 ca. € 55.000 incl. eenmalige kosten voor monitoring en beheerbestek. Vanaf 2019 bedragen deze € 50.000 incl. de kapitaallasten voor het nieuw aan te schaffen materieel.

Nieuw beleid onkruidborstelen (nadeel € 17.000)

In 2017 hebben we besloten om de zogenaamde weesplekken binnen de gemeente te borstelen. Rondom obstakels, zoals fietsenstalling en paaltjes en bebording in de trottoirs groeit ook onkruid en dit bestreden we voorheen met Round-up (vergif). Het middel is in Nederland wettelijk verboden op verhardingen. We gaan dit nu bestrijden met de heetwatermethode. Deze methode is duurder dan het spuiten met Round-up. De kosten hiervoor bedragen € 17.000.

Onderhoud onverharde wegen (voordeel € 10.000 in 2019 en € 4.000 vanaf 2020)

Door de aanschaf van een wegenfrees kunnen we jaarlijks € 10.000 besparen op het onderhoud van de onverharde wegen. Hier tegenover staan vanaf 2020 € 6.000 kapitaallasten in verband met de aanschaf van de wegenfrees.

Economische activiteiten (nadeel € 10.000)

We willen jaarlijks in samenwerking met de ondernemers thema's op pakken. Deze thema's variëren per jaar. Hierbij denken we aan:

- Dag van de Ondernemer
- Activiteiten rondom aanpak winkelleegstand
- Activiteiten rondom visie bedrijventerreinen

Gelet op de ervaring van afgelopen jaar is hiervoor een structureel budget van minimaal € 10.000 nodig.

Glasvezel buitengebied (nadeel € 15.000)

In de begroting van 2018 was € 35.000 opgenomen voor de begeleiding om glasvezel in het buitengebied te laten aanleggen. Deze aanleg zal nu waarschijnlijk in 2019 worden uitgevoerd. In 2018 hebben we € 10.000 opgenomen voor mogelijke kosten aan voorbereiding en communicatie. In 2019 is € 15.000 opgenomen om mogelijke kosten in de uitvoering op te vangen.

Deelprogramma 5.4: Middelen en bedrijfsvoering

Herpositionering klantenbalie (neutraal € 53.000 reserve organisatie)

De samenstelling van de klantenbalie is gebaseerd op het concept van een KCC die een jaar of achttien geleden is gestart. Deze ontwikkeling hebben we met name doorgemaakt tot 2005. De afgelopen jaren is dit een gepaste constructie en werkwijze geweest, echter nu is de tijd voor verandering aangebroken.

Daarvoor is het nodig om de klantenbalie een nieuwe structuur te geven. Met als eerste stap stroomlijning van de dienstverlening aan de voorkant, zodat er aan de achterkant meer capaciteit ontstaat. Met extra ruimte om de vele telefonische contacten goed en deskundig te verwerken en met meer nadruk op de balie als centrale gastenontvangst/receptie. Met een receptie die in de toekomst mogelijk ook langer geopend is wanneer er bijeenkomsten/vergaderingen zijn in onze gemeentehuis. Dat vereist de inhuur van een nieuwe receptionist(e)/frontoffice-medewerker voor de duur van maximaal twee jaar. Vier huidige medewerkers van de frontoffice klantenbalie krijgen dan tijd en ruimte om een opleiding te volgen om de meer complexe zaken zelf te kunnen oppakken en af te handelen om zo de backoffice te ontlasten. Zij vormen een soort mid-office, die snel en deskundig met de overige teams en teamleiders kunnen afstemmen om de dienstverlening de dynamiek en kwaliteit te geven die de samenleving verwacht en ook mag eisen. De twee medewerkers van de backoffice gaan zich verder specialiseren door bijscholing en cursussen.

Die structuur levert een gebundelde en meer persoonlijke dienstverlening en een minder belaste backoffice klantenbalie op. De frontoffice bestaat in de nieuwe opzet uit drie medewerkers die

verantwoordelijk zijn voor de ontvangst van bezoekers en de professionele beantwoording en doorgeleiding van telefonische contacten.

De tijdelijke inhuur aan de Frontoffice geeft de ruimte en tijd om de ontwikkeling op te starten en de dienstverlening om te buigen naar de veranderende vraag in de samenleving.

De kosten voor de inhuur van de tijdelijke receptionist(e) bedraagt voor 2018 € 45.000 en voor 2019 € 53.000. We dekken deze lasten uit de reserve organisatie.

Formatie uitbreiding wethouders (nadeel € 28.000)

Op basis van het coalitie akkoord ramen we € 28.000 structureel bij voor de uitbreiding van de wethoudersformatie met 0,4 fte naar 3 fte.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

5 Niet Raadspreferent	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten				
5.1 Openbare orde en veiligheid	1.468	1.511	1.515	1.550
5.2 Onderwijs	1.060	1.084	1.081	1.083
5.3 Wonen en Leefomgeving	4.872	4.651	4.758	4.702
5.4 Middelen en bedrijfsvoering	1.332	1.227	1.220	1.226
Totaal Lasten	8.732	8.474	8.575	8.561
Baten				
5.1 Openbare orde en veiligheid	-53	-53	-57	-53
5.2 Onderwijs	-165	-165	-165	-165
5.3 Wonen en Leefomgeving	-2.716	-2.552	-2.491	-2.520
5.4 Middelen en bedrijfsvoering	-312	-219	-201	-189
Totaal Baten	-3.246	-2.989	-2.914	-2.927
Geraamd resultaat programma 5	5.486	5.484	5.661	5.633

Kaderstellende discussie

Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad vast welke investeringen zij kaderstellend wenst te bespreken. Van deze investeringen stelt de raad het krediet vast na de kaderstellende bespreking. Van de overige investeringen stelt de raad het krediet vast tegelijk met de vaststelling van de begroting.

Onderstaand geven wij een overzicht van alle investeringen uit de jaarschijf 2019 uit alle programma's. We geven aan of we de investeringen dekken uit de exploitatie of uit de investeringsreserve. Verder doen we een voorstel om de betreffende investering tijdens de begroting vast te stellen dan wel eerst een kaderstellende raadsbijeenkomst te hebben.

Vervanging speeltoestellen (Pr. 2.3) € 55.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Het betreft reguliere vervanging van versleten speeltoestellen. We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie

Vervanging lichtmasten (Pr. 5.1) € 120.000 (investeringsreserve)
Omdat u de kaders in het beleidsplan openbare verlichting reeds heeft vastgesteld, stellen we voor om deze investering en de dekking nu goed te keuren. In 2018 vervangen we wederom de oudste en meest energieverbruikende armaturen door energiezuinige armaturen.

Alternatieve grensovergang (Pr. 5.1) p.m. (investeringsreserve)
 Eerder was het plan om maatregelen op de Keulseweg te nemen die er toe zouden leiden dat het (recreatief) fietsverkeer minder hinder ondervindt van het gemotoriseerd verkeer. Inmiddels hebben we hiervoor een andere oplossing voor ogen, door het vrachtverkeer, dat zorgt voor de grootste conflicten op de Keulseweg, via een andere route (Broeklaan-Sint Lambertusdijk-Bergerhofweg) te leiden.
 Het overleg met de gemeente Bruggen en een 2-tal particuliere transportbedrijven is afgelopen jaar opgestart om te komen tot een alternatieve routing voor het vrachtverkeer. De aanleg van een alternatieve grensovergang en routing voor het vrachtverkeer in het buitengebied loopt voor een gedeelte over Duits grondgebied parallel aan de Prinsendijk. Ter hoogte van de Broeklaan is het de planning om een nieuwe doorsteek te maken.
 Gemeente Bruggen is nog in overleg met het Forst Ambt voor verkrijging van de benodigde toestemming. Zodra er meer duidelijkheid bestaat over de haalbaarheid van dit plan en het kostenaspect informeren wij de gemeenteraad. De benodigde gelden moeten ten laste komen van de investeringsreserve.
 De raad heeft voor de planvorming in juli een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Voor het uitvoeringskrediet leggen we u in een apart voorstel voor.

Verv. bestrating Spookkamp (Pr. 5.3) € 275.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
 Het vervangen van bestrating en groen in de wijk Spookkamp gebeurt in het kader van regulier onderhoud en betreft geen ingrijpende beleidskeuzes.
 We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie.

Verv. riolering Karel Doormanlaan (Pr. 5.3) € 400.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
 Het vervangen van riolering gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
 We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie.

Verv. weg Karel Doormanlaan (Pr. 5.3) € 200.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
 Het vervangen van de weg gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
 We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie.

Aanleg groene berging Beekstaat (Pr. 5.3) € 142.500 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
 De aanleg van de groene berging gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
 We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie.

Riologemaal Bosdael aanp capaciteit (Pr. 5.3) € 50.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
 De capaciteitsaanpassing van het riologemaal gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
 We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie.

Nieuw beleid

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Middelen en bedrijfsvoering				
Formatie uitbreiding wethouders naar 3 fte	28	28	28	28
Openbare orde en veiligheid				
Budget voor ad hoc infrastructurele maatregelen	30	30	0	0
Wonen en Leefomgeving				
Budget implementatie omgevingswet	25	0	0	0

Inkomsten werkzaamheden energieadviseur RUD ZL	-61	-61	-61	-61
Bijdrage gezamenlijke VTH applicatie	109	0	0	0
Budget vervanging bomen	41	25	25	25
Omgevingswet / instrumenten, inhuur voor opstellen visie en ondersteuning op proces	80	0	0	0
Project ruimtelijke ordening omgevingswet 2019 tm 2021, dekking uit de investeringsreserve	78	78	78	0
Overige mutaties < 25.000				
Middelen en bedrijfsvoering	10	10	10	10
Openbare orde en veiligheid	10	0	0	0
Wonen en Leefomgeving	20	27	44	27

In dit programma hebben we de volgende investeringen opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Investering	Nut	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Dekking
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID						
Vervanging lichtmasten	M	120	117	114	112	I-reserve via bruteringsres
Alternatieve grensovergang	M	pm				I-reserve via bruteringsres
5.2 ONDERWIJS						
BC Broekhin greswarenfabriek	E1	2.094				I-reserve via bruteringsres
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING						
Vervanging materieel onderhoudsdienst	E1	100	198	110	629	kap.last expl.
Inrichting Spoorkamp	M	275				kap.last expl.
Verharding Karel Doormanlaan	M	200				kap.last expl.
Ondergrondse verzamelcontainers Oppe Brik	E2	16				kap.last expl.
Investeringen riolering cfm. GRP	E2	593	221	193	193	kap.last expl.
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING						

E1: Economisch nut

E2: Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

M: Maatschappelijk nut

Algemene Dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten				
Algemene Uitkering	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	66	68	70	71
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Totaal Lasten	66	68	70	71
Baten				
Algemene Uitkering	-19.473	-20.123	-20.564	-21.009
Dividend	-293	-293	-293	-293
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-2.951	-3.065	-3.128	-3.191
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Totaal Baten	-22.717	-23.481	-23.985	-24.493
Geraamd resultaat Algemene Dekkingsmiddelen	-22.652	-23.413	-23.916	-24.422

Gemeentefonds (voordeel € 1.094.000 in 2019 oplopend naar € 2.096.000 in 2022)

Op basis van de meicirculaire 2018 ramen we voor de begroting 2019 de volgende extra inkomsten:

Bedragen x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
Begroting 2019	19.473	20.123	20.564	21.009
Begroting 2018	18.379	18.715	18.914	18.913
Toename baten gemeentefonds	1.094	1.408	1.650	2.096

Onze baten uit het Gemeentefonds zijn gekoppeld aan de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer geld uit voor de rijkstaken, dan ontvangen gemeenten meer geld van het Rijk in het Gemeentefonds voor de uitvoering van gemeentelijke taken.

Het Rijk verwacht de komende begrotingsperiode een forse uitbreiding van het rijksbudget. Daarom stijgen ook onze baten uit het Gemeentefonds.

Daarnaast hanteert het Rijk vanaf de meicirculaire 2018 een andere systematiek voor de compensatie voor de loon-, prijs- en vollume-index in het sociaal domein. Het Rijk heeft deze compensatie nu reeds in de jaarschijven 2019 t/m 2022 verwerkt. Voorheen maakte het Rijk deze index-compensatie pas in het boekjaar zelf bekend.

De Gemeente Beesel zet deze extra baten o.a. in voor:

- Bestaand beleid, m.n. dekking van de tekorten in het sociaal domein
- Nieuw beleid, denk aan basis-op-orde, wet- & regelgeving en ambities incl de opgaven uit het Interbestuurlijk programma (IBP) tussen het Rijk, Provincies en Gemeenten.

Onroerende zaak belasting, verhoging 3% (voordeel € 63.000 in 2019 oplopend naar € 252.000 in 2022)

We willen voorkomen dat we incidenteel grote verhogingen van de ozb op moeten leggen. Daarom kiezen we voor een geleidelijke jaarlijkse verhoging van de ozb met 3%. In de paragraaf Lokale heffingen geven we de belastingdruk voor een gemiddeld gezin weer.

Onroerende zaak belasting, bezwaarschriften (nadeel € 63.000)

Bij de jaarrekening 2017 hebben we een tekort op de ozb gemeld als gevolg van een aantal toegekende bezwaren. Dit tekort werkt logischerwijs structureel door in de volgende jaren. In de eerste berap 2018 hebben we hiervoor reeds een nadeel verwerkt van € 63.000. Dit nadeel werkt uiteraard ook door in de voorliggende begroting.

Toeristenbelasting (voordeel € 48.000)

Zowel in 2017 als in 2018 hebben er fors meer toeristen in onze gemeente overnacht dan de jaren ervoor. We verwachten dat dit effect zich de komende jaren blijft voordoen. Dit resulteert in een meeropbrengst aan toeristenbelasting van € 48.000.

Dividend (voordeel € 25.000)

BNG

Voor 2018 ontvangen we € 60.000 meer dividend dan geraamd. In totaal ontvangen we € 168.000 dividend voor 66.300 aandelen.

Op basis van het advies van de Provincie ramen we voor 2019 e.v. € 60.000 meer dividend baten.

Enexis

Voor 2018 ontvangen we € 35.000 minder dividend dan geraamd. In totaal ontvangen we € 125.000 dividend voor 180.900 aandelen.

Op basis van het advies van de Provincie ramen we voor 2019 e.v. € 35.000 minder dividend baten.

Nieuw beleid

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is				
OZB jaarlijks 3% stijging	-63	-126	-189	-252
Overige mutaties < 25.000				

Overhead

Bedragen x €1.000

Overhead	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Automatisering	260	260	260	260
Inhuur personeel	160	160	160	160
Kapitaallasten	306	284	294	283
Personeel	3.005	3.024	3.044	3.105
Huisvesting en overig	1.539	1.580	1.614	1.680
Totaal overhead	5.271	5.309	5.372	5.488
Begrotingstotaal	33.144	30.769	30.932	31.252
% overhead t.o.v. begrotingstotaal	16%	17%	17%	17%

Salarissen, autonome stijging (nadeel € 106.000)

Voor 2019 ramen we € 106.000 meer aan salariskosten i.v.m. autonome stijging. Denk hierbij aan bevordering functieschalen of periodieke verhogingen (38 medewerkers), minder verlofkorting, meer overwerk, meer Individueel Keuze Budget.

Salarissen, Loonindex 2% jaarlijks (nadeel € 80.000 in 2019 oplopend naar € 320.000 in 2022)

De huidige CAO loopt tot en met 31 december 2018. We schatten de jaarlijkse CAO-verhoging van de salarissen op 2%. In de meerjarenbegroting 2018 hebben we reeds 1% jaarlijkse stijging geraamd.

Verhoging opleidingsbudget (nadeel 65.000)

In de afgelopen 5 jaar is het aantal medewerkers met 25% gestegen. Het opleidingsbudget is gelijk gebleven. Hierdoor is het beschikbare budget per medewerker fors gedaald en blijft het ver achter bij het landelijke gemiddelde. Daarnaast zien we in 2017 en 2018 een forse toename van het aantal opleidingen als gevolg van de organisatie ontwikkeling voor Blij in Beesel en het bijhouden van vakkennis naar aanleiding van wijzigende wetgeving. Om de ambities van gemeente Beesel in het kader van organisatieontwikkeling (BIB) en het bijblijven op vakinhoud waar te maken is een verhoging van het opleidingsbudget nodig met structureel € 65.000. Voor Gemeente Beesel zou een opleidingsbudget voor 2019, gebaseerd op de landelijke cijfers uitkomen op € 155.000.

Maatschappelijke verantwoord leren en werken (nadeel 13.000)

Om extra mogelijkheden te creëren en mensen kansen te bieden op werk bij de gemeente gaan we 1 arbeidsplaats invullen op basis van een traineeship per jaar. De extra kosten voor opleiding en begeleiding voor de gemeente ramen we op € 13.000 per jaar per kandidaat.

Formatie uitbreiding DIV (nadeel € 78.000)

De hier voorgestelde formatie-uitbreiding betreft expliciet een senior DIV medewerker op minimaal HBO niveau omdat de reeds ingerekende capaciteit en het werk- en denkniveau niet aansluit bij de opgaves die er op zaakgericht werken, DIV en archief liggen. De tijdelijke samenwerking op dit onderdeel met gemeente Peel & Maas heeft aangetoond dat meer capaciteit en expertise nodig is om uitvoering te kunnen geven aan een verbeterplan, verdere digitalisering en om vervolgens up to date te kunnen blijven.

Formatie uitbreiding Communicatie (neutraal € 78.000 in 2019 en € 39.000 in 2020)

Met verschillende grote projecten in het verschiep (duurzaamheid, LCW, transformatie sociaal domein etc.) en voor het verder borgen van Beesel als merk, is versterking nodig op communicatievlak. Vervolmaking en uitvoering is nodig van onze communicatievisie, website, inzet van social media en opstart van een vorm van intranet. Ook verdere verdieping in onze samenwerking met verenigingen, ondernemers en professionele partners vraagt om communicatiekracht. Door dit alles kunnen we onze dienstverlening nog meer in lijn brengen met de gedachten van 'Overheid 3.0'. Daarnaast willen wij als gemeente Beesel een rol van betekenis blijven spelen in onze regio. Daarbij hoort dat we ons op

inhoud en samenwerkingswijze profileren en laten horen, maar ook dat we letterlijk aanwezig zijn in regionale communicatienetwerken.

Vooralsnog is de insteek extra communicatiekracht aan te trekken voor de periode van max. 2 jaar in max. schaal 10. In totaal gaat het daarmee om € 78.000 per jaar. In te zetten van half 2018 tot en met de eerste helft van 2020.

De extra kracht werkt nauw samen met de andere 2 communicatiemedewerkers en komt tot onderlinge taakverdeling t.a.v. zaken als begeleiding en advisering bestuurders, grote projecten, perscommunicatie, bewonersparticipatietrajecten etc.

Additionele kosten i.v.m. uitbreiding formaties (nadeel € 25.000)

In deze begroting ramen we diverse uitbreiding van formaties. Deze uitbreidingen zijn structureel of incidenteel (projectmatig). In beide gevallen heeft de uitbreiding ook gevolg voor de indirecte personeelskosten. Denk hierbij aan licenties voor software, diveces, abonnementen etc. We ramen hiervoor een stelpost van € 25.000 structureel.

Formatie hoofd B&OO (voordeel € 80.000)

We vullen de vrijgekomen formatie voor hoofd B&OO niet in. Daarvoor in de plaatst zijn we gestart met zelfsturende teams. De resterende MT-leden geven coaching aan de zelfsturing. Eventuele externe ondersteuning voor de zelfsturing bekostigen we uit de reserve organisatie.

Het budget voor de formatie hoofd B&OO (€ 80.000) valt vrij.

Uitlenen personeel (voordeel € 50.000)

Op basis van ervaring in de afgelopen jaren ramen we € 50.000 aan inkomsten i.v.m. uitleen van personeel.

I&A (nadeel € 72.000 in 2019 en € 51.000 vanaf 2020)

Voor de onderhoud en abonnementen van softwareapplicaties ramen we in 2019 € 72.000 incidenteel bij en vanaf 2019 structureel € 51.000 structureel. Hieronder benoemen we de belangrijkste onderdelen:

-Voor de begroting 2019 – 2023 hebben we gekeken naar de werkelijke uitgaven van afgelopen jaren. Hierdoor hebben we diverse bedragen zowel naar boven als naar beneden bijgesteld. De reguliere uitgaven nemen toe door lopende contractuele verplichtingen. De onderliggende contracten kennen een clause die indexering mogelijk maakt. Waar nodig hebben wij de kosten hierop aangepast.

-Door de verdere digitalisering van de dienstverlening van onze organisatie, en de daarmee samenhangende eisen aan de onderliggende infrastructuur en software zijn hierop de exploitatiekosten aangepast.

-In het kader van de vernieuwing van de hardware infrastructuur op het gemeentehuis en de loods zijn in 2018 contracten vernieuwd. Hierbij zijn samenhangende exploitatiekosten voor de bijbehorende software bijgesteld en in lijn gebracht met de afschrijving op de nieuwe apparatuur.

Uitvoering Visie I&A (nadeel € 60.000)

Om enerzijds de uitgangspunten van Blij in Beesel te vertalen naar onze ambtelijke organisatie en ons gemeentehuis en anderzijds bij te blijven in de snel veranderende wereld van informatievoorziening en automatisering dient een inhaalslag te worden gemaakt. De telefooncentrale is aan vervanging toe, software dient verbeterd te worden, werknemers dienen te worden gefaciliteerd in de juiste devices om plaats en tijd onafhankelijk te kunnen werken en laagdrempelig bereikbaar te zijn. Onze digitale dienstverlening ligt achter maar is met name bij de jongere generaties in onze gemeente wel een behoefte. Op dit moment is een volledige inschatting van de kosten nog niet te maken in verband met een aantal nog te maken keuzes en snelheid van uitvoeren. Echter op basis van de nu beschikbare informatie schatten we de structurele extra lasten op € 60.000.

Visie op communicatie (nadeel € 30.000)

Om toekomstbestendig te zijn op het gebied van communicatie moeten we keuzes maken. Na aantreden van de nieuwe raad en het bestuur stellen we een visie op communicatie vast.

De visie is gebaseerd is op de visie "Blij in Beesel". We werken de visie uit op de verschillende beleidsterreinen van communicatie. Denk hierbij aan Interne communicatie, Online communicatie, Representatie, Merchandising/vermarkten gemeente Beesel en het persbeleid.

Willen we als organisatie/gemeente groeien en met de tijd meegaan en onszelf meer gaan profileren moet er ook budget zijn. We stellen daarom voor om het budget voor communicatie structureel op te hogen met € 30.000 naar € 85.000.

Index overige lasten (nadeel € 50.000 in 2020 oplopend naar € 150.000 in 2022)

Vanaf 2020 nemen we een jaarlijkse cumulatieve stelpost van € 50.000 op voor 2% index van de overige lasten. De overige lasten zijn in dit verband de lasten die niet samen hangen met het sociale domein en de salarissen. Voor het sociale domein (prog 2) en salarissen (overhead) ramen we index separaat.

Nieuw beleid

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Overhead				
Loonstijging autonoom + jaarlijks 2%	80	160	240	320
Uitbreiding opleidingsbudget	65	65	65	65
Uitbreiding budget communicatie i.h.k.v. BIB	30	30	30	30
Bel med B, DIV 36 uur	78	78	78	78
Bel med B, communicatie 36 uur, jaarschijf 2019 en helft 2020	78	39	0	0
Uitvoering visie I&A	60	60	60	60
Index overige lasten, 2% jaarlijks vanaf 2020	0	50	100	150
Aframen formatie afdelingshoofd B&OO	-80	-80	-80	-80
Stelpost uitlenen personeel	-50	-50	-50	-50
Additionle kosten i.v.m. uitbreiding formaties, oa licenties en devices	25	25	25	25
Overige mutaties < 25.000				
Overhead	25	31	31	31

Vennootschapsbelasting

Voor vennootschapsbelasting hebben we in deze begroting een stelpost van € 5.000 opgenomen.

Bedrag voor onvoorzien

In deze begroting hebben we geen bedrag voor onvoorzien opgenomen.

Mutaties Reserves

Bedragen x €1.000

Mutaties Reserves	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten				
1.1 Strategie	0	0	0	0
2.1 WMO Decentralisatie	0	0	0	0
2.2 Participatiewet Decentralisatie	0	0	0	0
2.3 Jeugdzorg Decentralisatie	0	0	0	0
2.4 Blijvend Voorzien	0	0	0	0
3.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
4.1 Recreatie en Toerisme	0	0	0	0
5.1 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
5.2 Onderwijs	0	0	0	0
5.3 Wonen en Leefomgeving	0	0	0	0
5.4 Middelen en bedrijfsvoering	2.437	0	0	0
7.0 Overhead	0	100	125	300
Totaal Lasten	2.437	100	125	300
Baten				
1.1 Strategie	0	0	0	0
2.1 WMO Decentralisatie	-80	-36	-36	-1
2.2 Participatiewet Decentralisatie	-113	-78	-78	0
2.3 Jeugdzorg Decentralisatie	-80	-40	0	0
2.4 Blijvend Voorzien	-33	-8	-8	-8
3.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
4.1 Recreatie en Toerisme	-115	-115	0	0
5.1 Openbare orde en veiligheid	-60	-66	-42	-47
5.2 Onderwijs	-163	-185	-179	-179
5.3 Wonen en Leefomgeving	-308	-78	-93	0
5.4 Middelen en bedrijfsvoering	-2.632	-157	-128	-128
7.0 Overhead	-105	-52	-1	0
Totaal Baten	-3.688	-815	-565	-364
Geraamd resultaat mutaties reserves	-1.251	-715	-440	-64

Vrijval reserve belegde gelden (neutraal € 2.437.000)

In 2019 verkopen we de laatste participatie / beleggingen. Hierdoor valt er € 2.437.000 vrij uit de reserve belegde gelden. We storten deze vrijval in de investeringsreserve. Dit is per saldo budget neutraal.

Toevoegingen aan de investeringsreserve

Vanaf 2020 storten we overschotten op de begroting in de investeringsreserve. In 2020 storten we € 100.000, in 2021 € 125.000 en in 2022 € 300.000.

Met deze stortingen compenseren we enigszins de geplande onttrekkingen uit de investeringsreserve tijdens de begrotingsperiode.

Nieuw beleid

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
10.2.1.Mutaties Reserves				
Project Welzijn 2019 tm 2021, dekking uit investeringsreserve	-35	-35	-35	0
Tijdelijke vervanging medewerker welzijn	-44	0	0	0
10.2.2.Mutaties Reserves				
Project kwaliteitsimpuls 2019 tm 2021, dekking uit investeringsreserve	-78	-78	-78	0
10.5.1.Mutaties Reserves				
Ad hoc infrastructurele maatregelen	-30	-30	0	0
10.5.3.Mutaties Reserves				
Budget implementatie omgevingswet	-25	0	0	0
Eenmalige bijdrage gezamenlijke VTH applicatie	-109	0	0	0
Omgevingswet / instrumenten, inhuur voor opstellen visie en ondersteuning op proces	-80	0	0	0
Project ruimtelijke ordening omgevingswet 2019 tm 2021, dekking uit de investeringsreserve	-78	-78	-78	0
10.7.0 Mutaties Reserves				
Bel med B, communicatie 36 uur, jaarschijf 2019 en helft 2020	-78	-39	0	0
Aanvulling investeringsreserve 2020 tm 2022	0	100	125	300
Overige mutaties < 25.000				
10.5.3.Mutaties Reserves	-16	0	0	0

Financiële positie

Begrotingsuitkomsten

De nu voorliggende begroting is voor 2019 tot en met 2022 sluitend.

2019	€	10.000
2020	€	19.000
2021	€	13.000
2022	€	14.000

Uitgangspunten begroting

De (meerjaren)begroting is tot stand gekomen rekening houdend met de volgende uitgangspunten:

- Voor de salarissen hebben een structurele stijging van 2% vanaf 2019 opgenomen;
- Voor de prijsindex hanteren we het uitgangspunt : 0% index, tenzij goede argumenten ten grondslag liggen aan een budgetverhoging als gevolg van prijsindex of een inhoudelijke wijziging van beleid. Daarnaast ramen we vanaf 2020 een stelpost van jaarlijks cumulatief € 50.000;
- Voor de loon-, prijs- en volume-index binnen het Sociaal Domein ramen we jaarlijks 2% indexering;
- De meerjarenraming gemeentefonds uit de meicirculaire 2018;
- Uitvoering van de meerjarige onderhouds- en investeringsplannen (o.a. wegen, verlichting, riolering, automatisering, gemeentelijke gebouwen, materieel brandweer, gemeentewerken, etc.);
- De (meerjarenbegroting) van alle gemeenschappelijke regelingen, waaronder de Veiligheidsregio Limburg-Noord, de Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling;
- 100% kostendekking beleidstaken reiniging en riolering.

Onvoorzien

In begroting hebben we geen post onvoorzien opgenomen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Een aantal baten en lasten hebben geen structureel karakter. Hieronder geven we deze baten en lasten (B/L) per programma weer. Dit overzicht is exclusief investeringen.

Bedragen x€ 1.000

Deel-progr.	Omschrijving	B/L	2019	2020	2021	2022	Dekking / Storting
2.1	Tijdelijke vervanging medw. Team Welzijn	L	44	0	0	0	Investeringsreserve
2.1	Project team Welzijn	L	35	35	35	0	Investeringsreserve
2.2	Project kwaliteitsimpuls Welzijn/WIZ	L	78	78	78	0	Investeringsreserve
2.2	Frictiekosten WAA	L	35	0	0	0	Res open einde regelingem SD
2.3	Transformatiekosten Jeugdzorg	L	80	40	0	0	Res projecten real. collectieve voorz.
2.4	Transitiebudget bibliotheek	L	25	0	0	0	Investeringsreserve
Totaal 2			297	153	113	0	
4.1	Actieprogr. Vrijtijdseconomie regio Noord Limburg	L	35	35	0	0	Investeringsreserve
4.1	Bijdrage Long Course Weekend	L	80	80	0	0	Investeringsreserve
Totaal 4			115	115	0	0	
5.1	Ad hoc infrastructurele maatregelen	L	30	30	0	0	Investeringsreserve
5.3	Bijdrage gezamenlijke VTH applicatie	L	109	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Invoering omgevingswet, bewustwording	L	25	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Invoering omgevingswet, instrumenten	L	80	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Project Ruimtelijke ordening Omgevingsweg	L	78	78	78	0	Investeringsreserve
5.4	Herpositionering klantenbalie	L	53	0	0	0	Reserve Organisatie
5.4	Overige incidentele lasten < € 25.000	L	31	15	15	0	Investeringsreserve
Totaal 5			406	123	93	0	
Overhead	Tijd. Formatie uitbreiding communicatie	L	78	39	0	0	Investeringsreserve
Overhead	Bovenform. medw onderhoudsdienst	L	26	0	0	0	
Overhead	Overige incidentele lasten < € 25.000	L	1	13	1	0	Investeringsreserve
Totaal overhead			105	52	1	0	
	Totaal		922	443	207	0	

Een nadere toelichting op de bovenstaande incidentele baten en lasten en de dekking van de incidentele lasten uit de reserves hebben we opgenomen in de betreffende programma's onder het kopje "Wat gaan we er voor doen?".

Structureel begrotingssaldo

Bedragen x€ 1.000

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Saldo baten en lasten (voor mutaties reserves)	1.241	696	427	50
Mutaties Reserves	1.251	716	440	64
Begrotingssaldo na bestemming	10	20	13	14
Waarvan incidentele baten en lasten	922	443	207	0
Incidentele dekking uit reserves	-922	-443	-207	0
Structureel begrotingssaldo	10	20	13	14

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In onderstaande tabel geven we een overzicht van alle structurele toevoegingen aan en onttrekkingen (T/O) uit de reserves.

Bedragen x€ 1.000

Deel- progr.	Omschrijving	T / O	2019	2020	2021	2022
2.1	Dekking kapitaallasten dagopvang 't Spick	O	1	1	1	1
2.4	Dekking kapitaallasten Solberg	O	6	6	6	6
2.4	Dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	O	2	2	2	2
Totaal 2			10	10	10	10
5.1	Dekking kapitaallasten herinr. Raadhuisplein	O	16	16	16	16
5.1	Dekking kapitaallasten vervanging openbare verlichting	O	13	13	13	13
5.1	Dekking kapitaallasten Verkeersmaatregelen	O	1	1	1	1
5.2	Dekking kapitaallasten uitbreiding basisschool Offenbeek	O	21	21	21	21
5.2	Dekking kapitaallasten noodlokalen basisschool Beesel	O	10	10	10	10
5.2	Dekking kapitaallasten uitbreiding basisschool Beesel	O	9	6	0	0
5.2	Dekking kapitaallasten Oppe Brick BC Broekhin	O	54	123	148	148
5.4	Dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	O	14	14	0	0
5.4	Dekking kapitaallasten verbouwing gemeentehuis	O	103	103	103	103
5.4	Dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis	O	20	20	20	20
5.4	Dekking kapitaallasten discussie installatie	O	2	2	2	2
5.4	Dekking kapitaallasten zonnepanelen 2014	O	3	3	3	3
Totaal 5			265	331	336	336
	Totaal		275	341	346	346

Conclusie financiële positie

De belangrijkste aspecten voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente zijn reservepositie, ruimte belastingpakket, belastingdruk en meerjarenperspectief. Daarnaast speelt een aantal specifieke, gemeentegebonden kenmerken een rol, zoals fysieke en sociale structuur, afschrijvingsbeleid en grondexploitatie.

We beoordelen de gemeente Beesel op de diverse aspecten als volgt:

* Reservepositie

Jaarlijks evalueren we de gemeentelijke reserves en voorzieningen. We kijken of de bestaande reserves en voorzieningen nog voldoen aan het BBV, of we ze kunnen samenvoegen of opheffen en of we nieuwe reserves of voorzieningen moeten vormen. Ook bekijken we of de hoogte van de reserves en voorzieningen toereikend is voor het doel waarvoor de reserve c.q. voorziening is gevormd.

We dekken incidentele lasten met incidentele middelen. Hierdoor ontlasten we onze meerjarenbegroting.

* Stand reserves en voorzieningen

De (meerjaren) stand van de reserves en voorzieningen is opgenomen in paragraaf A, Weerstandsvermogen en risicomangement.

* Ruimte belastingpakket

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en Lokale heffingen blijkt dat er ruimte zit bij de OZB, zeker als we als bovengrens het Limburgse gemiddelde nemen.

Het rioolrecht en de reinigingsrechten zijn 100% kostendekkend.

Voor de cijfers verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

* Belastingdruk

De belastingdruk voor een gemiddeld gezin stijgt in 2019 met 1,36% ten opzichte van 2018. We houden de voorzieningen voor de burger zoveel mogelijk op peil.

De belastingdruk in de gemeente Beesel ligt ver onder het gemiddelde van de Limburgse gemeenten.

Voor de toelichting op de cijfers verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

3 Bijlagen

3.1 Brondocumenten

Prog./ par.	Document	Datum vaststelling	Jaar van herijking
Kadernota's			
1	Blij in Beesel vandaag, morgen, overmorgen; visie van de gemeenschap	02-07-18	als er aanleiding voor is
2	Kadernota programma 2, maatschappelijke leefruimte	02-07-18	als er aanleiding voor is
3	Kadernota programma 3, ruimtelijke ontwikkeling	02-07-18	als er aanleiding voor is
4	Kadernota programma 4, recreatie en toerisme	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. A	Kadernota paragraaf A, Weerstandsvermogen en risicobeheersing	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. B	Kadernota paragraaf B, Onderhoud kapitaalgoederen	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. C	Kadernota paragraaf C, Financiering	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. D	Kadernota paragraaf D, Bedrijfsvoering	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. E	Kadernota paragraaf E, Verbonden partijen	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. F	Kadernota paragraaf F, Grondbeleid	02-07-18	als er aanleiding voor is
par. G	Kadernota paragraaf G, Lokale heffingen	02-07-18	als er aanleiding voor is
Beleidsnota's			
1	Evaluatie participatienota	05-10-15	als er aanleiding voor is
1	Regiovisie	23-04-12	als er aanleiding voor is
1	Euregiovisie 2014-2020	16-12-13	als er aanleiding voor is
1	Communicatiebeleid	26-05-14	als er aanleiding voor is
1	Visie op samenwerking 2012	17-12-12	2017
1	Collegeprogramma 2014-2018	12-05-14	2018
2.1	Vrijwilligersbeleid	21-11-11	2019
2.1	Kaderstellende nota decentralisatie extramurale zorg	06-05-13	als er aanleiding voor is

2.1	Beleidsplan en verordening WMO 2015	06-10-14	dec-17
2.1	Regionaal beleids- en afsprakenkader WMO 2016	07-03-16	dec-17
2.1	WMO beleidsplan 2013-2016 "We doen het gewoon samen"	30-09-13	dec-17
2.1	Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Beesel 2014	13-01-13	als er aanleiding voor is
2.1	Nadere regels en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Beesel 2015	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.1	Beleidsnota informele zorg 2014-2017	16-12-13	2019
2.1 tm 2.3	Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.1 tm 2.3	Kadernota decentralisaties	10-09-12	als er aanleiding voor is
2.2	Beleidsplan Participatiewet "Iedereen doet mee" en de verordening Participatiewet 2015	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.2	Beleidsregels Participatiewet en loonwaardemethodiek	15-06-15	als er aanleiding voor is
2.2	Schuldhelpverlening	04-02-13	als er aanleiding voor is
2.3	Beleidsnota kinderopvang o.g.v. een sociaal medische indicatie	31-01-11	als er aanleiding voor is
2.3	Peuterspeelzalenbeleid	23-04-12	sep-17
2.3	Regionaal beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015-2018	17-02-14	als er aanleiding voor is
2.3	Nadere regels en beleidsregels jeugdhulp gemeente Beesel 2016	27-06-16	als er aanleiding voor is
2.3	Calamiteitenprotocol jeugd Noord-Limburg	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.3	Integraal jeugdbeleid gemeente Beesel 2017 - 2020	19-12-16	als er aanleiding voor is
2.4	Lokaal gezondheidsbeleid	06-05-13	als er aanleiding voor is
2.4	Sport beleidsnota 2009-2017	25-01-10	dec-17
2.4	Archeologiebeleid en archeologische verwachtings- en beleidskaart	19-04-10	als er aanleiding voor is
2.4	Beschermd dorpsgezicht Beesel	21-12-09	als er aanleiding voor is
2.4	Monumentencommissie gemeente Beesel 2009	16-03-09	als er aanleiding voor is

2.4	Kunst-en cultuurnota	10-07-17	als er aanleiding voor is
2.4	Meerjarig beleidskader bibliotheek 2017-2020 - kaders en uitgangspunten	27-03-17	2020
2.4	Kaders subsidiering muziekonderwijs	17-02-14	als er aanleiding voor is
2.4	Nota inventarisatie en vervanging speeltoestellen	14-09-09	als er aanleiding voor is
3	Structuurvisie	12-09-11	als er aanleiding voor is
3	Bestemmingsplan bebouwde gebieden	15-12-14	2024
3	Bestemmingsplan Buitengebied	24-06-13	2023
3	Bestemmingsplan reparatieplan buitengebied Beesel	13-07-15	2023
3	Bestemmingsplan Drakenrijk	17-03-08	2018
3	Beleidsregel gemeentelijk kwaliteitsmenu wonen buitengebied	02-09-13	als er aanleiding voor is
3	Herziening exploitatieopzetten grondbedrijf 2016	12-12-16	jaarlijks
3	Bestemmingsplan Molenveld-Zuid en naamswijziging naar Oppe Brik	06-10-14	2024
3	Beeldkwaliteitsplan Oppe Brik & VO	25-08-14	2024
3	Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 & PlanMER	17-02-14	geen
3	Gebiedsvisie Witte Stein	10-09-12	n.v.t.
3	Planschadeverordening 2008 - WIJZIGING	08-07-13	als er aanleiding voor is
3	Beleidsregel hoogzitten	07-04-08	als er aanleiding voor is
3	Beleidsregel huisvesting van seizoenarbeiders bij agrarische bedrijven	29-08-05	als er aanleiding voor is
3	Stedenbouwkundige Visie centrum Beesel	05-09-11	n.v.t.
3	Afwegingskader woninglocaties en woningbouwinitiatieven	06-02-17	als er aanleiding voor is
3	Voorzienbaarheid bestemmingsplanwijziging deprogrammeren woningbouwlocaties	06-06-17	2024
3	Regionale structuurvisie wonen Noord- Limburg	07-03-16	als er aanleiding voor is
4	Evenementenbeleid	31-03-16	als er aanleiding voor is
4	Beleidsvisie recreatie en toerisme	17-02-14	2018
4	Beleidsregel verblijfsrecreatie	01-01-08	als er aanleiding voor is

5.1	Coffeeshop- en Damoclesbeleid Beesel	09-07-12	als er aanleiding voor is
5.1	Drugsbeleid Beesel 2012	08-10-12	als er aanleiding voor is
5.1	Integraal alcohol- en drugsbeleid voor jongeren in Beesel 2013-2016	03-06-13	als er aanleiding voor is
5.1	Gewijzigde drank- en horecawet	30-09-13	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsregel paracommerciële horecabedrijven	22-11-04	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsnota Openbare Verlichting 2016-2023	14-03-16	2023
5.1	Externe veiligheid	06-06-11	als er aanleiding voor is
5.1	Integraal handhavingsbeleid 2012	18-06-12	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsplan veiligheidsregio	07-12-15	als er aanleiding voor is
5.1	Integraal veiligheidsplan gemeente Beesel 2015-2018	15-12-14	2018
5.1	Preventie-activiteitenplan gemeente Beesel 2003	23-06-03	als er aanleiding voor is
5.2	Huisvestingsprogramma scholen 2014	07-10-13	jaarlijks
5.2	Beleidsnota VVE 2010-2014	25-10-10	als er aanleiding voor is
5.3	Bomenbeleidsplan en bomenverordening	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Visie begraafplaatsen	09-05-16	als er aanleiding voor is
5.3	Kaderstellende notitie vermindering restafval	10-10-16	als er aanleiding voor is
5.3	Wegen beheerplan 2017-2021	20-06-16	als er aanleiding voor is
5.3	GVVP 2012-2015	19-12-11	2017
5.3	Mobiliteitsfonds / parkeerbijdrageregeling	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel legionellapreventie	13-02-06	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel stookruimten (geheel of gedeeltelijk) onder maaiveld	14-11-05	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsnota standplaatsenbeleid gemeente Beesel	29-06-05	als er aanleiding voor

			is
5.3	Regionale detailhandelsvisie Noord-Limburg (POL)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Werklocaties bedrijventerreinen (visie bedrijfsterreinen Noord-Limburg)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Werklocaties kantoren (regionale visie kantoren Noord-Limburg)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsnota bodembeheer Regio Maas & Roer, gedeelte Beesel	04-07-11	2021
5.3	Duurzaamheidsbeleid	04-02-13	als er aanleiding voor is
5.3	Duurzaamheidsinvesteringsplan	06-05-13	als er aanleiding voor is
5.3	Energiestrategie	30-09-13	als er aanleiding voor is
5.3	Aanwijzingsbesluit woonschepenligplaatsen i.h.k.v. de Huisvestingswet	19-09-05	als er aanleiding voor is
5.3	Woningbouwkader 2012-2020	19-12-11	als er aanleiding voor is
5.3	Geluidbeleid 2011-2015	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.3	Landschapsontwikkelingsplan	19-03-12	als er aanleiding voor is
5.3	Structuurvisie Leewen-de Weerd	17-05-10	n.v.t.
5.3	Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2013-2017	16-12-13	2017
5.3	Beleidsnotitie inzameling huishoudelijke afvalstoffen	25-11-13	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel tijdelijke huisvesting (bij -verbouwing- woning op eigen erf)	05-02-01	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel erfafscheidingen	24-10-05	als er aanleiding voor is
5.3	Welstandsnota	11-04-11	als er aanleiding voor is
5.3	Welstandsbeleid	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Reclamebeleid Beesel 2008	25-02-08	als er aanleiding voor is
5.3	Wegenlegger	06-10-14	als er aanleiding voor is

5.3	Beleidsregel plaatsing zendmasten	06-09-07	als er aanleiding voor is
5.4	Reglement Burgerlijke Stand	07-05-12	als er aanleiding voor is
5.4	Reglement van Orde Gemeenteraad	06-06-11	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening elektronische bekendmaking	04-02-13	2017
5.4	verordening regeling behandeling bezwaarschriften	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.4	delegatieverordening	24-06-05	2017
5.4	Reglement van orde voor B&W	16-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Nota Inkoopbeleid	09-09-13	als er aanleiding voor is
5.4	Strategisch reservebeleid	26-05-14	als er aanleiding voor is
5.4	Kaders investeringsreserve	23-06-14	als er aanleiding voor is
5.4	Invorderings- en kwijtscheldingsregelingen gemeentelijke belastingen	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2006	20-11-06	als er aanleiding voor is
5.4	Nota activa en afschrijving	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Wet markt en overheid	02-03-15	als er aanleiding voor is
5.4	Achtervang herfinanciering leningen Woongood 2-Duizend	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening forensenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief forensenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening hondenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief hondenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening lijkbezorgingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief lijkbezorgingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is

5.4	Verordening onroerende zaakbelastingen Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven onroerende zaakbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening reinigingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven reinigingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening rioolaansluitrecht Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven rioolaansluitrecht Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening rioolheffing Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief rioolheffing Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening toeristenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief toeristenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening dienstverlening aan derden Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven dienstverlening aan derden Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
par. D	Telewerkregeling	10-01-11	als er aanleiding voor is
par. D	Verordening interne klachtbehandeling	26-05-14	als er aanleiding voor is

Uitvoeringsnota's

2.1	Regeling persoonsgebonden budget (pgb)	15-12-14	als er aanleiding voor is
2.1	Vaststellen basistarieven hulp bij huishouding	17-12-12	als er aanleiding voor is
2.1	Kwaliteitseisen tbv opdrachtgeven in het sociaal domein	26-05-14	als er aanleiding voor is
2.1	Meldcode huiselijk geweld	16-06-14	als er aanleiding voor is
2.1	Uitvoeringsregeling informele zorg 2014-2015	22-09-14	als er aanleiding voor is

2.3	Subsidieregeling Jong in Beesel	09-09-13	als er aanleiding voor is
2.3	Samenwerkingsafspraken en privacyreglement lokaal zorgnetwerk / jeugdnetwerk gemeente Beesel	24-03-14	als er aanleiding voor is
2.3	Afspraken gemeenten regio Noord-Limburg over functies bureau Jeugdzorg 2015	24-03-14	als er aanleiding voor is
2.3	Uitvoeringsplan jeugdhulp gemeente Beesel 2016	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.3	Samenwerkingsconvenant Verwijsindex Noord- en Midden Limburg	27-10-14	als er aanleiding voor is
2.3	Mandaatverlening invoering Nieuwe Jeugdwet	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregel investeringssubsidies	09-01-12	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregels overgangsregelingen subsidie	19-01-12	als er aanleiding voor is
2.4	Subsidieregeling sociale verrijking	08-12-14	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregel subsidie legeskosten omgevingsvergunning	27-10-14	als er aanleiding voor is
2.4	Meerjaren onderhoudsprogramma buitensportaccommodaties 2014-2034	24-02-14	2019
3	Hinder van houtkachels / open haarden	10-03-14	als er aanleiding voor is
4	Gemeenschappelijke regeling Grenspark Maas-Swalm-Nette	14-03-16	als er aanleiding voor is
5.1	Uitvoeringsplan integraal alcohol en drugsbeleid voor jongeren in Beesel 2015- 2016	16-03-15	als er aanleiding voor is
5.1	Handhavings- en sanctiekader Drink- en horecawet	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.1	Samenwerkingsconvenant en aanwijzingsbesluit BOA Noord- en Midden Limburg	29-09-14	als er aanleiding voor is
5.1	Gladheidsbestrijdingsplan 2016/2021	11-07-16	als er aanleiding voor is
5.1	Dekkingsplan brandweer	16-12-13	als er aanleiding voor is
5.3	Bosbeheerplan gemeente Beesel 2014-2019	20-01-14	2019
5.3	Horecahandhaving	06-02-12	als er aanleiding voor is

5.3	Beleidsregel kamerverhuur	16-01-12	als er aanleiding voor is
5.3	Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2011 (actualisatie)	24-08-15	als er aanleiding voor is
5.3	Aanwijzingsbesluit van categorieën waarin geen vvgb Wabo is vereist	18-10-10	als er aanleiding voor is
5.3	Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2016 (HUP)	25-04-16	jaarlijks
5.4	Verordening Basisregistratie Personen (BRP)	06-10-14	als er aanleiding voor is
5.4	Functioneringsgesprekken burgemeester en gemeenteraad	12-09-11	als er aanleiding voor is
5.4	Gedragscode voor de leden van de raad & fractievoorzitters (inclusief richtlijn handelswijze bij vermoed overtreden gedragscode)	29-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Papierloos vergaderen	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	regeling outplacement gewezen wethouders	25-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Beleid Mobile Device Security	24-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	Piketregeling intern Oranjekolom	06-07-05	als er aanleiding voor is
5.4	Beleidsregel gevonden en verloren voorwerpen	18-03-13	als er aanleiding voor is
5.4	Nota reserves en voorzieningen	12-12-16	jaarlijks
5.4	Werkkostenregeling	10-01-11	als er aanleiding voor is
5.4	Controleprotocol en normenkader 2016	12-12-16	jaarlijks
5.4	Treasury statuut	14-03-16	als er aanleiding voor is
par. B	Onderhoudsplannen gemeentelijke gebouwen 2014	14-07-14	3-jaarlijks
par. D	Informatiebeveiligingsplan & privacybeleid	27-06-16	jaarlijks
par. D	Aggressieprotocol	4-11-13	2018
par. D	Melden vermoeden van misstanden	05-07-17	als er aanleiding voor is
par. D	Gedragscode ambtenaren	28-10-13	als er aanleiding voor is
par. D	Archiefverordening	29-10-12	als er aanleiding voor is

par. D	Mandaat- en delegatieregister	09-01-17	als er aanleiding voor is
par. D	Dereguleringsbesluit mandaten P&O	05-07-05	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling lokale regeling studiefaciliteiten	07-07-05	als er aanleiding voor is
par. D	Piketdienstregeling OHD	01-01-12	als er aanleiding voor is
par. D	Rechtspositieregeling Buitengewoon Ambtenaar Burgerlijke Stand	30-06-05	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling functiewaardering	02-07-12	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling functioneringsgesprekken	25-06-05	als er aanleiding voor is
par. D	Werktijdenregeling	30-03-09	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling werving en selectie	28-10-2013	als er aanleiding voor is

3.2 Geprognotiseerde balans en EMU-saldo

Geprognotiseerde balans

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.325	6.277	6.110	5.942	5.775
Totaal immateriële vaste activa	4.325	6.277	6.110	5.942	5.775
- Investerings met economisch nut	11.537	10.921	10.341	9.786	9.262
- inv. met ec. nut waarvoor heffing mogelijk is	4.141	3.764	3.402	3.049	2.717
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	1.315	1.028	987	947	906
Totaal materiële vaste activa	16.994	15.713	14.731	13.782	12.886
Kapitaalverstrekkingen aan:					
- Deelnemingen	300	300	300	300	300
Leningen aan:					
- Woningbouwcoöperaties	101	82	63	43	22
Overige langlopende leningen	1.009	1.008	1.007	1.006	1.005
Overige uitzettingen > 1 jaar	4.890	1.790	1.790	1.790	1.790
Totaal financiële vaste activa	6.300	3.180	3.160	3.139	3.117
Totaal Vaste Activa	27.619	25.171	24.001	22.864	21.777
Vorraden					
- Onderhanden werk, waaronder GREX	1.618	1.227	0	0	0
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0
Uitzettingen looptijd < 1 jaar					
- Vorderingen op openbare lichamen	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	3.955	3.496	5.063	5.801	6.912
- Overige vorderingen	945	945	945	945	945
Liquide middelen					
- Banksaldi	204	204	204	204	204
- Kassaldi	4	4	4	4	4
Overlopende activa					
- nto voorschotbedragen door voorfinanciering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel					
* Het Rijk	221	221	221	221	221
* Overige Nederlandse overheidslichamen	409	409	409	409	409
- overige nto bedragen en vooruitbet. Bedragen	210	210	210	210	210
Totaal vlottende activa	9.216	8.366	8.706	9.444	10.555
Totaal Activa	36.835	33.537	32.707	32.307	32.332

PASSIVA	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene Reserve	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Bestemmingsreserves	21.874	18.622	17.804	17.262	17.101
Totaal Reserves	23.774	20.522	19.704	19.162	19.001
Resultaat	0	0	0	0	0
Totaal Eigen Vermogen	23.774	20.522	19.704	19.162	19.001
Voorzieningen	8.192	8.336	8.513	8.818	9.166
- Onderhandse leningen					
- Binnenlandse banken en ov. Fin. Instellingen	667	507	346	185	22
- Openbare lichamen	57	28	0	0	0
- Overige binnenlandse sectoren	75	75	75	75	75
Totaal vaste schulden	799	610	421	260	97
Totaal vaste passiva	32.766	29.468	28.638	28.238	28.263
Overige Schulden	2.342	2.342	2.342	2.342	2.342
Totaal netto-vlottende schulden	2.342	2.342	2.342	2.342	2.342
Verplichtingen	1.677	1.677	1.677	1.677	1.677
Voorschotten					
- Het rijk	50	50	50	50	50
Vooruitontvangen bedragen	0	0	0	0	0
Totaal overlopende Passiva	1.727	1.727	1.727	1.727	1.727
Totaal vlottende passiva	4.069	4.069	4.069	4.069	4.069
Totaal Passiva	36.835	33.537	32.707	32.307	32.332

Borgstellingen / Garantstellingen	49.551	49.458	49.365	49.271	49.271
-----------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

EMU-saldo

Bedragen x € 1.000

	2018	2019	2020	2021	2022
1 Explotatiesaldo voor toevoeging aan cq. onttrekking uit reserves	-718	-1.241	-696	-427	-50
2 Afschrijving ten laste van exploitatie	1.056	1.184	1.205	1.213	1.194
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van exploitatie	835	678	658	678	613
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.748	3.453	583	464	978
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4					
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
a Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)					
b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa op exploitatie					
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)					
8 Baten bouwgrondexploitatie					
a Baten voor zover transactie niet op de exploitatie verantwoord					
b Op de exploitatie verantwoorde boekwinst op verkoop grond					
9 Lasten balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	478	516	512	399	292
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (incl. fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten					
11 Verkoop van effecten:					
a Gaat u effecten verkopen ja/nee	nee	nee	nee	nee	nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie					
Berekend EMU-saldo	-4.053	-3.349	72	601	486

3.3 Staat van Reserves en voorzieningen

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2017	Vermeer- deringen 2018	Verminde- ringen 2018	Saldo op 31-12-2018
	Rubriek A: Reserves Algemene dienst				
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	292.618	0	292.618	0
	SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE	2.192.618	0	292.618	1.900.000
	Rubriek B: Bestemmingsreserves				
30020	Investeringsreserve	14.869.594	636.543	6.977.552	8.528.585
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	44.998	0	2.007	42.991
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	267.984	0	15.764	252.220
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	0	30.000	0	30.000
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.355.770	0	103.088	1.252.682
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	42.613	0	14.204	28.409
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	6.051	0	6.051	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	163.791	0	19.813	143.977
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	16.701	0	2.039	14.662
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	178.864	0	20.641	158.223
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	71.747	0	10.250	61.497
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	23.201	0	8.700	14.500
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	236.816	0	6.275	230.542
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	570.022	50.848	165.777	455.093
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	71.023	0	2.631	68.392
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.343.092	0	46.000	1.297.092
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	2.436.908	0	0	2.436.908
30066	Reserve Organisatie	298.326	0	75.000	223.326
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	47.556	0	1.250	46.306
30079	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	136.850	122.538	6.842	252.545
30080	Reserve dek kaplst verb onderwijs Oppe Brik	0	6.037.648	0	6.037.648
	SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	22.480.619	6.877.577	7.483.884	21.874.312
	TOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGSRESERVES	24.673.237	6.877.577	7.776.502	23.774.312

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2018	Vermeerde- ringen 2019	Verminde- ringen 2019	Saldo op 31-12-2019
	Rubriek A: Reserves Algemene dienst				
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
	SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE	1.900.000	0	0	1.900.000
	Rubriek B: Bestemmingsreserves				
30020	Investeringsreserve	8.528.585	2.436.908	2.783.439	8.182.054
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	42.991	0	2.007	40.984
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	252.220	0	15.764	236.456
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	30.000	0	1.000	29.000
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.252.682	0	103.088	1.149.594
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	28.409	0	14.204	14.205
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	143.977	0	19.813	124.164
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	14.662	0	2.039	12.623
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	158.223	0	20.641	137.581
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	61.497	0	10.250	51.248
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	14.500	0	8.700	5.800
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	230.542	0	6.275	224.267
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	455.093	0	106.360	348.733
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	68.392	0	2.631	65.762
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.297.092	0	35.000	1.262.092
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	2.436.908	0	2.436.908	0
30066	Reserve Organisatie	223.326	0	53.000	170.326
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	46.306	0	1.250	45.055
30079	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	252.545	0	12.969	239.576
30080	Reserve dek kaplst verb onderwijs Oppe Brik	6.037.648	0	53.961	5.983.687
	SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	21.874.312	2.436.908	5.689.299	18.621.921
	TOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGSRESERVES	23.774.312	2.436.908	5.689.299	20.521.921

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2019	Vermeerde- ringen 2020	Verminde- ringen 2020	Saldo op 31-12-2020
	Rubriek A: Reserves Algemene dienst				
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
	SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE	1.900.000	0	0	1.900.000
	Rubriek B: Bestemmingsreserves				
30020	Investeringsreserve	8.182.054	100.000	520.094	7.761.960
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	40.984	0	2.007	38.977
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	236.456	0	15.764	220.692
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	29.000	0	1.000	28.000
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.149.594	0	103.088	1.046.506
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	14.205	0	14.205	0
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	124.164	0	19.813	104.351
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	12.623	0	2.039	10.583
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	137.581	0	20.641	116.940
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	51.248	0	10.250	40.998
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	5.800	0	5.800	0
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	224.267	0	6.275	217.993
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	348.733	0	56.705	292.028
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	65.762	0	2.631	63.131
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.262.092	0	0	1.262.092
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	0	0	0	0
30066	Reserve Organisatie	170.326	0	0	170.326
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	45.055	0	1.250	43.805
30079	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	239.576	0	12.969	226.606
30080	Reserve dek kaplst verb onderwijs Oppe Brik	5.983.687	0	123.395	5.860.292
	SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	18.621.921	100.000	917.926	17.803.995
	TOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGSRESERVES	20.521.921	100.000	917.926	19.703.995

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2020	Vermeerde- ringen 2021	Verminde- ringen 2021	Saldo op 31-12-2021
	Rubriek A: Reserves Algemene dienst				
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
	SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE	1.900.000	0	0	1.900.000
	Rubriek B: Bestemmingsreserves				
30020	Investeringsreserve	7.761.960	125.000	321.282	7.565.678
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	38.977	0	2.007	36.971
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	220.692	0	15.764	204.928
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	28.000	0	1.000	27.000
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.046.506	0	103.088	943.418
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	0	0	0	0
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	104.351	0	19.813	84.538
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	10.583	0	2.039	8.544
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	116.940	0	20.641	96.298
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	40.998	0	10.250	30.749
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	0	0	0	0
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	217.993	0	6.275	211.718
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	292.028	0	0	292.028
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	63.131	0	2.631	60.501
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.262.092	0	0	1.262.092
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	0	0	0	0
30066	Reserve Organisatie	170.326	0	0	170.326
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	43.805	0	1.250	42.554
30079	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	226.606	0	12.969	213.637
30080	Reserve dek kaplst verb onderwijs Oppe Brik	5.860.292	0	148.419	5.711.873
	SUBTOTAAL BESTEMMINGRESERVES	17.803.995	125.000	667.428	17.261.567
	TOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGRESERVES	19.703.995	125.000	667.428	19.161.567

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2021	Vermeerde- ringen 2022	Verminde- ringen 2022	Saldo op 31-12-2022
	Rubriek A: Reserves Algemene dienst				
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
	SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE	1.900.000	0	0	1.900.000
	Rubriek B: Bestemmingsreserves				
30020	Investeringsreserve	7.565.678	300.000	114.282	7.751.396
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	36.971	0	2.007	34.964
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	204.928	0	15.764	189.165
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	27.000	0	1.000	26.000
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	943.418	0	103.088	840.331
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	0	0	0	0
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	84.538	0	19.813	64.725
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	8.544	0	2.039	6.505
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	96.298	0	20.641	75.657
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	30.749	0	10.250	20.499
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	0	0	0	0
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	211.718	0	6.275	205.444
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	292.028	0	0	292.028
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	60.501	0	2.631	57.870
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.262.092	0	0	1.262.092
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	0	0	0	0
30066	Reserve Organisatie	170.326	0	0	170.326
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	42.554	0	1.250	41.304
30079	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	213.637	0	12.969	200.667
30080	Reserve dek kaplst verb onderwijs Oppe Brik	5.711.873	0	148.419	5.563.453
	SUBTOTAAL BESTEMMINGRESERVES	17.261.567	300.000	460.428	17.101.139
	TOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGRESERVES	19.161.567	300.000	460.428	19.001.139

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2017	Vermeerderingen 2018	Verminderings 2018	Saldo op 31-12-2018
	Rubriek C: Voorzieningen				
	Voorzieningen voor onderhoud				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	17.473	200	0	17.673
40003	Onderhoud gemeentehuis	264.537	47.100	0	311.637
40004	Onderhoud sporthal De Schans	460.354	44.800	81.431	423.723
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	115.678	2.650	20.341	97.987
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	80.973	3.450	24.528	59.895
40005	Onderhoud brandweergarage	60.362	4.700	2.050	63.012
40007	Onderhoud gemeenteloods	125.976	11.400	6.829	130.547
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	7.975	700	165	8.510
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	121.337	35.400	7.902	148.835
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	37.620	17.200	25.500	29.320
40015	Onderhoud kunstwerken	19.673	2.777	20.500	1.950
40017	Onderhoud wegen	185.811	230.000	182.000	233.811
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	71.187	26.400	16.510	81.077
40020	Onderhoud Vleermuistoren	400	400	264	536
	Egalisatievoorzieningen				
42011	Afvalstoffenheffing	925.960	74.834	343.668	657.126
42012	Rioolrecht	3.999.052	253.729	454	4.252.327
	Diversen				
41001	Pensioenen wethouders	1.697.164	67.000	89.875	1.674.289
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.191.534	822.740	822.017	8.192.257
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	0	0	0	0
	SUB-TOTAAL	0	0	0	0
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.191.534	822.740	822.017	8.192.257

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2018	Vermeerderingen 2019	Verminderings 2019	Saldo op 31-12-2019
	Rubriek C: Voorzieningen				
	Voorzieningen voor onderhoud				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	17.673	200	0	17.873
40003	Onderhoud gemeentehuis	311.637	47.100	1.873	356.864
40004	Onderhoud sporthal De Schans	423.723	44.800	10.078	458.445
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	97.987	2.650	12.679	87.958
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	59.895	3.450	330	63.015
40005	Onderhoud brandweergarage	63.012	4.700	1.810	65.902
40007	Onderhoud gemeenteloods	130.547	11.400	2.108	139.839
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	8.510	700	337	8.873
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	148.835	35.400	58.662	125.573
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	29.320	17.200	12.250	34.270
40015	Onderhoud kunstwerken	1.950	2.777	0	4.727
40017	Onderhoud wegen	233.811	255.000	388.750	100.061
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	81.077	26.400	27.343	80.134
40020	Onderhoud Vleermuistoren	536	400	264	672
	Egalisatievoorzieningen				
42011	Afvalstoffenheffing	657.126	11.099	0	668.225
42012	Rioolrecht	4.252.327	156.920	0	4.409.247
	Diversen				
41001	Pensioenen wethouders	1.674.289	40.000	0	1.714.289
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.192.257	660.196	516.484	8.335.969
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	0	0	0	0
	SUB-TOTAAL	0	0	0	0
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.192.257	660.196	516.484	8.335.969

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2019	Vermeerderingen 2020	Verminderingen 2020	Saldo op 31-12-2020
	Rubriek C: Voorzieningen				
	Voorzieningen voor onderhoud				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	17.873	200	0	18.073
40003	Onderhoud gemeentehuis	356.864	47.100	0	403.964
40004	Onderhoud sporthal De Schans	458.445	44.800	64.159	439.086
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	87.958	2.650	1.749	88.859
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	63.015	3.450	10.588	55.877
40005	Onderhoud brandweergarage	65.902	4.700	2.466	68.136
40007	Onderhoud gemeenteloods	139.839	11.400	8.217	143.022
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	8.873	700	165	9.408
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	125.573	35.400	37.992	122.981
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	34.270	17.200	14.750	36.720
40015	Onderhoud kunstwerken	4.727	2.777	0	7.504
40017	Onderhoud wegen	100.061	255.000	336.000	19.061
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	80.134	26.400	35.475	71.059
40020	Onderhoud Vleermuistoren	672	400	264	808
	Egalisatievoorzieningen				
42011	Afvalstoffenheffing	668.225	53.214	0	721.439
42012	Rioolrecht	4.409.247	143.082	0	4.552.329
	Diversen				
41001	Pensioenen wethouders	1.714.289	40.000	0	1.754.289
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.335.969	688.473	511.825	8.512.617
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	0	0	0	0
	SUB-TOTAAL	0	0	0	0
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.335.969	688.473	511.825	8.512.617

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2020	Vermeerderingen 2021	Verminderings 2021	Saldo op 31-12-2021
	Rubriek C: Voorzieningen				
	Voorzieningen voor onderhoud				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	18.073	200	0	18.273
40003	Onderhoud gemeentehuis	403.964	47.100	0	451.064
40004	Onderhoud sporthal De Schans	439.086	44.800	16.229	467.657
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	88.859	2.650	908	90.601
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	55.877	3.450	6.909	52.418
40005	Onderhoud brandweergarage	68.136	4.700	2.536	70.300
40007	Onderhoud gemeenteloods	143.022	11.400	2.878	151.544
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	9.408	700	165	9.943
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	122.981	35.400	71.736	86.645
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	36.720	17.200	17.000	36.920
40015	Onderhoud kunstwerken	7.504	2.777	0	10.281
40017	Onderhoud wegen	19.061	255.000	270.000	4.061
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	71.059	18.900	10.175	79.784
40020	Onderhoud Vleermuistoren	808	400	264	944
	Egalisatievoorzieningen				
42011	Afvalstoffenheffing	721.439	51.236	0	772.675
42012	Rioolrecht	4.552.329	167.907	0	4.720.236
	Diversen				
41001	Pensioenen wethouders	1.754.289	40.000	0	1.794.289
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.512.617	703.820	398.800	8.817.637
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	0	0	0	0
	SUB-TOTAAL	0	0	0	0
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.512.617	703.820	398.800	8.817.637

	Naam reserve/voorziening	Saldo op 31-12-2021	Vermeerderingen 2022	Verminderings 2022	Saldo op 31-12-2022
	Rubriek C: Voorzieningen				
	Voorzieningen voor onderhoud				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	18.273	200	3.751	14.722
40003	Onderhoud gemeentehuis	451.064	47.100	20.213	477.951
40004	Onderhoud sporthal De Schans	467.657	44.800	119.764	392.693
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	90.601	2.650	27.240	66.011
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	52.418	3.450	1.494	54.374
40005	Onderhoud brandweergarage	70.300	4.700	4.281	70.719
40007	Onderhoud gemeenteloods	151.544	11.400	60.182	102.762
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	9.943	700	165	10.478
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	86.645	35.400	32.152	89.893
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	36.920	17.200	10.000	44.120
40015	Onderhoud kunstwerken	10.281	2.777	0	13.058
40017	Onderhoud wegen	4.061	255.000	0	259.061
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	79.784	18.900	12.964	85.720
40020	Onderhoud Vleermuistoren	944	400	264	1.080
	Egalisatievoorzieningen				
42011	Afvalstoffenheffing	772.675	45.770	0	818.445
42012	Rioolrecht	4.720.236	110.022	0	4.830.258
	Diversen				
41001	Pensioenen wethouders	1.794.289	40.000	0	1.834.289
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.817.637	640.469	292.470	9.165.636
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	0	0	0	0
	SUB-TOTAAL	0	0	0	0
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.817.637	640.469	292.470	9.165.636

Investeringsreserve Begroting 2019-2022

Saldo 31-12-2018	8.528.585
BIJ:	
Storting vrijval belegde gelden	2.436.908
AF:	
<i>Conform B18</i>	
Vervanging lichtmasten 2019	-119.561
Aanleg glasvezel	-15.000
Medewerker onderhoudsdienst bovenformatief	-26.161
Ipads Raad	-500
Actieprogramma vrijetijdseconomie regio Noord Limburg	-35.000
<i>Concept B19</i>	
Transitiebudget bibliotheek (incidenteel in 2018/2019)	-24.805
Infrastructurele maatregelen, ad hoc	-30.000
Bijdrage gezamenlijke VTH applicatie	-108.600
Tijdelijke vervanging medewerkster team Welzijn	-44.000
Invoering omgevingswet, bewustwording	-25.000
Omgevingswet / instrumenten	-80.000
Tijdelijke formatie uitbreiding communicatie	-78.000
Bijdrage Long Course weekend	-80.000
Project Ruimtelijke Ordening Omgevingswet 2019 tm 2021	-78.000
Project kwaliteitsimpuls Welzijn / WIZ 2019 tm 2021	-78.000
Project Welzijn 2019 tm 2021	-35.000
Vervanging bomen	-16.000
<i>Labeling binnen I-reserve</i>	
Duurzaamheidsmaatregelen (vanuit Rekeningsaldo 2015)	-109.812
Duurzaamheid, IBP opgave 1 en 2	-1.000.000
Gemeenschapsinitiatieven	-500.000
Projecten Landschapsontwikkelingsplan (LOP)	-300.000
	<u>-346.531</u>
Saldo 31-12-2019	8.182.054
BIJ:	
Aanvulling investeringsreserve	100.000
AF:	
<i>Conform B18</i>	
Vervanging lichtmasten 2020	-117.094
Doelmatigheid/doeltreffendheidsonderzoeken (art. 213a Gemeentewet)	-15.000
Ipads Raad	-1.000
Ipads beleidsmedewerkers	-12.000
Actieprogramma vrijetijdseconomie regio N Limburg	-35.000
Long Course weekend (triatlon)	-80.000
<i>Concept B19</i>	
Infrastructurele maatregelen, ad hoc	-30.000
Tijdelijke formatie uitbreiding communicatie	-39.000
Project Ruimtelijke Ordening Omgevingswet 2019 tm 2021	-78.000
Project kwaliteitsimpuls Welzijn / WIZ 2019 tm 2021	-78.000
Project Welzijn 2019 tm 2021	-35.000
	<u>-420.094</u>
Saldo 31-12-2020	7.761.960

BIJ:

Aanvulling investeringsreserve	125.000	
AF:		
<i>Conform B18</i>		
Vervanging lichtmasten 2021	-114.282	
Ipads Raad	-1.000	
Actualisatie Bodemkwaliteitskaart	-15.000	
 <i>Concept B19</i>		
<i>Project Ruimtelijke Ordening Omgevingswet 2019 tm 2021</i>	-78.000	
<i>Project kwaliteitsimpuls Welzijn / WIZ 2019 tm 2021</i>	-78.000	
<i>Project Welzijn 2019 tm 2021</i>	-35.000	
		<u>-196.282</u>
Saldo 31-12-2021		<u>7.565.678</u>
BIJ:		
Aanvulling investeringsreserve	300.000	
AF:		
<i>Conform B18</i>		
Vervanging lichtmasten 2022	-114.282	
 <i>Concept B19</i>		
		<u>185.718</u>
Saldo 31-12-2022		<u>7.751.396</u>

3.4 Beleidsindicatoren

	Beesel	
1	Formatie Fte per 1.000 inwoners [B2019]	8
2	Bezetting Fte per 1.000 inwoners [B2019]	7,4
3	Apparaatskosten Kosten per inwoner [B2019]	749
4	Externe inhuur. Kosten als % van totale loonsom + inhuur externen [B2019]	6%
5	Overhead % van totale lasten [B2019]	17%
6	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar [aantal] [2017]	91
7	Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12 tm 24 jaar [aantal] [2014]	0,5
8	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners [aantal] [2017]	0,4
9	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners [aantal] [2017]	3
10	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners [aantal] [2017]	1,1
11	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners [aantal] [2017]	3,7
12	Verkeersongevallen met een motorvoertuig [%] [2015]	6%
13	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser [%] [2015]	6%
14	Funciemenging [%] [2017]	36,7
15	Vervallen	-
16	Vestigingen (van bedrijven) [2017]	107,2
17	Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen [2017]	0,51
18	Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen [2017]	22,38
21	Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar) [aantal] [2017]	402,9
23	% Kinderen in armoede [%] [2015]	5,75%
24	Netto arbeidsparticipatie [%] [2017]	67,40%
25	Vervallen	
26	Werkloze jongeren[%] [2015]	0,89%
27	Personen met bijstandsuitkeringen (per dzd.inw. 18 jr en ouder) [aantal] [2de halfjaar 2017]	25,7
28	Aantal re-integratievoorzieningen (per dzd.inw. 15-64jr) [2de halfjaar 2017]	15,3
29	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar) [2de halfjaar2017]	10,80%
30	Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar) [2de halfjaar 2017]	1,00%
31	Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar) [2017]	-
32	Cliënten met een maatwerkarrangement [aantal per 1.000 inwoners betreffende doelgroep] [2de halfjaar 2017]	45
33	Huishoudelijk restafval [kg per inwoner] [2016]	104
34	Hernieuwbare elektriciteit [%] [2015]	3%
35	Gemiddelde WOZ-waarde woningen [dzd euro] [2018]	194
36	Nieuwbouw per 1.000 woningen [aantal] [2016]	1,2
37	Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64) [%] [2018]	75,2
38	Woonlasten éénpersoonshuishouden [euro] [2018]	553
39	Woonlasten meerpersoonshuishouden [euro] [2018]	601

3.5 Baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Programma	Deelprogramma	Taakveld	Omschrijving taakveld	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2020
01	Strategie			142	142	142	142
	01.1	Strategie		142	142	142	142
		01.1.0.1	Bestuur	71	71	71	71
		01.1.3.1	Economische ontwikkeling	71	71	71	71
02	Maatschappelijke Leefruimte			12.753	12.920	13.031	13.060
	02.1	WMO Decentralisatie		4.010	4.001	4.072	4.100
		02.1.6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	776	772	780	778
		02.1.6.2	Wijkteams	791	733	744	721
		02.1.6.3	Inkomensregelingen	0	0	0	0
		02.1.6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-230	-230	-230	-230
		02.1.6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.649	2.702	2.754	2.807
		02.1.6.81	Geïntegreerde zorg 18+	24	24	24	24
	02.2	Participatiewet Decentralisatie		3.095	3.148	3.110	3.014
		02.2.0.1	Bestuur	84	84	84	84
		02.2.6.3	Inkomensregelingen	703	682	687	616
		02.2.6.4	Begeleide participatie	2.202	2.274	2.230	2.204
		02.2.6.5	Arbeidsparticipatie	10	10	10	10
		02.2.6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	96	98	99	101
	02.3	Jeugdzorg Decentralisatie		3.732	3.779	3.854	3.930
		02.3.5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	85	90	94	97
		02.3.6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	162	162	163	164

	02.3.6.2	Wijkteams	688	669	681	692
	02.3.6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.395	2.455	2.515	2.575
	02.3.6.82	GeÃ«scaleerde zorg 18-	402	402	402	402
02.4	Blijvend Voorzien		1.916	1.993	1.994	2.016
	02.4.4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	18	18	18	18
	02.4.5.1	Sportbeleid en activering	277	359	360	362
	02.4.5.2	Sportaccommodaties	362	362	363	364
	02.4.5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	316	329	323	335
	02.4.5.4	Musea	54	54	54	54
	02.4.5.6	Media	248	227	230	234
	02.4.6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7	7	3	3
	02.4.7.1	Volksgezondheid	580	581	582	582
	02.4.7.5	Begraafplaatsen en crematoria	54	57	62	63
03	Ruimtelijke Ontwikkeling		-39	-31	-35	-27
	03.1	Ruimtelijke Ontwikkeling	-39	-31	-35	-27
	03.1.8.1	Ruimtelijke ordening	-6	2	-3	6
	03.1.8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-33	-33	-33	-33
04	Recreatie en Toerisme		276	279	167	170
	04.1	Recreatie en Toerisme	276	279	167	170
	04.1.3.4	Economische promotie	276	279	167	170
05	Niet Raadspreferent		5.486	5.484	5.661	5.633
	05.1	Openbare orde en veiligheid	1.415	1.458	1.458	1.496
	05.1.1.1	Crisisbeheersing en brandweer	789	841	866	891
	05.1.1.2	Openbare orde en veiligheid	255	259	258	266

	05.1.2.1	Verkeer en vervoer	359	346	322	327
	05.1.7.4	Milieubeheer	12	12	12	12
05.2	Onderwijs		895	919	916	918
	05.2.4.1	Openbaar basisonderwijs	55	55	55	55
	05.2.4.2	Onderwijshuisvesting	373	395	390	390
	05.2.4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	467	469	471	473
05.3	Wonen en Leefomgeving		2.156	2.099	2.267	2.182
	05.3.0.5	Treasury	-51	-36	-36	-36
	05.3.2.1	Verkeer en vervoer	1.024	1.041	1.075	1.085
	05.3.3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	19	32	34	23
	05.3.5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	571	553	572	576
	05.3.7.2	Riolering	-164	-169	-167	-164
	05.3.7.3	Afval	-176	-155	-155	-154
	05.3.7.4	Milieubeheer	816	722	751	752
	05.3.8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
	05.3.8.3	Wonen en bouwen	119	112	193	101
05.4	Middelen en bedrijfsvoering		1.020	1.008	1.020	1.037
	05.4.0.1	Bestuur	873	890	884	890
	05.4.0.2	Burgerzaken	134	38	63	82
	05.4.0.5	Treasury	-41	23	15	6
	05.4.0.61	OZB woningen	51	54	55	56
	05.4.3.4	Economische promotie	0	0	0	0
	05.4.5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3	3	3	3
	05.4.6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0

06	Algemene Dekkingsmiddelen		-22.652	-23.413	-23.916	-24.422	
	06.1 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is		-2.886	-2.997	-3.058	-3.120	
		06.1.0.61	OZB woningen	-1.526	-1.568	-1.612	-1.656
		06.1.0.62	OZB niet-woningen	-635	-653	-671	-689
		06.1.0.64	Belastingen overig	-67	-67	-67	-67
		06.1.3.4	Economische promotie	-658	-709	-709	-709
	06.2 Algemene Uitkering		-19.473	-20.123	-20.564	-21.009	
		06.2.0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-19.473	-20.123	-20.564	-21.009
	06.3 Dividend		-293	-293	-293	-293	
		06.3.0.5	Treasury	-293	-293	-293	-293
	06.4 Saldo van de financieringsfunctie		0	0	0	0	
		06.4.0.5	Treasury	0	0	0	0
07	Overhead		5.271	5.309	5.372	5.488	
	07.1 Overhead		5.271	5.309	5.372	5.488	
		07.1.0.4	Overhead	5.271	5.309	5.372	5.488
08	Vennootschapsbelasting		5	5	5	5	
	08.1 Vennootschapsbelasting		5	5	5	5	
		08.1.0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	5	5	5	5
09	Bedrag voor onvoorzien		0	0	0	0	
	09.1 Bedrag voor onvoorzien		0	0	0	0	
		09.1.0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0
10	Mutaties Reserves		-1.251	-715	-440	-64	
	10.1.1 10.1.1.Mutaties Reserves		0	0	0	0	
		10.1.1.0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0

10.2.1	10.2.1.Mutaties Reserves	-80	-36	-36	-1
	10.2.1.0.10 Mutaties reserves	-80	-36	-36	-1
10.2.2	10.2.2.Mutaties Reserves	-113	-78	-78	0
	10.2.2.0.10 Mutaties reserves	-113	-78	-78	0
10.2.3	10.2.3.Mutaties Reserves	-80	-40	0	0
	10.2.3.0.10 Mutaties reserves	-80	-40	0	0
10.2.4	10.2.4.Mutaties Reserves	-33	-8	-8	-8
	10.2.4.0.10 Mutaties reserves	-33	-8	-8	-8
10.3.1	10.3.1.Mutaties Reserves	0	0	0	0
	10.3.1.0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
10.4.1	10.4.1.Mutaties Reserves	-115	-115	0	0
	10.4.1.0.10 Mutaties reserves	-115	-115	0	0
10.5.1	10.5.1.Mutaties Reserves	-60	-66	-42	-47
	10.5.1.0.10 Mutaties reserves	-60	-66	-42	-47
10.5.2	10.5.2.Mutaties Reserves	-163	-185	-179	-179
	10.5.2.0.10 Mutaties reserves	-163	-185	-179	-179
10.5.3	10.5.3.Mutaties Reserves	-308	-78	-93	0
	10.5.3.0.10 Mutaties reserves	-308	-78	-93	0
10.5.4	10.5.4.Mutaties Reserves	-195	-157	-128	-128
	10.5.4.0.10 Mutaties reserves	-195	-157	-128	-128
10.7.0	10.7.0 Mutaties Reserves	-105	48	124	300
	10.7.0.0.10 Mutaties reserves	-105	48	124	300
Totaal		-10	-19	-13	-14